

Jaarverslag 2024

mondriaan
fonds

Inhoudsopgave

2	Voorwoord
5	2024 in cijfers
6	Regelingen
25	Kunstenaar Start
47	Pilots
54	Activiteiten
62	Organisatie en financiën
91	Colofon

Voorwoord

Eelco van der Lingen, directeur Mondriaan Fonds. Foto: Annemieke van der Togt

Dit is het jaarverslag van het Mondriaan Fonds voor 2024. Een extra bijzondere, want we sluiten niet alleen het jaar af maar de gehele beleidsplanperiode van de afgelopen 4 jaar.

Dit waren 4 opmerkelijke jaren waarin grote veranderingen plaatsvonden. Natuurlijk heeft dit veel te maken met de coronaperiode; dit is een ijkpunt geworden. We hebben het als samenleving over vóór corona en ná corona. Eén van de gevolgen is dat de manier waarop we werken hierdoor blijvend is veranderd. Zo is het Mondriaan Fonds een kantoor geworden met hushes - voor wie ze niet kent, dat zijn mobiele cabines waarin medewerkers kunnen (video)vergaderen -, we hebben het over thuiswerken en Teams.

Digitalisering heeft in de afgelopen periode sowieso een grote sprong gemaakt. Om het beoordelingsproces van het Mondriaan Fonds te ondersteunen en de consistentie van de oordelen nog meer te stimuleren, is een digitaal adviesplatform ontwikkeld. Inmiddels is het werken met dit platform gemeengoed geworden binnen het fonds en is het een belangrijk onderdeel van het beoordelingsproces geworden.

Onze adviescommissies komen veelal digitaal bij elkaar. Enerzijds is dat jammer, want we missen het bezoek en de bedrijvigheid op het fonds. Anderzijds is het fantastisch, want waar adviseurs zich ook bevinden: ze kunnen aansluiten bij de vergadering.

Het Koninkrijk is als term veel meer gemeengoed geworden de afgelopen beleidsplanperiode. Dit is onder andere een gevolg van de aandacht voor het slavernijverleden voor, gedurende en na het herdenkingsjaar slavernijverleden (2023). Daarnaast is het Caribisch deel van het Koninkrijk nadrukkelijk onderwerp geweest van verschillende trajecten. Dat begon met een specifieke pilot gericht op de Cariben naar aanleiding van de gevolgen van de coronacrisis en het eindigde met de

open oproep Medewerkers Erfgoed Cariben. Aan het eind van 2024 werden de eilanden in het Caribisch deel van het Koninkrijk bezocht door een stevige delegatie van de 6 rijkscultuurfondsen. Medewerkers van het Mondriaan Fonds zijn op verschillende momenten afgereisd naar de eilanden voor symposia, onderzoek en uitwisseling van informatie. Kunstenaars uit het Caribisch deel van het Koninkrijk gingen mee met de verschillende biënnale-voucher-reizen.

Werkbezoek rijkscultuurfondsen aan het Caribisch deel van het Koninkrijk, november 2024.
Foto: Leonid Antonia

De vouchers zijn iets nieuws van de afgelopen 4 jaar. Hiermee worden onze aanvragers sneller en gemakkelijk geholpen. De vouchers werken met een verkorte aanvraagprocedure in vergelijking met andere regelingen. Ze zijn geïntroduceerd om instellingen en kunstenaars te helpen zichzelf verder te professionaliseren en om kunstenaars aan te moedigen zichzelf te vertegenwoordigen op internationale manifestaties en presentaties. Zo zijn er vouchers voor reizen naar het buitenland, voor professionele ontwikkeling, voor de inzet van ambachtslieden en dus voor het bezoek aan specifieke biënnales.

Voucher Kunstenaar met Kind. Foto: Ivan Samkov

De voucher die het afgelopen jaar werd toegevoegd is er eentje die veel aandacht heeft gekregen; de voucher Kunstenaar met Kind. Deze voucher kwam tot stand door een vraag uit het veld en werd verwelkomd omdat het kunstenaars helpt in de eerste jaren van het ouderschap en daarmee bijdraagt aan een grotere kansengelijkheid. We zijn blij dat een relatief eenvoudig instrument zo'n belangrijke bijdrage kan leveren.

Kansengelijkheid is een thema dat veel voorbij is gekomen. In de beleidsperiode 2021-2024 stond toegankelijkheid hoog op de agenda en heeft het Mondriaan Fonds veel ondernomen om beter vindbaar en inzetbaar te zijn door (potentiële) aanvragers. Want hoe breder we de opvatting van kunst en erfgoed maken, hoe rijker het veld. We hebben gewerkt aan onze corporate identiteit, we zijn het Koninkrijk ingetrokken om gesprekken aan te gaan en we hebben het regelingenaanbod vereenvoudigd en verruimd. Door die toegankelijkheid te bewerkstelligen, werd kansengelijkheid een belangrijk thema. En zo werd 2024 het jaar waarin het beleidsplan 2025-2028 tot stand kwam onder de titel *Vorbij het centrum, voorbij de norm*.

In deze nieuwe beleidsplanperiode werken we verder aan een grotere kansengelijkheid voor aanvragers, of het nu gaat om aanvragers uit de verschillende regio's in het Koninkrijk of om aanvragers die op een bepaalde manier wel wat extra ondersteuning kunnen gebruiken om op een meer gelijkwaardige basis hun bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het culturele landschap van het hele Koninkrijk.

Met *Vorbij het centrum, voorbij de norm* stappen we graag de nieuwe beleidsplanperiode in. Dat doen we met veel vertrouwen in de kwaliteit van de erfgoed- en beeldende kunstsector en de eigen kracht, maar tegelijkertijd ook niet geheel zonder zorgen.

De wereld verandert snel. Een behoefte tot gelijkwaardigheid lijkt gemakkelijk te worden ingeruild voor het eigen belang en het recht van de sterkste. Maar uiteindelijk is gelijkwaardigheid voor iedereen van belang. Het is zinvol te investeren in de ander, in het afwijkende geluid, in de positie van de minderheid en in een gelijkwaardige positie voor iedereen waartoe we ons willen en moeten verhouden.

Daar gaan we de komende jaren mee door, voor iedereen binnen het Koninkrijk.

Eelco van der Lingen, directeur Mondriaan Fonds

2024 in cijfers

4.204	aanvragen
2.257	toekenningen
434	projecten
44	kunstenars naar een residency
30	medewerkers erfgoed en beeldende kunst in de Cariben
333	buitenlandse presentaties
46	publicaties
13	aankopen
44	meerjarenprogramma's beeldende kunst
30	opdrachten
291	kunstenaarshonoraria
589	vouchers met een verkorte aanvraagprocedure
660	deelnemers online spreekuren
236.749	bezoekers Prix de Rome Beeldende Kunst
10.000	abonnees nieuwsbrief
177.000	websitebezoekers
89.000	volgers op Facebook, X, Instagram en LinkedIn
89	adviseurs
8	voorzitters

totaal toegekend bedrag € **53.438.678**

Regelingen

Aankopen

De regeling Aankopen is bestemd voor Nederlandse musea en andere erfgoedinstellingen die (indien mogelijk) in samenwerking met andere erfgoedinstellingen, bijzondere objecten of deelcollecties willen verwerven. Dit kan voor alle collectiegebieden: van hedendaagse kunst en nijverheid tot oude handschriften en natuurhistorische collecties. Het doel van deze regeling is het vergroten van de kwaliteit en de zichtbaarheid van de Collectie Nederland. De bijdrage gaat naar aankopen die de Collectie Nederland verrijken en die (semi)permanent aan het publiek worden getoond. De bijdrage van het Mondriaan Fonds is maximaal 40% van de aankoopprijs.

In 2024 zijn er aanvragen ontvangen op zowel het gebied van beeldende kunst als erfgoed. Vergeleken met 2023 is het aantal ontvangen aanvragen licht gestegen, maar werd een kleiner percentage aanvragen gehonoreerd. In de afgelopen 4 jaar zijn er geen opvallende tendensen waarneembaar in het aantal aanvragen en het honoreringspercentage. Inhoudelijk valt op dat musea en erfgoedinstellingen, naast het verstevigen van hun kerncollecties, steeds vaker objecten verwerven die nieuwe perspectieven belichten. Musea zijn zich meer bewust van de vaak eenzijdige, eurocentrische blik waarmee is verzameld. Zo worden meer werken van vrouwelijke makers aangekocht, en groeit de aandacht voor kunstenaars die kritisch reflecteren op het verleden.

Het Stedelijk Museum Amsterdam en het Centraal Museum in Utrecht vroegen bijvoorbeeld gezamenlijk aan voor de verwerving van het werk *Memory Lost* van de Amerikaanse fotograaf Nan Goldin. *Memory Lost* is een digitale slideshow waarin het leven met drugsverslaving centraal staat. De beelden tonen verschillende stadia in het leven met drugsverslaving waaronder drugsgebruik, relaties met andere gebruikers en vrienden, en het afkicken. De slideshow combineert niet eerder gebruikte beelden, muziek en boodschappen die vrienden achterlieten op Goldins antwoordapparaat.

Nan Goldin, *Untitled*, 1982. Uit *Memory Lost*, 2019-2021. Collectie Stedelijk Museum Amsterdam en Centraal Museum

Het Scheepvaartmuseum Amsterdam ontving een bijdrage voor het schilderij *Zeeslag bij Tobago* van Jan Karel Donatus van Beecq. Het schilderij verbeeldt een van de bloedigste zeeslagen uit de 17e eeuw, de slag bij Tobago. Tijdens deze slag probeerde een Franse vloot de Nederlandse kolonie op Tobago te veroveren. Veel koloniale machten hebben over de eeuwen geprobeerd Tobago te veroveren. Dit kwam onder andere door de strategische ligging van Tobago en de mogelijkheid om daar specerijen te verbouwen. Tijdens de veldslag kwamen 1800 mensen om het leven, waarvan 200 tot slaaf gemaakt. Het schilderij visualiseert een belangrijk moment in de Nederlandse koloniale en maritieme geschiedenis. Jan Karel Donatus van Beecq was een in Nederland geboren zeeschilder, die actief was als hofschilder van de Franse koning Lodewijk XIV. Het museum zal het schilderij tonen in de nieuwe vaste collectieopstelling van het museum: *Schaduwen op de Atlantische oceaan*.

Het Mondriaan Fonds heeft in 2024 2 aanvragen voorgelegd aan het ministerie van OCW voor een bijdrage uit het Museaal Aankoopfonds. Dit aankoopfonds is bedoeld voor aankopen die van belang zijn voor de verrijking van de Collectie Nederland en niet alleen gefinancierd kunnen worden vanuit het budget van het fonds. Het ministerie van OCW heeft voor beide aanvragen de bijdrage uit het Museaal Aankoopfonds toegekend. Dit aantal is gelijk gebleven ten opzichte van voorgaande jaren.

Aantal aanvragen: **17**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 6.796.347**

Gehonoreerd: **13**

Toegekend bedrag: **€ 2.659.158**

Art Fair Internationaal

Nederlandse en buitenlandse galeries kunnen bij deelname aan een kunstbeurs in het buitenland via de regeling Art Fair Internationaal een bijdrage ontvangen voor het presenteren van werk van levende beeldend kunstenaars uit Nederland. Daarnaast kunnen Nederlandse uitgevers die deelnemen aan een internationale kunstboekenbeurs een bijdrage ontvangen voor het presenteren van publicaties over hedendaagse beeldende kunst. Ook kunnen buitenlandse kunstbeurzen van internationaal belang een bijdrage ontvangen voor het uitlichten van levende beeldend kunstenaars uit Nederland. Doel van de regeling Art Fair Internationaal is om de internationale positie van hedendaagse beeldende kunst uit Nederland te versterken plus de bekendheid mēt, en de waardering voor, de Nederlandse beeldende kunstpraktijk te vergroten. Het gaat concreet om een bijdrage aan standhuur voor deelname aan een kunstbeurs met beeldende kunst uit Nederland, een bijdrage aan kosten voor bijzondere presentaties van bestaand werk in een aparte sectie op een kunstbeurs of productiekosten van nieuw werk voor een presentatie in een aparte sectie op een kunstbeurs.

In voorgaande jaren stelde het Mondriaan Fonds een lijst met internationale kunstbeurzen samen, in overleg met een commissie van deskundigen. Sinds 2024 is deze lijst 'dynamisch' geworden: ze groeit en krimpt op basis van aanvragen uit het veld. Het voordeel van deze werkwijze is dat de lijst actueler is, beter aansluit bij de behoeften van galeries en uitgevers en transparanter is voor aanvragers. De lijst wordt aangevuld wanneer een of meerdere commissies tenminste 2 keer positief hebben geoordeeld over een aanvraag voor een bepaalde kunstbeurs. Elk kwartaal worden nieuwe beurzen toegevoegd. Aan het begin van ieder jaar kunnen beurzen worden verwijderd van de lijst als er 2 jaar achter elkaar geen aanvraag is gehonoreerd voor de betreffende kunstbeurs. Meer dan 80% van de positieve aanvragen in 2024 betrof een beurs op de vaste lijst, en kon hierdoor binnen een versnelde procedure van maximaal 6 weken worden verwerkt.

Het ruimere budget dat de afgelopen 4 jaar beschikbaar was, is na de coronapauze veelvuldig gebruikt door een groter aantal aanvragers. Vergeleken met het sluitjaar van de vorige beleidsperiode (2020) zijn in 2024 bijna 75% meer aanvragen behandeld. Terugkijkend is Art Fair Internationaal ook in de afgelopen periode het meest populair bij galeries en uitgeverij uit Nederland. Ruim 10% van de gehonoreerde aanvragen was afkomstig van een internationale instelling, voornamelijk galeries uit België, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk.

Tokyo Art Book Fair, 2024

Er maken steeds meer uitgeverijen gebruik van deze regeling. Het aantal aanvragen voor Tokyo Art Book Fair viel op. Veertien uitgeverijen, waaronder ook kunstenaars met een eigen uitgeverij, namen deel aan deze kunstboekenbeurs in Japan.

Opvallend is dat er in 2024 geen enkele aanvraag is binnengekomen voor een presentatie van werk in een aparte sectie op een kunstbeurs of via een buitenlandse kunstbeurs.

De financiële risico's van beursdeelname blijven groot, vooral omdat de kosten van een stand aanzienlijk hoger liggen dan 4 jaar geleden. Sommige aanvragers geven aan dat deelname zonder een bijdrage van het fonds niet haalbaar is. Het tonen van hedendaagse beeldende kunst uit Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk op buitenlandse beurzen versterkt het veld. Aanvragers leggen nieuwe contacten voor kunstenaars, zoals met internationale curatoren, museumdirecteuren, institutionele verzamelaars, privé-collecteuren, critici en collega-galleristen. Deze contacten creëren kansen voor kunstenaars om, naast hun vaak nationale galerie, ook representatie in het buitenland te verwerven.

Aantal aanvragen: **238**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 1.272.919**

Gehonoreerd: **202**

Toegekend bedrag: **€ 934.539**

Beschermd Cultuurgood

De regeling Beschermd Cultuurgood is bestemd voor eigenaren en beheerders van objecten en collecties die in het register van beschermde cultuurgooden en verzamelingen geregistreerd zijn. Doel is eigenaren te stimuleren zorg te dragen voor deze objecten en collecties en deze voor zover mogelijk publiekstoegankelijk te maken en te houden. De bijdrage wordt gebruikt voor alles dat verband houdt met de zorg voor, en het behoud van dit cultureel erfgoed. Zoals de kosten voor conservering, restauratie en duplicering. Het Mondriaan Fonds draagt maximaal 60% bij.

Het aantal aanvragen is sinds 2022 stabiel. Net als in voorgaande jaren zijn enkele projectaanvragen niet in behandeling genomen omdat ze betrekking hadden op restauratie van objecten die niet in het register van beschermde cultuurgooden staan ingeschreven, of omdat de aanvraag niet voldeed aan overige voorwaarden.

Draaiorgel De Turk 1908, Deventer

In 2024 is onder meer bijgedragen aan de restauratie van draaiorgel *De Turk*. Dit draaiorgel maakt al jaren deel uit van tal van evenementen in de binnenstad van Deventer en de omliggende regio. Na een aantal decennia was het draaiorgel toe aan een grondige restauratie van zowel het instrument als de orgelkast.

Aantal aanvragen: **6**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 427.349**

Gehonoreerd: **3**

Toegekend bedrag: **€ 374.949**

Collectiemobiliteit

De regeling Collectiemobiliteit is bestemd voor musea en andere erfgoedinstellingen die collectieonderdelen willen selecteren, afstoten of herplaatsen om zo de kwaliteit van collecties, de zichtbaarheid voor het publiek en de focus van collectieprofielen te vergroten. Doel is het bevorderen van het inzicht in dat wat belangrijk is voor de Collectie Nederland waardoor de kwaliteit en de zichtbaarheid daarvan vergroot wordt. Het Mondriaan Fonds draagt maximaal 40% van de kosten bij.

In 2024 werden 3 aanvragen ingediend, een stijging van 50% ten opzichte van 2023. In de afgelopen 4 jaar valt het op dat vooral kleine tot middelgrote musea een aanvraag indienen voor een collectiemobiliteitstraject. Een herziening van de collectie is vaak nodig omdat deze niet langer aansluit bij de ambities van de instellingen. Deze musea hebben vaak een grote collectie opgebouwd en niet eerder een waarderingstraject gedaan

Openluchtmuseum Het Hoogeland, een inrijke in het vernieuwde Gasthuis. Foto: Anjo de Haan

Twee instellingen ontvingen in 2024 een bijdrage. Zo kreeg het Openluchtmuseum Het Hoogeland een bijdrage voor een nieuw collectieonderzoek en waarderingstraject. Het Openluchtmuseum initieert een grootschalige herinrichting en wil daarvoor de eigen collectie herwaarderen. Doel is om de nieuwe presentaties historisch accuraat in te richten en de collectie beter doorzoekbaar te maken voor het brede publiek. Het Hidde Nijland Museum Hindeloopen ontving ook een bijdrage uit de regeling. Voor dit museum vormde een herinrichting ook de aanleiding voor het herwaarderingstraject. Het museum had hierbij de wens om te kijken welke collecties konden worden afgestoten.

Aantal aanvragen: **3**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 158.280**

Gehonoreerd: **2**

Toegekend bedrag: **€ 125.484**

Collectieprogramma's

Kunstmusea kunnen via de regeling Collectieprogramma's hun collecties beeldende kunst en vormgeving van na 1945 uitbreiden op basis van hun collectieprogramma en aankoopplan. Het gaat om aankopen die in het collectieplan van het museum passen en (semi)permanent aan het publiek worden getoond. Ook kunnen instellingen de bijdrage gebruiken om aan een beeldend kunstenaar een opdracht te verstrekken die is gericht op de aanschaf van een of meerdere werken voor de collectie. Doel is het verhogen van de kwaliteit, de samenhang en de zichtbaarheid van de Collectie Nederland.

Taron, portret van Sarah-Lee, 2023, Stedelijk Museum Schiedam. Foto: Aad Hoogendoorn

Deze regeling staat om het jaar open voor aanvragen. In 2024 was de regeling gesloten. In 2025 zal er weer een nieuwe aanvraagronde zijn.

Curator Beschouwer

De regeling Curator Beschouwer is bestemd voor curatoren, critici, theoretici en beschouwers die minimaal 2 jaar professioneel werkzaam zijn op het gebied van beeldende kunst en erfgoed in Nederland of het Caribisch deel van het Koninkrijk. Hiermee stimuleert het Mondriaan Fonds de praktijk van curatoren en beschouwers die met nieuwe visies en verhalen een sleutelrol vervullen tussen kunst en erfgoed enerzijds en het publiek anderzijds. Curatoren en beschouwers kunnen de bijdrage gebruiken voor het uitwerken van plannen en het ontwikkelen van visies en verhalen die de kwaliteit van beeldende kunst en erfgoed versterken en belichten voor het publiek. Het betreft een vaste bijdrage variërend van 1 tot maximaal 12 maanden. De looptijd van de bijdrage moet aannemelijk worden gemaakt in een werkplan.

In 2024 bleef het aantal ontvangen aanvragen vrijwel gelijk ten opzichte van 2023, met een lichte toename. Ook het aantal gehonoreerde aanvragen bleef zo goed als hetzelfde. Het toegekende bedrag lag wel hoger dan in 2023 en steeg met 16%. Dit komt omdat aanvragers vaker kiezen voor langere onderzoeksperiodes. De hoogte van de bijdrage hangt immers samen met de duur van de onderzoeksperiode en/of de looptijd van het project.

Het valt op dat de diversiteit in aanvragen gedurende de jaren 2021-2024 hoog was. Dit komt omdat het gaat om curatoren en beschouwers die zowel binnen erfgoed als beeldende kunst werken. Een bijdrage Curator Beschouwer kan bijvoorbeeld worden aangevraagd voor theoretisch of beschouwend onderzoek. Zo gebruikt Rachael Rakes de bijdrage voor een inhoudelijk onderzoek waarin ze verschillende vormen van artistieke communicatie verzamelt en analyseert. Rakes richt zich onder meer op hoe bij het spreken en schrijven over kunst bewuste strategieën en zelfs ogenschijnlijke obscure communicatietactieken worden toegepast. Haar onderzoek omvat onder andere studio-bezoeken, interviews en archiefonderzoek.

Arubaanse objecten (in bruikleen van het Wereldmuseum) in de permanente tentoonstelling van het Museo Arqueológico Nacional Aruba. Foto: Harold Kelly

Arminda Franken-Ruiz heeft een bijdrage aangevraagd voor een onderzoeksproject dat zich richt op 4 objecten uit Aruba. Deze objecten zijn door het voormalige Rijksmuseum Volkenkunde in langdurige bruikleen gegeven aan het Nationaal Archeologisch Museum Aruba. Franken-Ruiz onderzoekt en documenteert het effect van deze bruikleen, met speciale aandacht voor de invloed op de samenleving van het land van herkomst van deze objecten en de betrokken musea. De resultaten van het onderzoek worden in een artikel vastgelegd en gepresenteerd tijdens een regionale conferentie.

De bijdrage kan ook worden ingezet voor voorbereidend onderzoek voor een publicatie of tentoonstellingsvoorstel. Zo vroeg Hanne Hagens een bijdrage aan voor onderzoek naar haar nieuwe boek *Leven als een ronde vorm*, over kunst en spiritualiteit. Eerder schreef Hagens *Missen als een ronde vorm*, over de dood in de kunst. Tijdens het schrijven ontdekte ze dat het verlies van een geliefde dragelijker wordt als je voelt dat je onderdeel bent van een groter geheel, als je gelooft in 'meer' dan 'niets'. Voor dit nieuwe boek wil Hagens onderzoeken wat dat 'iets' zou kunnen zijn en zoekt ze via kunstwerken naar voorbeelden van een spiritueel leven.

Aantal aanvragen: **50**

Gehonoreerd: **22**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 863.960**

Toegekend bedrag: **€ 362.560**

De Verbeelding

De Verbeelding is een samenwerkingsproject van het Mondriaan Fonds en het Filmfonds, gericht op films die zich op de grens van de cinematografie en de beeldende kunst begeven. Beeldend kunstenaars krijgen de mogelijkheid om samen met filmproducenten een artistieke film van speelfilm lengte te realiseren. Doel is films te ondersteunen die de grens tussen beeldende kunst en film verkennen en die de artistieke potentie hebben op internationale filmfestivals geselecteerd te worden.

Aanvragen voor De Verbeelding kunnen 1 keer per 2 jaar worden ingediend. Er zijn 2 selectierondes. In het ene jaar selecteert een gezamenlijke adviescommissie van het Mondriaan Fonds en het Filmfonds projecten voor een ontwikkelbijdrage. Via deze tussenfase kunnen de kunstenaar en de producent samenwerken aan de ontwikkeling van het filmplan. In het andere jaar selecteert de commissie uit deze ontwikkelbijdragen projecten voor een realiseringbijdrage.

Wendelien van Oldenborgh, Lyrical Vengeance, filmwerk in ontwikkeling, stills from pre-shoot rehearsal, Tokyo 2023

In 2024 zijn 2 projecten geselecteerd voor een realiseringsbijdrage. Het gaat om Lyrical Vengeance van Wendelien van Oldenborgh met producent Stichting Vriza en Pink & Green van Rory Pilgrim met als producent Smarthouse Films. Deze projecten werden eerder geselecteerd voor een ontwikkelbijdrage binnen de regeling. In 2024 is de realiseringsbijdrage verhoogd en ontving elk project een bijdrage van maximaal € 500.000 per project.

Filmprojecten in het kader van De Verbeelding zijn (deels) te bekijken op deverbeelding.site

Erfgoed Innovatie

Musea en andere erfgoedinstellingen die collecties beheren en zichtbaar maken voor publiek kunnen via de regeling Erfgoed Innovatie een bijdrage ontvangen voor vernieuwende programmeringen en duurzame thematische samenwerkingen. Ook kan worden bijgedragen aan haalbaarheidsonderzoeken naar samenwerkingen en vernieuwende programmering. Doel van de regeling Erfgoed Innovatie is om erfgoedinstellingen te stimuleren vernieuwende trajecten in te zetten die leiden tot transitie (waaronder onderzoek), nieuwe programmeringen, bijzondere thematische samenwerkingen en herinrichtingen die recht doen aan actuele visies en verhalen voor een divers publiek. De hoogte van de bijdrage is maximaal 40% van de flexibele kosten. Voor een haalbaarheidsonderzoek is de bijdrage maximaal 70%, met een maximumbedrag van € 15.000.

In 2024 nam het aantal aanvragen toe met ongeveer 80% ten opzichte van 2023, maar is ongeveer gelijk met het aantal in 2022. In 2021 daarentegen lag het aantal ingediende aanvragen weer een stuk lager dan in 2022 en 2024. Het honoreringspercentage in 2024 is ongeveer 55%, dat is lager dan de bijna 70% in 2023.

De aanvragen in 2024 waren afkomstig uit verschillende erfgoed domeinen en werden ingediend door onder meer archieven, musea en archeologische instellingen. In veel van de plannen werd aansluiting gezocht bij actuele ontwikkelingen in de maatschappij, duurzaamheid en het verzamelen en presenteren van nieuwe perspectieven. Zo ontving Stichting Bakkerijmuseum De Oude Bakkerij Medemblik een bijdrage om een nieuwe verhaallijn over het ingrediënt suiker te integreren in de vaste tentoonstelling. Met behulp van objecten wordt in de vernieuwde presentatie de historische connectie tussen suiker en slavernij belicht.

Het Nederlands Openluchtmuseum neemt ouderen met dementie terug in de tijd. Foto: Linde Berends

Stichting Natuurhistorisch Erfgoed Digitaal ontving een bijdrage voor de realisering van een digitaal platform dat natuurhistorisch erfgoed toegankelijk maakt. Het project creëert een virtuele reis door de botanische geschiedenis en historische insectenstudies, gebaseerd op sleutelwerken uit Nederlandse erfgoedcollecties. Het doel van het project is onder andere om het maatschappelijk bewustzijn over het belang van biodiversiteit te vergroten.

Aantal aanvragen: **62**

Gehonoreerd: **35**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 6.358.420**

Toegekend bedrag: **€ 2.938.564**

Herdenking Slavernijverleden

Jaarlijks vindt in Nederland de herdenking plaats van de juridische afschaffing van de slavernij op 1 juli 1863 in de toenmalige koloniën Suriname en de Nederlandse Antillen. Daarnaast worden in het hele land lokale herdenkingen van het slavernijverleden georganiseerd. Een bijdrage voor het organiseren van de nationale herdenking en het stimuleren en faciliteren van lokale herdenkingen kan alleen worden aangevraagd door het Nationaal instituut Nederlands slavernijverleden en erfenis (NiNsee). Met de bijdrage Herdenking Slavernijverleden stimuleert het Mondriaan Fonds de verbreding en verdieping van de nationale herdenking. Het gaat om een bijdrage van maximaal € 200.000 per jaar.

Naast de 22ste Nationale Herdenking Nederlands Slavernijverleden bij het slavernijmonument in het Oosterpark in Amsterdam organiseerde het NiNsee ook de Keti Koti Lezing 2024 door auteur Thomas Harding, de lessen van Keti Koti Junior (gericht op leerlingen uit de bovenbouw van het basisonderwijs), en de Tulaherdenking.

Gehonoreerd: **1**

Toegekend bedrag: **€ 200.000**

Internationale Samenwerkingsprojecten Erfgoedinstellingen

De regeling Internationale Samenwerkingsprojecten Erfgoedinstellingen is bestemd voor Nederlandse erfgoedinstellingen die willen samenwerken met buitenlandse erfgoedinstellingen in onderzoeksprojecten op gezamenlijke collectiegebieden. Doel is het stimuleren van nieuwe inzichten, onderzoek en internationale samenwerkingen op het gebied van cultureel erfgoed die internationaal opvallen door hun belang en resulteren in een presentatie. Er kan ook een bijdrage worden aangevraagd voor de ontwikkelfase van een project.

In 2024 ontving het Mondriaan Fonds meer aanvragen dan voorgaande jaren, en het aantal toekenningen is ten opzichte van 2023 zelfs verdubbeld. De Nederlandse instellingen die in 2024 bijdragen ontvingen, werken samen met internationale musea en instellingen uit onder andere Europa, China, Indonesië, Verenigde Staten, Suriname en Kaapverdië.

Een voorbeeld is een onderzoeksproject van Museum Speelklok over de muziekklokken van Charles Clay (1695-1740), een Britse klokkenmaker. Het onderzoek leidt tot een wetenschappelijke publicatie, een digitale publicatie en een tentoonstelling. Museum Speelklok wil hiermee het belang van het behoud van het immateriële erfgoed van de klokkenmakerij en het restaureren van mechanische instrumenten benadrukken. Het onderzoek is opgedeeld in 3 thema's: musicologie, restauratie en kunstgeschiedenis. De onderzoeksgroep bestaat uit experts op verschillende vakgebieden, en het museum werkt onder andere samen met Royal Collections (Londen); Palazzo Reale (Napels); Birmingham Museums; Castletown House (Celbridge); en Palace Museum (Beijing).

Museum Speelklok, staande klok met orgelpijpen 'Braamcampklok', Charles Clay, Londen, ca. 1738. Foto: Joram Blomkwist

Ook het project *Meester I.S. - Mysterieuze tijdgenoot van Rembrandt* van Museum De Lakenhal ontving een bijdrage. In samenwerking met Serlachius Museum (Finland) gaat Museum de Lakenhal integraal onderzoek doen naar de nog vrij onbekende 17e eeuwse kunstenaar Meester I.S., en maken ze een tentoonstelling over het oeuvre van deze kunstenaar.

Aantal aanvragen: **12**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 910.785**

Gehonoreerd: **8**

Toegekend bedrag: **€ 320.306**

Kunst Erfgoed Presentatie

Beeldende kunstinstellingen, musea, kunstpodia, festivals en erfgoedinstellingen kunnen via de regeling Kunst Erfgoed Presentatie een bijdrage aanvragen voor bijzondere presentaties op het gebied van beeldende kunst en erfgoed. Het doel van deze regeling is bijzondere kunst- en erfgoedpresentaties te stimuleren die zich onderscheiden van het reguliere programma en op inspirerende wijze een brug slaan naar het publiek. Zo stimuleert het Mondriaan Fonds een veelzijdig aanbod dat recht doet aan de diversiteit in onze samenleving en de betrokkenheid versterkt tussen kunst, erfgoed en publiek. De hoogte van de bijdrage is maximaal 40% van de variabele projectkosten.

In 2024 bleef het aantal ontvangen aanvragen vrijwel gelijk aan dat in 2023. Wel werd een hoger percentage (14%) van de aanvragen toegekend. Ook het totaal toegekende bedrag lag een kwart hoger dan in 2023. Deze stijging is deels te verklaren door het hogere aantal toekenningen. In 2024 is het gemiddeld toegekende bedrag 10% hoger dan in 2023. De trend van meer en hogere toegekende bijdragen kenmerkt de gehele beleidsplanperiode.

Isaac Julien, *What Freedom Is To Me*, Bonnefanten, 2024. Foto: Gert Jan van Rooij

Een van de bijdragen in 2024 ging naar het tentoonstellingsproject *What Freedom Is To Me* van het Bonnefanten in Maastricht. Deze overzichtstentoonstelling combineerde zowel vroeg als recent werk van Isaac Julien. Het werk van Julien werd gepresenteerd naast sculpturen van Matthew Angelo Harrison en Richmond Barthé, aangevuld met etnografische objecten.

Daarnaast ontving Slot Loevestein een bijdrage voor een tentoonstellingsproject dat het 400-jarig jubileum van Hugo de Groot's belangrijkste werk *De Iure Belli ac Pacis* markeert. Bezoekers worden middels een vernieuwende presentatievorm meegenomen naar de 17e eeuw. Dankzij de bijzondere presentatie, ontwikkeld in samenwerking met ontwerp bureau Superposition, wordt het werk van De Groot in zowel een historische als een hedendaagse context geplaatst.

Aantal aanvragen: **181**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 8.387.826**

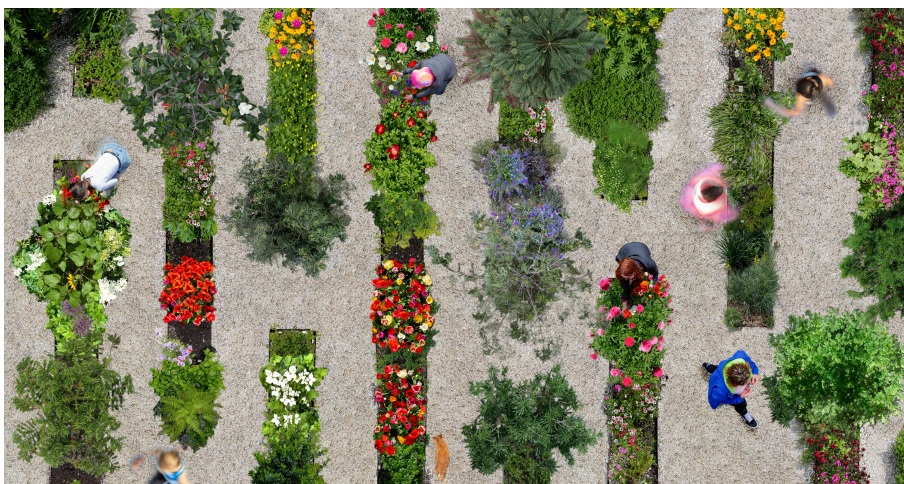
Gehonoreerd: **111**

Toegekend bedrag: **€ 5.127.261**

Kunst Opdracht

Particulieren, instellingen, organisaties en bedrijven kunnen via de regeling Kunst Opdracht een opdracht geven aan beeldend kunstenaars voor het maken van nieuw, publiek toegankelijke kunstwerken in Nederland. Het doel van de regeling is het stimuleren van opdrachten aan kunstenaars en daardoor ook de markt, de zichtbaarheid van kunst en de betrokkenheid tussen opdrachtgever, kunstenaar en publiek. Concreet kan het gaan om een eenmalige opdracht aan één of meerdere kunstenaars of juist een langere samenwerking. Zoals de samenwerking van een museum met een kunstenaar, waarbij het intensief volgen en tonen van werk of de productie van nieuw werk voor een periode van maximaal 4 jaar centraal staat. Het Mondriaan Fonds betaalt maximaal 50% van de subsidiabele kosten.

In 2024 was er sprake van een lichte daling (7%) van het aantal aanvragen vergeleken met 2023. Ook het totaal aangevraagde en toegekende bedrag nam licht af. Ongeveer de helft van de ingediende aanvragen werd gehonoreerd. Hoewel het aantal toekenningen met een kwart afnam ten opzichte van 2023, steeg het gemiddeld toegekende bedrag per aanvraag met bijna 30%.

Katrin Korfmann, foto schetsontwerp Hortus Radiologicus, wachtruimtes Radiologie LUMC, Leiden

Van de gehonoreerde aanvragen in 2024 kwam 40% van buiten de culturele sector, van bijvoorbeeld gemeenten, ziekenhuizen en universiteiten. Dit aandeel is met 10% gestegen ten opzichte van 2023. Zo ontving LUMC Vrienden Stichting (Leiden) een bijdrage voor kunstwerken van Persijn Broersen & Margit Lukács en Katrin Korfmann, geïnspireerd door radiologie en gepresenteerd op de radiologieafdeling van het LUMC.

Ruim de helft van de gehonoreerde aanvragen kwam van musea, kunstpodia en culturele festivals. Een voorbeeld is de aanvraag van Museum Het Valkhof (Nijmegen) voor 5 kunst opdrachten in de nieuwe collectiepresentatie. Het museum verbouwt en heropent in 2026. Kunstenaars Kader Attia, Gijs Frieling (ism Job Wouters onder de naam FreelingWaters), Mette Sterre, Nick Verstand en Narges Mohammadi kregen de opdracht om zaalvullende installaties te ontwikkelen, geïnspireerd door 5 basisemoties. Ze kregen daarbij de vrijheid om objecten uit de museumcollectie te selecteren en te verweven in hun kunstinstallaties, waardoor de verhalen uit de erfgoedcollectie tot leven komen en een nieuwe, actuele betekenis krijgen.

Opdrachtgevers die niet gerekend worden tot het museale bestel of circuit van kunstpodia kunnen eerst een ontwikkelbijdrage aanvragen om zo professionele expertise in te winnen voor het maken van een plan of het bekostigen van een schetsfase. In 2024 ontving één instelling een dergelijke bijdrage: zorgorganisatie Prisma op Landpark Assisië (Biezenmortel). Deze organisatie wil via de methode van de Nieuwe Opdrachtgevers bewoners en gebruikers van Landpark Assisië - mensen met een verstandelijke of geestelijke beperking - actief betrekken bij de realisering van een kunst opdracht.

Aantal aanvragen: **62**

Gehonoreerd: **30**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 2.760.503**

Toegekend bedrag: **€ 1.306.048**

Kunst Presentatie Internationaal

Kunstenaars uit Nederland die hun werk in het buitenland willen presenteren of internationaal erkende kunstinstellingen buiten Nederland die actueel werk van levende beeldend kunstenaars uit Nederland willen tonen, kunnen via de regeling Kunst Presentatie Internationaal een bijdrage krijgen voor de kosten van het internationaal tonen van werk. Het doel van deze regeling is het stimuleren en vergroten van de internationale bekendheid en waardering van hedendaagse beeldende kunst uit Nederland. De bijdrage is voor kosten die de zichtbaarheid van het werk vergroten en niet in de reguliere begroting van een presentatie zijn opgenomen. Zoals een eventuele gastconservator, reis- en verblijfkosten van betrokken kunstenaar(s) of gastcurator, transport- en daarbij behorende verzekeringskosten, productiekosten en vertaalkosten. Ook een bijdrage in de kosten voor de productie van nieuw werk valt hieronder.

In 2024 zette de groei in het aantal aanvragen zich verder door, na de stijging die we in 2023 al zagen ten opzichte van de jaren voor corona. Dit kan komen doordat kunstenaars uit Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk beter aansluiting vinden bij internationale instellingen, of doordat buitenlandse instellingen het fonds beter weten te vinden. Daarnaast spelen mogelijk ook de gestegen kosten, zoals transport, een rol, waardoor kunstenaars en instellingen vaker op zoek gaan naar aanvullende financieringsbronnen.

Opvallend is dat steeds meer individuele kunstenaars een aanvraag indienen bij Kunst Presentatie Internationaal. Net als in voorgaande jaren kwamen de meeste gehonoreerde aanvragen uit België, Duitsland, Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk. De relatieve nabijheid van deze landen maakt het makkelijker voor zowel het platform als de kunstenaars om elkaar fysiek te ontmoeten. Opvallend is het hoge aantal gehonoreerde aanvragen uit Zuid-Korea en Japan.

Zo zagen we het enthousiasme voor kunstenaars uit Nederland terug bij de Gwangju Biënnale (Zuid-Korea), waar Alban Karsten, Bodil Ouédraogo, Nayul Kim, Marc Oosting, Paul Geelen, Persijn Broersen, Margit Lukács, Andrius Arutiunian, Brianna Leatherbury en Katja Novitskova te zien waren. Het werk van deze kunstenaars was te zien in de hoofdtententoonstelling en in het Nederlandse landenpaviljoen. Er was een speciale zaal gewijd aan de kunstenaars uit Nederland.

Bruno Zhu, *License to Live*, 2024, Installation view, Chisenhale Gallery, Londen, 2024. Foto: Andy Keate

Een ander voorbeeld is de Chisenhale Gallery (London). Deze galerie ontving een bijdrage voor het organiseren van een Nederlands jaar door 3 kunstenaars achter elkaar te programmeren. Het jaar begon met Rory Pilgrim met *Pink & Green*. Vervolgens Simnikiwe Buhlungu met *hygrosummons (iter.01)* en aan het eind van het jaar werd het werk *License to Live* van Bruno Zhu gepresenteerd.

Aantal aanvragen: **204**

Gehonoreerd: **131**

Totaal gevraagd bedrag: € **3.948.884**

Toegekend bedrag: € **2.149.806**

Kunst Verbinding

Kunst Verbinding is bestemd voor festivals, manifestaties en andere publieke initiatieven die niet primair op beeldende kunst zijn gericht maar wél ruimte bieden aan beeldende kunst. Het doel van deze regeling is het stimuleren van de verbinding van nieuwe doelgroepen met beeldende kunst. De bijdrage kan gebruikt worden voor een eenmalig evenement op het gebied van hedendaagse beeldende kunst. De hoogte van de bijdrage is maximaal 40% van de variabele projectkosten van het beeldende kunstprogramma.

In 2024 bleef het aantal aanvragen en toekenningen gelijk aan 2023. Het totaal aangevraagde bedrag steeg met 35%, terwijl het toegekende bedrag ruim 67% hoger uitviel. De aanvragers variëren van festivals (60%), een theater, een muziek- en een natuurorganisatie.

Kunst Verbinding ging van start in 2021. Hoewel het aantal aanvragen in 2022 kort piekte, weerspiegelen de resultaten van 2024 goed het gemiddelde van de beleidsperiode 2021-2024. De voorwaarden van de regeling sluiten vooral aan bij een kleine groep aanvragers, met name pop- en cultuurfestivals die een bijdrage konden krijgen voor het beeldende kunstonderdeel van hun programma. Festivals met de presentatie van beeldende kunst als primair doel kunnen niet binnen deze regeling aanvragen. Voor hen is tot nu toe ruimte binnen de regeling Kunst Erfgoed Presentatie. We hebben besloten om Kunst Verbinding te beëindigen in 2025 en de festivals uit de regeling Kunst Erfgoed Presentatie te halen. In 2025 wordt een nieuwe regeling gelanceerd, specifiek gericht op alle soorten festivals om de toegankelijkheid voor deze categorie te bevorderen en de aanvraaglast te verlichten.

In 2024 ontving Kaya Kaya een bijdrage voor het festival Arte den Kura in de Curaçaose wijk Otrobanda. In een interactieve Outdoor Exposition werd bestaand werk van fotograaf Sinaya Wolfert getoond. Leegstaande panden werden pop-up galeries. Wolferts beelden tonen bewoners van Ser'i Otrobanda, een deelwijk van waaruit The Kaya Kaya Movement is ontstaan. Wandelingen en liveoptredens, zoals spoken word, rap en performance, gaven bezoekers inzicht in het leven en de geschiedenis van de wijk.

Strandbeest Zingt. Foto: Nichon Glerum

Ook Calefax, een muziekformatie van 5 rietblazers, ontving een bijdrage voor een muzikale expeditie langs de strandbeesten van kunstenaar Theo Jansen op Oerol, Terschelling. De strandbeesten, geconstrueerd uit pvc-buizen, werden begeleid door een muziekcompositie uitgevoerd op riet- en pvc-instrumenten. Het publiek had een actieve rol, waardoor *Strandbeest Zingt* een levendige locatievoorstelling werd waarin beeldende kunst, muziek en natuur samenkwamen. De voorstelling werd 16 keer opgevoerd op Oerol en reisde daarna langs verschillende festivals in Nederland, waaronder Wonderfeel.

Aantal aanvragen: **26**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 773.378**

Gehonoreerd: **9**

Toegekend bedrag: **€ 260.108**

Kunstenaar Basis

De regeling Kunstenaar Basis is er voor beeldend kunstenaars die 4 jaar of langer professioneel werkzaam zijn, om nieuw werk te maken en de beroepspraktijk verder te ontwikkelen. Met Kunstenaar Basis wil het Mondriaan Fonds ervaren beeldend kunstenaars de mogelijkheid bieden hun oeuvre uit te breiden en een betekenisvolle en zichtbare bijdrage te leveren aan de hedendaagse beeldende kunst in Nederland of het Caribisch deel van het Koninkrijk. De bijdrage kan gebruikt worden voor het maken van werk, zoals voor onderzoek, experiment, de aanschaf van materiaal en apparatuur. Of voor het uitwerken van een opdracht en voor deelname aan tentoonstellingen en manifestaties in binnen- en buitenland. Het subsidiebedrag wordt gespreid uitbetaald in minimaal 2 en maximaal 4 jaar. De bijdrage bedroeg in 2024 per toekenning € 44.000.

Opvallend is dat het aantal ontvangen aanvragen tussen 2021 en 2023 sterk steeg, maar in 2024 nagenoeg gelijk bleef aan 2023. In 2021 en 2022 werden er extra tijdelijke steunmiddelen beschikbaar gesteld. Bijna de helft van de in 2024 behandelde aanvragen is gehonoreerd. Dit toekenningspercentage is vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Kunstenaar Basis kan worden aangevraagd in verschillende fasen van het kunstenaarschap en voor uiteenlopende praktijken. Zo wil Caz Egelie de bijdrage gebruiken om de eigen praktijk te verduurzamen. Egelie's werk, gebaseerd op de relatie tussen performance en installatie, richt zich vaak op archetypes uit de (kunst)geschiedenis en probeert bestaande structuren te ontwrichten.

Miree Lee, installation view Open Wound, Tate Modern (9 oktober 2024 – 16 maart 2025).
Foto: Sebastiano Pellion di Persano. Courtesy: Miree Lee en Tina Kim Gallery

Kunstenaar Miree Lee wil de bijdrage Kunstenaar Basis gebruiken voor de aanschaf van materialen, experimenten en het maken van nieuwe werk. Lee maakt sculpturen, video en installaties waarin overtreding en het vervagen van grenzen centraal staan. En Aam Solleveld ontvangt de bijdrage voor de verdere ontwikkeling van nieuwe en lopende projecten. Solleveld maakt site-specifiek installaties die die inspelen op de vorm, betekenis en functie van een ruimte.

Aantal aanvragen: **356**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 15.664.000**

Gehonoreerd: **175**

Toegekend bedrag: **€ 7.700.000**

Kunstenaar Project

Beeldend kunstenaars die minimaal 1 jaar professioneel werkzaam zijn en een specifiek plan willen uitvoeren, gebonden aan een duidelijke werkperiode kunnen een bijdrage Kunstenaar Project aanvragen. Het doel van deze regeling is kunstenaars de mogelijkheid bieden specifieke plannen uit te voeren om zo een betekenisvolle en zichtbare bijdrage te leveren aan de hedendaagse beeldende kunst in Nederland of in het Caribisch deel van het Koninkrijk. De bijdrage kan gebruikt worden als tegemoetkoming in de projectkosten. Het kan gaan om een vaste bijdrage voor een werkperiode van 1 tot maximaal 6 maanden of een flexibele bijdrage voor een periode van maximaal 12 maanden.

In 2024 is het aantal aanvragen licht (4%) gestegen in vergelijking met 2023. Het aantal toekenningen daarentegen daalde met 11%. De aangevraagde bedragen waren aanzienlijk hoger dan in voorgaande jaren, de toegekende bedragen daarmee ook. Het totaal toegekende bedrag bleef echter in 2024 vrijwel gelijk aan dat van 2023.

Alicia Framis Marries AI Hologram Alex Depot Boijmans Van Beuningen, 9 November 2024.
Foto: Aad Hoogendoorn

Net als in de voorgaande jaren is de diversiteit in aanvragen groot. Waar direct na de coronaperiode nog veel aangevraagd werd voor digital based projecten, ligt de focus in 2024 op projecten met een ambachtelijk fundament. Na de coronaperiode werd de gemiste kans op buitenlandse onderzoeks- en werkperiodes ruimschoots ingehaald. Tussen 2021 en 2024 groeide het aantal aanvragen voor internationale residencies gestaag. Ook in 2024 hebben veel kunstenaars een aanvraag ingediend voor een werkperiode of residency om nieuw werk te maken of onderzoek te doen. Zo ontving melanie bonajo een bijdrage voor de productie van de korte film *Extinct Feelings - A short film Anthology* (werktitel) een liefdesbrief aan uitstervende gevoelens, plekken en wezens. Ook gebruikt bonajo de bijdrage voor een residency bij SOMA in Mexico-Stad. In dezelfde periode heeft ook Jeroen Kooijmans een residency bij SOMA. Kooijmans werkt aan een nieuwe film over de Mexicaanse kunstenaar Carlos Amorale, en onderzoekt het ontstaan van een briljant idee en de onvermijdelijke, maar groei bevorderende crisis in het maakproces.

Dina Danish en Jean Baptiste Maitre onderzoeken met het project *Synthetic Egyptian Blue and the Evil Eye: Recreating the lost recipe and protecting the world from the evil eye* het reproduceren van een oud Egyptisch synthetisch blauw pigment. Deze onderzoeksperiode vindt plaats in Egypte en is de eerste fase van een langlopend project. Een ander voorbeeld van een kunstenaar die een bijdrage ontving voor een werkperiode is Trees Heil. Met het project *Tableaux Vivants #03* onderzoekt Heil het demonische aspect, de angst en onderdrukking van vrouwen in de kunstgeschiedenis en de evolutie hiervan. Van de heksenvervolgingen in de 15e en 17e eeuw, tot aan de hedendaagse feministische interpretaties. Het werk zal in 2025 gepresenteerd worden tijdens een solotentoonstelling in de Melkweg Expo in Amsterdam.

Aantal aanvragen: **373**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 5.620.824**

Gehonoreerd: **168**

Toegekend bedrag: **€ 2.942.647**

Kunstenaar Start

Kunstenaar Start is bestemd voor beeldend kunstenaars die minimaal 1 tot maximaal 4 jaar professioneel werkzaam zijn. Met Kunstenaar Start stimuleert het Mondriaan Fonds de artistieke ontwikkeling en het cultureel ondernemerschap van startende, veelbelovende beeldend kunstenaars, zodat zij een betekenisvolle bijdrage kunnen leveren aan de hedendaagse beeldende kunst in Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk.

Door de verbreding van de opleidingseisen voor de regeling sinds 2020 vinden kunstenaars met verschillende opleidingsachtergronden al in een beginnend stadium van hun kunstenaarspraktijk een weg naar deze regeling. Kunstenaars kunnen de werkbijdrage gebruiken voor het ontwikkelen van hun kunstpraktijk. De bijdrage bedroeg in 2024 per toekenning € 22.000 voor 12 maanden.

Het aantal aanvragen voor Kunstenaar Start nam in 2023 en 2024 sterk toe in vergelijking tot de 2 jaren ervoor. In 2023 hing dit samen met de optie voor kunstenaars om een 2e keer Kunstenaar Start aan te vragen, mogelijk gemaakt vanuit coronasteunpakketten. Deze mogelijkheid verviel in 2024, waarmee ook het aantal aanvragen iets daalde ten opzichte van het voorgaande jaar. Toch werden er in 2024 nog steeds 50% meer aanvragen ingediend ten opzichte van 2021. Door de toename in het aantal aanvragen en het wegvallen van de coronasteun in 2024, daalde het toekenningspercentage iets vergeleken met voorgaande jaren.

Opvallend in de aanvragen is dat veel kunstenaars in hun praktijken reflecteren op de eigen identiteit, met thema's als genderdiversiteit, familiegeschiedenis en migratieachtergrond. Daarnaast tonen ze een sterke betrokkenheid bij de wereld om hen heen, wat zich uit in geëngageerde praktijken gericht op politieke, maatschappelijke of ecologische ontwikkelingen. Zo onderzoekt multidisciplinair kunstenaar Sarjon Azouz met verschillende alter ego's de implicaties van hun lichaam en bevraagt daarmee de impact van identiteitspolitiek. Okki Poortvliet maakt vanuit persoonlijke verhalen en antropologische vraagstukken film(installaties), met een focus op klimaat- en cultuurverandering. In de afstudeerfilm *IJswee* reageerde Poortvliet op het gevoel van heimwee naar de Drentse winters, waarin schaatsen vanzelfsprekend was, wat nu door de temperatuurstijging niet langer mogelijk is.

Okki Poortvliet, *Dierendoders*, 2024

De kunstenaars die de bijdrage in 2024 ontvingen, krijgen in 2026 de mogelijkheid hun werk te tonen op Prospects tijdens Art Rotterdam.

Aantal aanvragen: **315**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 6.930.000**

Gehonoreerd: **94**

Toegekend bedrag: **€ 2.068.000**

Mentoring Kunstenaar Start

In samenwerking met Cultuur+Ondernemen biedt het Mondriaan Fonds een op maat gemaakt mentoring-traject aan voor kunstenaars die een Kunstenaar Start toegekend krijgen. Zij worden gekoppeld aan succesvolle en ervaren beeldend kunstenaars en curatoren, die zo hun kennis en ervaring delen met een nieuwe generatie.

Kunstenaars die tot nu toe het mentoring-traject hebben gevolgd, geven aan dat dit heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van hun artistieke praktijk en dat zij beter inzicht hebben gekregen op het culturele veld. In 2024 zijn 14 kunstenaars een mentoring-traject gestart.

Kunstenaarshonorarium

Met de regeling Kunstenaarshonorarium kunnen beeldende kunstinstellingen die zonder verkoopdoel hedendaagse beeldende kunst en/of erfgoed tentoonstellen compensatie aanvragen voor betaling van redelijke vergoedingen aan kunstenaars. Het doel van deze regeling is beeldende kunstinstellingen te stimuleren de kunstenaars naar behoren te betalen.

De regeling Kunstenaarshonorarium was er al voor 2020, maar het beschikbare budget was ten einde gekomen. De regeling kon in 2021 en 2022 worden voortgezet vanuit de coronasteunpakketten. Het Mondriaan Fonds heeft vervolgens van het ministerie van OCW budget ontvangen om de regeling Kunstenaarshonorarium te continueren in 2023 en 2024. Deze budgetten zijn volledig besteed. Ook voor de periode 2025-2028 heeft OCW middelen toegekend om fair pay te ondersteunen en de regeling Kunstenaarshonorarium voort te zetten.

In 2024 zijn er aanvragen ingediend door allerlei beeldende kunstinstellingen, zoals kunstpodia, festivals en musea. In vergelijking met 2023 zijn er in 2024 meer aanvragen ingediend en toegekend. Het totaal aantal ingediende aanvragen lag in 2024 bijna een kwart hoger dan het jaar daarvoor. De afgelopen 4 jaar laten een wisselend beeld zien: in 2021 was er een flinke toename ten opzichte van het jaar daarvoor, gevolgd door een forse daling in 2022. In 2023 en 2024 nam het aantal aanvragen vervolgens weer toe. Deze schommelingen hangen waarschijnlijk samen met de effecten van de coronamaatregelen. Gemiddeld werden in de periode 2021-2024 ruim 70% meer aanvragen ingediend dan in de periode 2017-2020. In 2024 zijn er ruim 20% meer aanvragen toegekend dan in 2023.

EEN FABRIEK, Evenement Landschap en extractie, 2023. Foto: Jochem Weststrate

Net als in voorgaande jaren varieerde de grootte van de instellingen die aanvragen indienden. Zo vroegen kleine initiatieven als het Amsterdam Ferry Festival, The Balcony (Den Haag) en Werkgroep HulstArt (Hulst) een bijdrage aan, maar ook grotere instellingen als het Van Abbemuseum (Eindhoven) en het Bonnefantenmuseum (Maastricht) deden een beroep op de regeling. Onder meer Motormond (Amsterdam), Museum JAN (Amstelveen), Museum Krona (Udel) en Destination Unknown (Weert) dienden voor het eerst een aanvraag in bij de regeling. Aanvragers zijn verspreid over heel Nederland gevestigd.

Aantal aanvragen: **318**

Gehonoreerd: **291**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 1.763.104**

Toegekend bedrag: **€ 1.493.450**

KunstKoopregeling

De KunstKoop is een regeling voor particulieren om op afbetaling hedendaagse kunst en vormgeving te kopen bij aangesloten galleries in Nederland, zonder rente of extra kosten. Het Mondriaan Fonds neemt deze voor zijn rekening. Het doel van de regeling is het kopen van kunst toegankelijk maken voor een grotere groep mensen.

2024 was een roerig jaar voor de KunstKoop. Aan het begin van het jaar werden de aanvragen van ruim 90 galleries gehonoreerd om hun deelname aan de KunstKoopregeling te starten of verlengen. Helaas hebben de galleries na deze toekenning de KunstKoop niet kunnen aanbieden aan hun klanten. In april maakte kredietverstrekker Tinka bekend de samenwerking met betrekking tot de KunstKoop op te zeggen. De reden was dat Tinka door gebrek aan investeringen niet langer in de gelegenheid was om nieuwe kredieten te verstrekken, waaronder kredieten voor de KunstKoopregeling. Tinka had in januari 2024 het stokje overgenomen van Santander Consumer Finance nadat die had besloten alle kleine consumentenfinancieringen op de Nederlandse markt stop te zetten. Santander Consumer Finance was sinds 2020 de samenwerkingspartner voor de KunstKoop.

Het Mondriaan Fonds betreurt het einde van de samenwerking met Tinka en is in de daaropvolgende tijd op zoek gegaan naar een alternatief om de aankoop van kunst in Nederland te blijven stimuleren. Het fonds kan zelfstandig geen kredieten verstrekken en heeft een financiële partner nodig om de KunstKoopregeling te kunnen uitvoeren. Er zijn gesprekken gevoerd met diverse potentiële partners, alsook andere modellen voor de regeling onderzocht. Tot nu toe is helaas geen adequaat alternatief voor de KunstKoop gevonden.

Als gevolg hiervan was de regeling gedurende 2024 inactief. Het Mondriaan Fonds beseft de impact hiervan. Niet alleen voor de galeries, maar ook voor kopers en vooral voor kunstenaars wiens werk verkocht wordt door de Nederlandse galeries die aangesloten zijn bij de KunstKoop. Het budget dat voor 2024 beschikbaar was voor de KunstKoopregeling is derhalve ingezet om op andere manieren de aankoop van hedendaagse beeldende kunst te stimuleren.

Nieuw in de aanvraagronde voor de galeries was de invoering van de Gallery Fair Practice Code. Vanaf 1 juli 2023 werd de toepassing van de Gallery Fair Practice Code een vaste voorwaarde voor galeries die een aanvraag indienden bij de regeling KunstKoop en Art Fair Internationaal. Het Mondriaan Fonds ontwikkelde deze code samen met de Nederlandse Galerie Associatie (NGA) om ervoor te zorgen dat de positie van de kunstenaar ten opzichte van de galerie verstevigd wordt.

Sinds het ontstaan van de KunstKoop in 1997 maakten ongeveer 51.400 kopers gebruik van de KunstKoop en kochten voor ruim 171 miljoen euro aan kunstwerken.

Programma's Kunstpodia 2025-2028

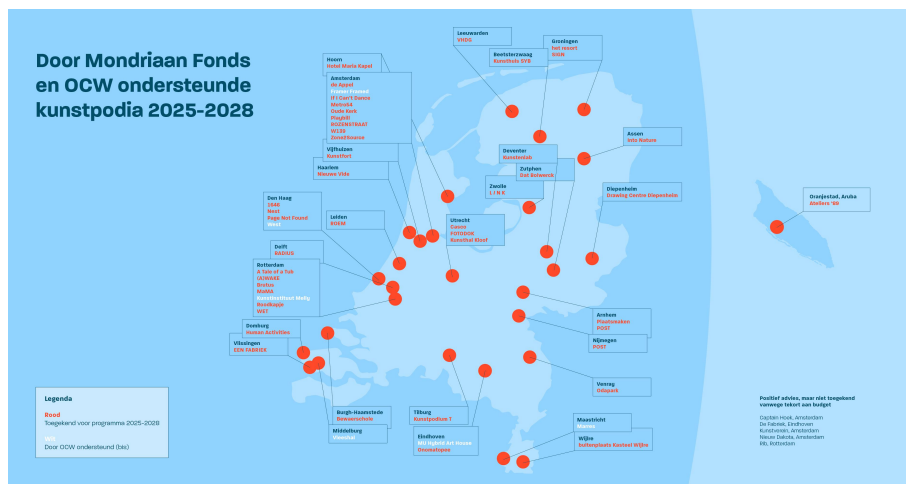
De regeling Programma's Kunstpodia is bedoeld voor programma's die een kwalitatief hoogwaardig en gevarieerd aanbod van hedendaagse beeldende kunst voor een divers publiek bieden, variërend van de geïnteresseerde professional tot de bezoeker voor wie kunst nieuw is. De regeling kent 3 categorieën: Breed, Basis en Start. In samenhang met elkaar zorgen deze voor een breed aanbod van hedendaagse beeldende kunst door startende organisaties en ervaren hedendaagse beeldende kunstinstellingen. De aanvragen voor programma's die op de meest aansprekende manier vorm en inhoud geven aan relevante ontwikkelingen binnen de hedendaagse beeldende kunst zijn gehonoreerd.

In deze aanvraagronde ontvingen we 97 aanvragen, waarvan er 86 in behandeling zijn genomen. Er werden in 2024 meer aanvragen ingediend dan in de voorgaande jaren. De reden hiervoor is dat voorheen jaarlijks één aanvraagronde voor de regeling Programma's Kunstpodia plaatsvond en dat toekenning gold voor 1 tot 4 jaar, afhankelijk van de categorie. In 2024 maakte dit, in samenhang met een wens vanuit het veld, plaats voor een nieuwe systematiek, waarin podia voor 2 jaar (Start) of 4 jaar (Basis en Breed) aanvroegen.

De bekendmaking van de toekenningen viel in 2024 gelijk met de presentatie van het advies van de Raad voor Cultuur over de subsidieaanvragen die zijn ingediend voor de culturele basisinfrastructuur (bis) 2025-2028 én de bekendmaking van toekenningen voor de meerjarige subsidies van het Fonds Podiumkunsten, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Filmfonds, Letterenfonds en Fonds voor Cultuurparticipatie. Het ministerie van OCW, de Raad voor Cultuur en de rijkscultuurfondsen onderstrepen zo dat ze gezamenlijk staan voor een hoogwaardig, divers en toegankelijk cultureel aanbod in alle delen van het Koninkrijk.

In de aanvraagronde van 2024 daalde het aantal aanvragen voor de categorie Start, terwijl het aantal aanvragen voor de categorie Basis juist sterk steeg. Deze verschuiving was het gevolg van aangescherpte voorwaarden voor de categorie Start, waardoor enkel instellingen konden aanvragen die maximaal 5 jaar een programma hadden gevoerd.

Voor de periode 2025-2028 heeft het Mondriaan Fonds extra budget toegezegd om de toepassing van fair pay (eerlijke beloning) in de sector te stimuleren. Voor de regeling Programma's Kunstpodia zijn daarmee de bedragen per categorie verhoogd, waarmee podia de ruimte wordt geboden om te voldoen aan de vereisten op het gebied van fair pay.

In totaal werd aan 44 kunstpodia een bijdrage Programma's Kunstpodia 2025-2028 een reservering afgegeven, verspreid over Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk. Hieronder de toekenningen per categorie:

- *Kunstpodium Breed* (een bijdrage van € 450.000 per jaar, voor 4 kalenderjaren): van de 15 aanvragen die in behandeling zijn genomen, ontvingen 5 instellingen een reservering.
- *Kunstpodium Basis* (een bijdrage van € 225.000 per jaar, voor 4 kalenderjaren): van de 59 aanvragen die in behandeling zijn genomen, ontvingen 32 instellingen een reservering. Vijf aanvragen waren positief beoordeeld, maar konden helaas niet gehonoreerd worden vanwege de beperkingen van het beschikbare budget.
- *Kunstpodium Start* (een bijdrage van € 50.000 per jaar, voor 2 kalenderjaren): van de 12 aanvragen die in behandeling zijn genomen, kregen 7 kunstpodia een reservering.

In 2025 zijn 3 toekenningen Programma's Kunstpodia uit 2022 en 2023 nog geldig.

Aantal aanvragen: 97 (waarvan 11 niet in behandeling genomen)	Gehonoreerd: 44
Totaal gevraagd bedrag: € 87.300.000	Toegekend bedrag: € 12.512.500

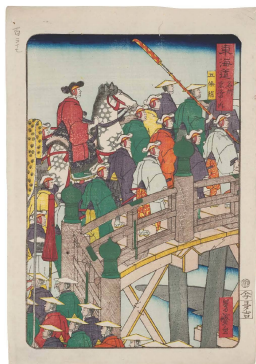
Publicatie

De regeling Publicatie is bestemd voor beeldend kunstenaars en uitgevers die bijzondere en vernieuwende publicaties over het werk van levende kunstenaars uit Nederland of het Caribisch deel van het Koninkrijk willen produceren. Dit kan voor oeuvre-publicaties als reflectie op het werk zelf, een eerste publicatie van startend talent waarbij (inter)nationale zichtbaarheid belangrijk is of een eenmalige niet-monografische opinie-uitgave waarbij reflectie wordt gegeven op de kunstpraktijk en daarmee bijdraagt aan de gedachtevorming over hedendaagse beeldende kunst. Het doel is verdiepend inzicht over, en zichtbaarheid van hedendaagse beeldende kunst via publicaties te stimuleren. De maximale bijdrage is 35% van de productiekosten. Als er sprake is van een technisch innovatieve toepassing dan bedraagt de maximale bijdrage 50%. Technische innovatie moet worden opgevat als technische toepassingen in combinatie met uitzonderlijke toepassingen van tekst, beeld en techniek.

Het aantal ingediende aanvragen in 2024 laat een stijging zien van 10% ten opzichte van 2023. De regeling lijkt in een brede behoefte te voorzien, aangezien aanvragers aangeven dat er weinig andere fondsen of financiers zijn die kunstpublicaties ondersteunen. Het budget werd meerdere keren overvraagd en de commissie moest streng oordelen over de binnengekomen aanvragen. Hierdoor daalde het honoreringspercentage licht, van 50% in 2023 naar 46% in 2024.

Aanvragen kunnen worden ingediend door uitgevers, door kunstenaars in samenwerking met een uitgever en door kunstenaars in eigen beheer. Van de gehonoreerde aanvragen is ruim 60% toegekend aan monografieën of kunstenaarspublicaties ingediend door uitgevers of kunstenaars in samenwerking met uitgevers. Circa 30% is toegekend aan kunstenaars die een aanvraag in eigen beheer willen publiceren en 10% aan uitgevers voor opiniërende uitgaves.

いたるところで洪水と嵐が起るよしし、
もう一度来るを思ふ、しても船やかには戻さずし死

52

Anais López, De Schildpad en de Monnik, 2025. Ontwerp publicatie: Heijdens Karwei

Een aantal van deze aanvragen zijn onderdeel van een groter multimediaal project waarmee de zichtbaarheid van de publicatie wordt vergroot. Zo vormt de publicatie *De Monnik en de Schildpad* van Anaïs Lopéz een bijzondere aanvulling op het transmediale project, dat een experimentele film, een tentoonstelling, een performance met een kunstenaarsboek en deze publicatie omvat. Semâ Bekirović ontving een bijdrage voor een in eigen beheer uitgebrachte publicatie *For Every Atom Belonging To Me As Good Belongs To You*, dat bij de solotentoonstelling in het Fries Museum in Leeuwarden verscheen. Dit boekje, dat werk uit de afgelopen 20 jaar samenbrengt met een focus op natuur, auteurschap en wetenschap, fungeert zowel als tentoonstellingsgids, monografie als een autonoom werk.

Het merendeel van de gehonoreerde uitgaven betreft publicaties als reflectie op de kunstenaarspraktijken. Een opvallend thema dit jaar was geboorte en het moederschap. Zo ontving uitgeverij Valiz een bijdrage voor het boek *Mothering Myths: An ABC of Art, Birth and Care*. De publicatie, samengesteld door Laurie Cluitmans en Heske ten Cate, beoogt een veelvoud aan ervaringen van kunst en moederschap te tonen, verandering te brengen in het beperkte en beperkende perspectief op moederschap en bij te dragen aan het duiden en het bespreekbaar maken ervan. Verena Blok wil met het boek *Pregnant*, dat zowel fotografie als tekst omvat en gaat over zelfbeschikking, de complexiteit, gelaagdheid en ambivalentie rondom abortus en moederschap bespreekbaar en minder omstreden te maken.

In 2024 kregen een aantal gehonoreerde publicaties van het Mondriaan Fonds een internationaal podium op de Leipziger Buchmesse, waar Nederland en Vlaanderen gastland waren onder het thema *Alles Ausser Flach*. De publicaties vielen op door hun vormgeving en onderwerpkeuze en trokken veel belangstelling.

Aantal aanvragen: **99**

Gehonoreerd: **46**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 1.197.355**

Toegekend bedrag: **€ 634.600**

Residency

Beeldend kunstenaars, curatoren en kunstbeschouwers die hun praktijk willen verdiepen en hun netwerk willen uitbreiden, kunnen een aanvraag doen voor een werkperiode in binnen- of buitenland in een door het Mondriaan Fonds aangeboden atelier. Met de regeling Residency wil het fonds kunstenaars, curatoren en kunstbeschouwers stimuleren hun eigen werk te ontwikkelen en daarmee ook de hedendaagse beeldende kunst in Nederland. De geselecteerde residencies hebben één of meerdere kwaliteiten zoals de stad of omgeving waar de residency zich bevindt, de focus op een bepaald medium, de begeleiding die geboden wordt, het netwerk waar de kunstenaar of curator aan wordt gekoppeld, of de faciliteiten en kennis die wordt gedeeld met de kunstenaar of curator. De bijdrage is bedoeld voor reis-, verblijf- en materiaalkosten. De eigen bijdrage is minimaal 10% van het bedrag dat het Mondriaan Fonds voor een werkperiode vaststelt.

In 2024 bood het Mondriaan Fonds meer residencies aan dan in voorgaande jaren, wat resulteerde in een stijging van het aantal aanvragen met 20% ten opzichte van 2023. De residencies worden via 2 aanvraagrondes aangeboden. De buitenlandse residencies trekken doorgaans meer belangstelling dan de binnenlandse.

Na de coronaperiode kwam het residencyprogramma langzaam weer op gang. In 2021 bestond het aanbod voornamelijk uit residencies in Nederland. In 2022 werd het aanbod uitgebreid met enkele buitenlandse residencies, waarmee in voorgaande jaren succesvol is samengewerkt. Helaas lukte het niet om met alle partners samen te werken, doordat sommige residencies de coronajaren niet hebben overleefd, en bij andere bleek een samenwerking niet meer haalbaar.

De volgende residencies in Nederland werden in 2024 aangeboden: Drawing Centre Diepenheim, Het Lage Noorden (Marrum), Make Eindhoven, Greylight (Heerlen), Odapark (Venray), VierVaart (Groede) en Billytown (Den Haag). Het Pompgemaal (Den Helder) kon niet worden aangeboden vanwege wateroverlast. Dit hoopt de gemeente Den Helder in 2025 op te lossen.

Helen Anna Flanagan, residency FACT Liverpool, 2024

De enorme belangstelling voor buitenlandse residencies leidde ertoe dat het Mondriaan Fonds besloot het aanbod in 2023 en 2024 uit te breiden. In 2024 werden 2 nieuwe buitenlandse residencies toegevoegd aan het aanbod. Deze residencies bieden een bijzonder netwerk en focus, zoals American Academy Rome waar kunstenaars de kans krijgen om in contact te komen met internationale wetenschappers die in Rome werken. Ter gelegenheid van de Wereldtentoonstelling in 2025 in Osaka, is ook een extra residency toegevoegd in Kyoto, bij Villa Kamogawa, een samenwerking met het Goethe Instituut. Deze bestemming bleek enorm populair, met een ongekend hoog aantal aanvragers.

De 17 buitenlandse residencies zijn:

- AIR Berlin Alexanderplatz - Berlijn, Duitsland (beeldend kunstenaars en curatoren)
- American Academy Rome - Italië (beeldend kunstenaars en curatoren)
- Arts Initiative Tokyo - Japan (beeldend kunstenaars en curatoren)
- Atelier Holsboer - Parijs, Frankrijk (beeldend kunstenaars en curatoren)
- Cemeti Institute for Art and Society - Yogyakarta, Indonesië (beeldend kunstenaars)
- Creative Residency Arita/Saga - Japan (beeldend kunstenaars)
- Delfina Foundation - Londen, Verenigd Koninkrijk (beeldend kunstenaars en curatoren)
- Deveron Projects - Schotland (beeldende kunstenaars)
- FACT - Liverpool, Verenigd Koninkrijk (beeldend kunstenaars en curatoren)
- Instituto Buena Bista - Curaçao (beeldend kunstenaars en curatoren)
- ISCP - New York, Verenigde Staten (beeldend kunstenaars)
- MMCA Residency Changdong - Seoul, Zuid-Korea (beeldend kunstenaars)

- Tembe Art Studio - Moengo, Suriname (beeldend kunstenaars)
- Think Tanger - Marokko (beeldend kunstenaars en curatoren)
- Villa Kamogawa - Kyoto, Japan (beeldend kunstenaars en curatoren)
- WIELS - Brussel, België (beeldend kunstenaars)
- ZERO Foundation - Düsseldorf, Duitsland (curatoren en beschouwers)

Aantal aanvragen: **560**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 5.815.414**

Gehonoreerd: **44**

Toegekend bedrag: **€ 396.628**

Restauratie Mobiel Erfgoed

Organisaties op het gebied van mobiel erfgoed kunnen alleen of met een andere instelling een bijdrage Restauratie Mobiel Erfgoed aanvragen. Het gaat om alle sectoren van het mobiel erfgoed: rail, weg, water en lucht. Doel is de kwaliteit van bijzonder mobiel erfgoed te versterken en op een duurzame wijze operationeel te houden. De bijdrage kan worden gebruikt voor restauratie en herstel van mobiel erfgoed dat is opgenomen in het Nationaal Register Mobiel Erfgoed en dat een duidelijke positie inneemt in de verhaallijn van de Toonbeelden, waarmee uitdrukking wordt gegeven aan een bijzonder nationaal of regionaal belang. De maximale bijdrage is 50% van de projectkosten.

Aangezien de regeling in 2023 grotendeels gesloten was, is er extra aandacht besteed aan de mogelijkheid om in 2024 weer aan te vragen. Naast de gebruikelijke communicatie naar verschillende sectoren, werd samen met het Nationaal Register Mobiel Erfgoed een informatiebijeenkomst georganiseerd. Deze inspanningen resulteerden in ruim een kwart meer aanvragen in 2024 dan in 2022, waarbij verhoudingsgewijs meer projecten uit de railsector werden ingediend.

Reddingsboot Gebroeders Luden, 2024. Foto: Rik Timmer

Zo werd een bijdrage toegekend aan de Stoomtrein Katwijk-Leiden voor de restauratie van goederenwagon CH9. Deze wagon uit 1905 werd lange tijd ingezet op het traject Zutphen-Emmerik en zal na de restauratie weer gaan rijden met de stoomlocomotief en personenwagens afkomstig van datzelfde traject. Hiermee kan een historisch verantwoorde tramcombinatie gemaakt worden. En Stichting Behoud Reddingsboot Gebroeders Luden ontving een bijdrage voor de restauratie van reddingsboot Gebroeders Luden. Dit schip is naast museumschip ook nog steeds in gebruik als reddingsboot. De restauratie vindt plaats op een scheepswerf, waarbij medewerkers van de werf en de vrijwilligers van de stichting samen werken.

Aantal aanvragen: **11**

Gehonoreerd: **9**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 397.211**

Toegekend bedrag: **€ 280.009**

Voucher Ambachten

De Voucher Ambachten is bestemd voor beeldend kunstenaars voor het inhuren van een ambachtsbeoefenaar. Bij de voucher staat de uitwisseling tussen kunstenaar en ambachtspersoon centraal, waarbij het specifiek gaat om het behoud, doorgeven of verder ontwikkelen van een ambacht vanuit de oorspronkelijke traditie. Deze bijdrage heeft een verkorte aanvraagprocedure in vergelijking met andere regelingen, om snel en laagdrempelig in te kunnen spelen op de behoeftes van kunstenaars. Aanvragers kunnen een bijdrage krijgen tot een maximum van € 8.000.

In 2024 hebben kunstenaars samengewerkt met een grote verscheidenheid aan ambachtspersonen, zoals lithografen, houtwerkers, glasblazer, siersmeden en wevers. Mickey Yang ontving bijvoorbeeld een bijdrage voor het inhuren van siersmeders Rene Marinus en Albert Donker. Tijdens deze samenwerking onderzoekt Mickey Yang de taal van dingen vanuit westerse en niet-westerse filosofieën en vakmanschap. De geproduceerde werken waren te zien op Paltz Biënnale in Soest en de manifestatie Beelden in Leiden.

Spoelen kooldruk. Foto: Awoiska van der Molen

Mirre Seur ontving een bijdrage voor de samenwerking met glasexpert Sander van der Wal. Seur doet onderzoek naar uranium als klok van geologisch tijdsverloop en bron van energie. Samen ontwikkelen ze nieuwe recepten voor het maken van uraniumglas, experimenteren ze met giet- en slumptechneken en creëren ze nieuwe kleuren. En Awoiska van der Molen wil met de voucher de kooldruktechniek toepassen op haar fotografische werk, in samenwerking met Kees Brandenburg. Ze wil deze ambachtelijke druktechniek uit de 19e eeuw gebruiken, niet vanwege de esthetiek of originaliteit, maar omdat beeld en techniek elkaar wederzijds vormen. "Het subtiel glanzende zwart van het pigment contrasteert prachtig met de matte lichte tonen in de print. Dit benadrukt op een bijzondere manier het 'ondoordringbare aspect' van de taferelen die ik fotografeer," aldus Van der Molen.

Aantal aanvragen: **82**

Gehonoreerd: **67**

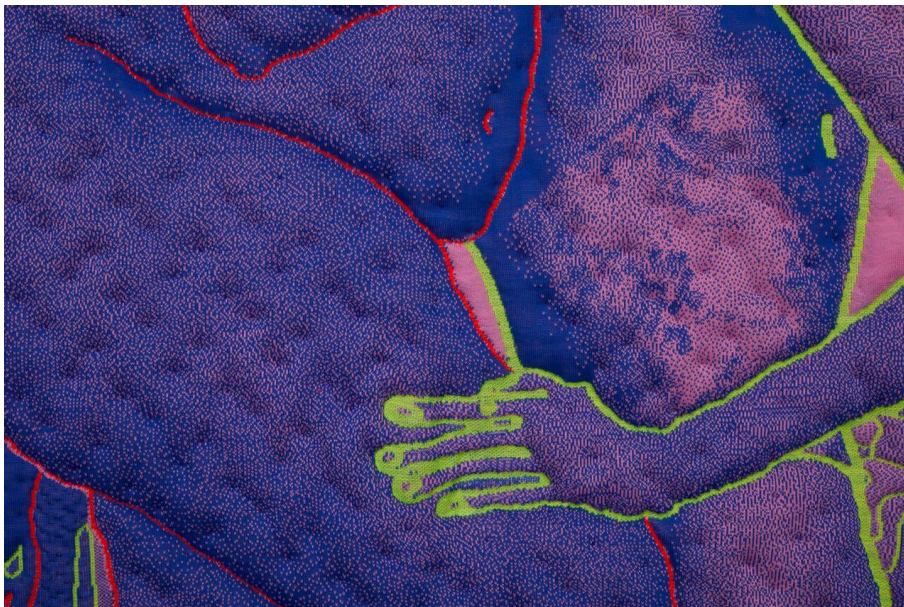
Totaal gevraagd bedrag: **€ 536.857**

Toegekend bedrag: **€ 430.721**

Voucher Co-creatie

De Voucher Co-creatie is bestemd voor musea en andere erfgoedinstellingen voor het co-creatietraject bij het ontwikkelen van presentaties en activiteiten om de betrokkenheid van het publiek bij historische verhalen te stimuleren. Het gaat om verhalen die horen bij de nationale geschiedenis van het Koninkrijk der Nederlanden. De presentaties of activiteiten komen tot stand door een gelijkwaardige samenwerking met betrokken gemeenschappen. Deze bijdrage heeft een verkorte aanvraagprocedure in vergelijking met andere regelingen, om deze zo laagdrempelig mogelijk te maken voor nieuwe aanvragers. De maximale bijdrage is € 24.000 en is bestemd voor kosten die direct met het co-creatieproces samenhangen.

In 2024 ontving Bonaire Archeological Institute een bijdrage voor een project waarbij samen met de gemeenschap, archeologische vindplaatsen worden opgespoord, geïnspecteerd en in kaart gebracht. De verhalen en betekenissen zijn opgetekend in een boek en er worden bijeenkomsten georganiseerd om samen met de lokale bevolking vast te stellen welke locaties beschermd moeten worden en op welke manier.

Het TextielMuseum maakt in co-creatie met LHBTQIA+ gemeenschap een tentoonstelling.
Foto: Tommy de Lange

Ook het Centraal Museum ontving een bijdrage voor een co-creatietraject samen met het Kreukelcollectief, een samenwerking van publiekshistorische websites, kunstenaars, historici en disability-activisten met ervaring met een handicap. Het project leidt onder meer tot de tentoonstelling *Kreukels – De kunst van beperking* (werktitel). Met de tentoonstelling willen het collectief en het museum een verrijkend perspectief bieden op het fenomeen handicap binnen het museum, de collectie en de (kunst)geschiedenis.

Aantal aanvragen: **23**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 516.383**

Gehonoreerd: **20**

Toegekend bedrag: **€ 440.186**

Voucher Internationaal

De Voucher Internationaal is bestemd voor beeldend kunstenaars, curatoren en beschouwers uit Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk. Met de Voucher Internationaal wil het Mondriaan Fonds de zichtbaarheid en internationale waardering voor hedendaagse beeldende kunst uit Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk vergroten. Deze bijdrage heeft een verkorte aanvraagprocedure in vergelijking met andere regelingen om snel in te kunnen gaan op een uitnodiging van een internationaal erkende hedendaagse beeldende kunstinstelling, -platform, -festival of -symposium in het buitenland. Bijvoorbeeld voor het geven van een lezing, performance, workshop of deelname aan een panel. Aanvragers kunnen een bijdrage ontvangen voor reis- en verblijfskosten tot een maximum van € 2.500.

In 2024 is het aantal ontvangen aanvragen licht gestegen ten opzichte van 2023. Driekwart van de aanvragen is toegekend. Aanvragers vroegen aan voor publieke programma's in 39 verschillende landen verspreid over Europa, Noord-Amerika, Zuid-Amerika, Azië, Afrika en Oceanië/Australië. De meest voorkomende bestemming was net als in 2023 de Verenigde Staten, gevolgd door China, Spanje, Canada, Frankrijk en Italië. In 2023 zagen we voor het eerst dat er meer gereisd werd buiten dan binnen Europa met de voucher. Deze trend zette zich in 2024 voort, met significant meer aanvragen voor reizen buiten Europa.

Kent Chan, Solar Orders, 2023, A.I. Gallery

Kent Chan ontving bijvoorbeeld een bijdrage voor een performance van het werk *Solar Orders* bij het Macalline Center of Art in Beijing, China. En Inas Halabi ontving een bijdrage voor het geven van een workshop, performance en deelname aan een paneldiscussie bij Brookline Arts Centre in Brookline, Verenigde Staten.

De interesse in de Voucher Internationaal blijft sterk stijgen. Na de coronamaatregelen kwam de regeling langzaam op gang, maar inmiddels weten de aanvragers deze goed te vinden. Sinds 2022 is het aantal aanvragen verdubbeld. Het laagdrempelige karakter maakt de regeling breed toegankelijk voor een diversiteit aan plannen die de zichtbaarheid van de hedendaagse beeldende kunst uit Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk kunnen vergroten. Daarbij zien we dat de mogelijkheid voor kunstenaars en curatoren om reis- en verblijfskosten aan te vragen het aantrekkelijker maakt voor buitenlandse instellingen om hen te betrekken bij hun publieke programmering.

Aantal aanvragen: **108**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 180.021**

Gehonoreerd: **81**

Toegekend bedrag: **€ 125.886**

Voucher Kunstenaar met Kind

De Voucher Kunstenaar met Kind is bestemd voor beeldend kunstenaars met zorgverantwoordelijkheid voor een kind dat nog niet leerplichtig is. De bijdrage is uitsluitend bedoeld voor extra kinderopvang en/of bijkomende reis- en verblijfskosten voor de zorg van je kind(eren) die ontstaan als direct gevolg van een meerdaagse activiteit binnen een afgebakende periode, zoals een residency-periode of opbouwfase van een tentoonstelling. Deze bijdrage heeft een verkorte aanvraagprocedure in vergelijking met andere regelingen om zo snel en laagdrempelig in te kunnen spelen op de behoefte van kunstenaars. De maximale bijdrage is € 2.500.

Beeldend kunstenaar en filmproducente Josefin Arnell bij residency Instituto Buena Vista Curaçao. Foto: Lukas Heistingner

Het Mondriaan Fonds heeft met verschillende mensen uit het veld gesproken over de uitdagingen die kunstenaars ervaren bij het combineren van een kunstenaarspraktijk met de zorgverantwoordelijkheid voor (jonge) kinderen. Op basis van deze ervaringen is het fonds halverwege 2024 gestart met de Voucher Kunstenaar met Kind.

Aantal aanvragen: **27**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 50.770**

Gehonoreerd: **22**

Toegekend bedrag: **€ 40.369**

Voucher Manifestaties

De bijdrage Voucher Manifestaties kan worden aangevraagd door beeldend kunstenaars met een beroepspraktijk van ten minste één jaar. De voucher is bedoeld om de internationale positie van beeldend kunstenaars uit Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk een impuls te geven door hun aanwezigheid op belangrijke internationale events te stimuleren. Ieder jaar wordt er voor een aantal events een Voucher Manifestatie uitgezet. In 2024 was er een Voucher Manifestatie voor de Biënnale van Venetië, Lyon Biënnale, Liverpool Biënnale en de Aichi Triënnale. Het bezoek aan Biënnale van Venetië en Lyon Biënnale vonden plaats in 2024. De overige twee evenementen worden in 2025 bezocht.

Een voucher omvat een toegangkaart voor de professional preview en opening van de betreffende biënnale. Daarnaast draagt het fonds bij aan de reis- en verblijfkosten. De kunstenaars uit Caribisch deel van het Koninkrijk ontvangen een hoger bedrag omdat de reiskosten vanuit de Cariben hoger zijn.

Bij de selectie wordt gelet op representatie van het veld, met als doel een diverse groep kunstenaars te selecteren die zich in verschillende momenten van hun carrière begeven. Het Mondriaan Fonds organiseert voorafgaand aan het betreffende evenement een bijeenkomst waar de voucherontvangers elkaar kunnen ontmoeten en specifieke tips krijgen over het netwerken tijdens het betreffende evenement.

De Voucher Manifestatie is in 3 jaar tijd uitgegroeid tot een aanvraagmogelijkheid met een duidelijke meerwaarde. We zien dat een bezoek aan een internationale manifestatie niet alleen het netwerk van de kunstenaars versterkt, maar hen ook nieuwe perspectieven biedt. Daarnaast benaderen buitenlandse biënnales het Mondriaan Fonds met de vraag of wij ook voor hen een voucher willen organiseren. Bij het selecteren van biënnales voor vouchers wordt rekening gehouden met het profiel van de biënnale en de aansluiting bij het Nederlandse beeldende kunstveld. We ontvingen opvallend genoeg meer aanvragen voor de minder bekende Aichi Triënnale in Japan dan voor Documenta in Duitsland. Ook verschilt de belangstelling van kunstenaars uit het Caribisch deel van het Koninkrijk: zij hadden meer interesse in de São Paulo Biënnale, dan in de biënnale van Venetië.

Voucher Biënnale Lyon

Er zijn in 2024 20 vouchers toegekend voor de Biënnale Lyon, met ondersteuning van de Nederlandse Ambassade in Frankrijk. Het Mondriaan Fonds droeg maximaal € 300 per persoon bij aan de vliegreis of € 400 voor een treinreis. De bijdrage voor de reiskosten voor beeldende kunstenaars gevestigd in het Caribisch deel van het Koninkrijk was maximaal €1.400. De previewdagen vonden plaats van 17-22 september 2024.

Als onderdeel van het professionele previewprogramma organiseerden het Mondriaan Fonds en de ambassade samen een Dutch Networking Breakfast op de hoofdlocatie van de biënnale. Hier konden bezoekers van de professionele previewdagen, het netwerk van de ambassade en het Mondriaan Fonds, en de deelnemende kunstenaars in een informele setting samenkomen. Tijdens het bezoek vond ook een kennismaking en gesprek plaats tussen de ontvangers van de voucher en Andrius Arutiunian, die via de regeling Kunst Presentatie Internationaal is ondersteund om werk te tonen op de biënnale.

Voucher Biënnale Venetië

Er zijn in 2023 40 vouchers toegekend voor de Biënnale van Venetië in 2024. Het Mondriaan Fonds droeg maximaal € 1.100 per persoon bij aan de reis- en verblijfkosten in Venetië. De voucher voor beeldende kunstenaars gevestigd in het Caribisch deel van het Koninkrijk was maximaal € 2.000. De previewdagen vonden plaats van 17-20 april 2024.

Tijdens het bezoek aan Biënnale van Venetië hebben de voucher-ontvangers hun netwerk kunnen uitbreiden. Opvallend genoeg ging het daarbij niet alleen om internationale contacten, maar ook om nationale netwerken. Zowel gepland als spontaan zijn er nieuwe relaties ontstaan, en veel ontvangers geven aan dat ze de mensen die ze wilden ontmoeten, daadwerkelijk hebben gesproken. Daarnaast konden de kunstenaars de performance van Antonio Jose Guzman & Iva Jankovic bijwonen in de centrale tentoonstelling in de Arsenale. Beide kunstenaars ontvingen ondersteuning van het Mondriaan Fonds via de regeling Kunst Presentatie Internationaal.

Voucher Liverpool Biënnale

Er zijn in 2024 20 vouchers toegekend voor de Liverpool Biënnale. Het Mondriaan Fonds droeg maximaal € 350 per persoon bij voor de reiskosten. De voucher voor beeldende kunstenaars gevestigd in het Caribisch deel van het Koninkrijk was maximaal € 1.350. De previewdagen zullen plaatsvinden van 4 tot 8 juni 2025.

Er is voor de Liverpool Biënnale gekozen vanwege de grote interesse vanuit het Verenigde Koninkrijk voor beeldende kunstenaars uit Nederland. Het fonds ontvangt jaarlijks veel aanvragen vanuit het Verenigd Koninkrijk voor tentoonstellingen met kunstenaars uit Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk. Daarnaast bezocht Marie-Anne McQuay, curator van deze editie, in 2024 Nederland via het bezoekersprogramma van het fonds. Dit biedt goede netwerkkansen voor de kunstenaars die deelnemen aan de vouchers. Bovendien behandelt de Liverpool Biënnale thema's die ook in Nederland resoneren, wat een basis vormt voor wederzijdse uitwisseling en samenwerking.

Voucher Aichi Triënnale

Er zijn in 2024 20 vouchers toegekend voor de Aichi Triënnale. Het Mondriaan Fonds droeg maximaal € 1.600 per persoon bij voor de reiskosten. De voucher voor beeldend kunstenaars gevestigd in het Caribisch deel van het Koninkrijk was maximaal € 2.600. De previewdagen zullen plaatsvinden van 11 tot 15 september 2025.

De Aichi Triënnale is een eigenzinnige triënnale dat complexe thema's onderzoekt via beeldende kunst. In 2025 wordt het voor het eerst georganiseerd in samenwerking met de niet-Japanse curator Hoor Al Qasimi. Dankzij het internationale netwerk van de curator krijgt het evenement een nog internationaler karakter, waardoor kunstenaars niet alleen in contact zullen komen met Japanse curatoren, maar ook met curatoren uit andere landen. Omdat de voucher deels wordt georganiseerd ter gelegenheid van World Expo Osaka 2025, ontvangen de deelnemers een extra budget om door te reizen binnen Japan. De Nederlandse ambassade in Tokyo heeft hiervoor extra budget beschikbaar gesteld.

Aantal aanvragen: **183**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 247.400**

Gehonoreerd: **60**

Toegekend bedrag: **€ 59.000**

Voucher Ontwikkeling

De Voucher Ontwikkeling is bestemd voor beeldend kunstenaars met een beroepspraktijk van ten minste één jaar. Met de Voucher Ontwikkeling wil het Mondriaan Fonds op een eenvoudige manier hedendaagse beeldend kunstenaars ondersteuning bieden voor het ontwikkelen en/of verdiepen van de praktijk. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de aanschaf van apparatuur en het volgen van een cursus, workshop of mentortraject. Maar ook aan de inhuur van kennis of expertise van derden, dit kan zowel inhoudelijk als technisch van aard zijn, of een combinatie. Deze bijdrage biedt een verkorte aanvraagprocedure in vergelijking met andere regelingen om zo snel en laagdrempelig in te kunnen spelen op de behoeftes van kunstenaars. Aanvragers kunnen een bijdrage krijgen tot een maximum van € 2.500.

De interesse voor de Voucher Ontwikkeling is groot. Veel aanvragers gebruiken de voucher voor de aanschaf van apparatuur waardoor ze onafhankelijk en meer gericht hun werk kunnen ontwikkelen en experimenteren. Ook werd regelmatig aangevraagd voor een cursus of mentoring-traject. Zo ontving Peter Pflugler een bijdrage voor deelname aan een *CRITICAE*, een masterclass van het fotografieplatform PH-Museum. Tijdens de masterclass wil Pflugler zich verdiepen in het project *HANS or Don't bury me in the grave of my father* (werktitel), dat draait om zijn achteroom en de duizenden zelfportretten die deze maakte tussen de jaren '40 en '90.

Milena Anna Bouma ontving een bijdrage voor de aanschaf van een keramiekooven. Hiermee wil ze op grotere schaal experimenteren, zowel in formaat als hoeveelheid, en werken aan een nieuw langlopend project *780000 Uren*, waarin ze dementie in haar familie onderzoekt.

Thomas Kuijpers en Studio Harris Blondman, nieuwe digitale archiefkast

Er werd ook veel aangevraagd om de zichtbaarheid van kunstenaars en hun werk te vergroten. Thomas Kuijpers ontving een bijdrage voor het maken van een online archiefkast, een platform waarop al zijn werken en de bijbehorende archieven te zien zijn. De nieuwe website moet niet alleen dienen als een visitekaartje voor het werk, maar ook uitnodigen om dieper in het werk te duiken.

Aantal aanvragen: **431**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 991.979**

Gehonoreerd: **339**

Toegekend bedrag: **€ 764.603**

Open oproepen

Digitalisering Erfgoed

De open oproep Digitalisering Erfgoed is bedoeld voor musea, archieven en andere collectiebeherende erfgoedinstellingen met een publieksfunctie in Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk. Binnen de erfgoedsector is de behoefte om collecties toegankelijker te maken groot, ook al zijn er meerdere trajecten geweest gericht op verdere digitalisering, zoals het ontsluiten van collecties met linked (open) data. Digitale innovatie is van belang, maar deze kan pas plaatsvinden als objecten voldoende digitaal beschikbaar zijn. Veel collecties moeten nog gescand, gefotografeerd en beschreven worden en dat is uiteindelijk niet zozeer digitale innovatie, maar vooral handwerk om de vele objecten digitaal te kunnen inzetten. Het Mondriaan Fonds wil met deze open oproep bijdragen aan het digitaliseren van collecties of het verbeteren van de datakwaliteit van digitale erfgoedcollecties; voor instellingen bij wie dit nog niet of in mindere mate mogelijk was.

In veel gevallen werd er bijgedragen aan het digitaliseren van (een deel van) de collectie. Daarnaast werden ontwikkelbijdragen toegekend, gericht op het opstellen van een plan voor het digitaliseren van collectie(s) en/of het verbeteren van de datakwaliteit van digitale erfgoedcollecties(s).

Het Maritiem Museum Zeeland ontving bijvoorbeeld een bijdrage om de digitale data van de collectie maritieme archeologie duurzaam te verbeteren, zodat deze bruikbaar worden voor publiekstoepassingen. Ook wil het Maritiem Museum Zeeland archeologische erfgoedcollecties verbinden met andere collecties. Het gaat om objecten uit VOC-scheepswrakken, die in beheer zijn bij het Maritiem Museum Zeeland en het Rijksmuseum. Dit gebeurt in samenwerking met andere kennispartners en volgens de gedeelde standaarden van de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed.

Sint Maarten National Heritage Foundation, Jean Marc Augusty, Museum Researcher, 2025

Sint Maarten National Heritage Foundation ontving een bijdrage voor het digitaliseren van de collectie. Sint Maarten heeft een collectie die verspreid is over verschillende lokale archieven, musea en huizen. Voor dit digitaliseringsproject wordt onder meer samengewerkt met het Nationaal Archief Aruba.

Aantal aanvragen: **75**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 1.774.946**

Gehonoreerd: **49**

Toegekend bedrag: **€ 1.125.205**

Kunst Media

De open oproep Kunst Media is bestemd voor makers van tijdschriften, artikelen, online publicaties en andere uitingen in geschreven en/of gesproken woord. Met de open oproep wil het Mondriaan Fonds de betrokkenheid bij, en het gesprek over de hedendaagse beeldende kunst in Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk bevorderen. Het kan gaan om (een reeks) artikelen of longreads voor (online) tijdschriften, kranten, sociale mediakanalen en andere online platforms, zoals bijvoorbeeld een podcast. Leidend is dat de maatschappelijke waarde van hedendaagse beeldende kunst wordt besproken en gedeeld wordt vanuit een onafhankelijke positie en een breed perspectief. De hoogte van de bijdrage is maximaal 90% van de subsidiabele kosten.

Pleasant Place door Perimeter Books

Als open oproep werd Kunst Media in 2022 voor het eerst opengesteld en sindsdien is het aantal ingediende aanvragen ieder jaar licht gestegen. Ten opzichte van 2023 gaat het om een stijging van 8% in 2024. Daarnaast is het aantal toekenningen toegenomen. Ruim 40% van de ingediende aanvragen is gehonoreerd, waar dit in 2023 nog ongeveer een derde was. Opvallend is dat er in 2024 2 keer zoveel aanvragen zijn ingediend door individuen in vergelijking met organisaties. Mogelijk is de oorzaak hiervan dat er niet voor reguliere werkzaamheden kan worden aangevraagd, maar alleen voor losstaande projecten. In de nieuwe beleidsplanperiode 2025-2028 zal Kunst Media niet langer als open oproep, maar als regeling worden voortgezet.

In 2024 wisten podcastmakers, curators en beschouwers hun weg naar de regeling te vinden en is er aangevraagd voor uiteenlopende projecten. Zo ontving Mals Media een bijdrage voor het maken van de podcastserie *Expeditie Kunst*. Zij richten zich met deze podcast op een doelgroep die onderbelicht is gebleven in het beeldende kunstenveld, namelijk kinderen. In 6 afleveringen waarin verhalen over en gesprekken met beeldend kunstenaars te horen zullen zijn, beoogt Mals Media kinderen in aanraking te brengen met beeldende kunst. Met dit beoogde publiek sluit de podcast goed aan bij de doelstellingen van Kunst Media, doordat zij hiermee aan publieksverbreding doen en dit (nieuwe) publiek kennis laten maken met beeldende kunst.

Naast podcastplannen zijn ook meerdere onderzoeksprojecten gehonoreerd. Curator en schrijver Vincent van Velsen ontving een toekenning voor zijn onderzoeksproject *Zwart Licht*. Dit project zal uitmonden in een publicatie over de wereld van zwarte kunstenaars van 1950 tot nu. Hierbij ligt de nadruk op het ontsluiten van de artistieke praktijken binnen de zwarte diaspora in Nederland na de Tweede Wereldoorlog en op makers die zich aan de randen van (maatschappelijke) ontwikkelingen en trends begeven. De scherpe en kritische insteek van het project levert een waardevolle bijdrage aan het gesprek over beeldende kunst in Nederland en het Caribische deel van het Koninkrijk.

Aantal aanvragen: **40**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 887.990**

Gehonoreerd: **17**

Toegekend bedrag: **€ 345.003**

Van Doesburghuis

Beeldend kunstenaars, curatoren en beschouwers konden via een open oproep van het Mondriaan Fonds een voorstel indienen voor een werkperiode in het Van Doesburghuis in Meudon, Parijs. Doel van de residency is het stimuleren van de artistieke ontwikkeling en verdere verdieping van de praktijk van beeldend kunstenaars, curatoren en beschouwers. Binnen de stimulerende omgeving van het Van Doesburghuis is er de mogelijkheid om onderzoek te doen, ideeën uit te werken of nieuw werk te maken. Het is mogelijk om als individuele aanvrager of als duo aan te vragen.

Petra Noordkamp (foto's), Ruth van Beek (installatie met tafelkleed), Ruta Butkute ('Half Hitch' performed by Yurie Umamoto), Saar Scheerlings (talisman sculptuur) tijdens 'Les jours intimes' in het Van Doesburghuis te Meudon, december 2024

In 2023 vonden de aanvraagronde voor het najaar 2024 plaats. Beeldend kunstenaar Petra Noordkamp is via het Mondriaan Fonds geselecteerd voor een werkperiode van september tot en met december 2024. Tijdens deze residency onderzocht Noordkamp de rol en positie van Nelly van Doesburg en Truus Schröder, die als (mede)opdrachtgevers een cruciale rol speelden bij de totstandkoming van deze belangrijke atelierwoning. Hoewel ze in de schaduw van hun beroemde partners bleven, zou het Van Doesburghuis zonder hen niet bestaan. Met het archiefmateriaal wil ze een film maken. Filmmaker Thessa Meijer werd gehonoreerd via het Filmfonds.

De open oproep Van Doesburghuis is een gezamenlijk initiatief van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, het Filmfonds, het Fonds Podiumkunsten, het Mondriaan Fonds en het Letterenfonds. De residency in het Van Doesburghuis wordt sinds 2017 aangeboden aan professionele makers die werken binnen de vele disciplines waarin Theo en Nelly van Doesburg actief waren, zoals architectuur, beeldende kunst, literatuur, poëzie, muziek, vormgeving en podiumkunsten. Daarnaast staat de oproep open voor makers uit de film- en digitale cultuur. Het Mondriaan Fonds treedt op als penvoerder van de aanvraagprocedure.

Medewerkers Erfgoed Cariben

De open oproep Medewerkers Erfgoed Cariben is bestemd voor publiekstoegankelijke erfgoed- of beeldende kunstinstellingen zoals musea, archieven met een publieksfunctie, of kunstpodia op Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten. Het Mondriaan Fonds wil met deze open oproep bijdragen aan de inzet van erfgoed- en beeldende kunstprofessionals in het Caribisch deel van het Koninkrijk en kennisontwikkeling, kennisoverdracht en samenwerking tussen de eilanden stimuleren. Een bijdrage kan worden aangevraagd voor het in loondienst nemen van een medewerker. Er kan worden aangevraagd voor elke functie binnen de organisatie. Het gaat hierbij om een nieuw dienstverband.

De hoogte van de bijdrage is € 50.000 per positie. Een deel van deze bijdrage mag besteed worden aan kosten voor de professionele ontwikkeling en reis- en verblijfskosten voor de medewerker gedurende de subsidieperiode. Een eigen bijdrage is minimaal € 2.632.

Het beschikbare budget voor de open oproep was € 1.000.000. Het toegekende bedrag ligt echter 50% hoger dan het oorspronkelijk gecommuniceerde budget. Dit komt doordat het ministerie van OCW extra middelen heeft vrijgemaakt om meer aanvragen te honoreren.

Aanvragen werden ingediend door erfgoed- en beeldende kunstinstellingen vanuit alle 6 eilanden van het Caribisch deel van het Koninkrijk. Het ging om uiteenlopende functies, zoals bijvoorbeeld een conservator, een medewerker educatie, een medewerker marketing en een veldarcheoloog. De meeste aanvragen waren gericht op de afdelingen educatie, presentatie, programma's en collectie.

Zo ontving Sea & Learn Foundation op Saba een bijdrage voor het aanstellen van een erfgoedactiviteiten- en ontwikkelcoördinator die zich inzet voor het representeren en conserveren van Saba's cultuur en erfgoed. Art Agency Foundation op Sint Maarten ontving een bijdrage voor het in dienst nemen van een locatiecoördinator die verantwoordelijk is voor onder meer het beheer en de planning van Axum Art Café waar onder andere presentaties van beeldende kunst worden ontwikkeld.

Aantal aanvragen: **55**

Totaal gevraagd bedrag: **€ 2.750.000**

Gehonoreerd: **30**

Toegekend bedrag: **€ 1.500.000**

Pilots

Nieuwe ontwikkelingen vragen om nieuwe vormen van ondersteuning. Daarom ontwikkelt het Mondriaan Fonds pilots. Deze zet het fonds in voor nieuwe projecten die buiten de huidige regelingen dreigen te vallen, maar wel bijdragen aan innovatie binnen het veld. Pilots zijn een impuls voor nieuwe vormen van productie, onderzoek, communicatie of presentatie. Soms groeien ze uit tot vaste regelingen. Klik in het linker menu voor een toelichting per specifieke pilot.

Artbase

Begin 2024 deed consultancybureau Blueyard in opdracht van het Mondriaan Fonds een onderzoek naar het Franse FRAC-model. Hierin verkenden zij of in Nederland een vergelijkbaar systeem van kunstinstellingen kan worden ontwikkeld die vanuit een speciaal programma de identiteit en culturele infrastructuur van de eigen regio verder versterken. De FRAC-instellingen vormen in Frankrijk een netwerk van toonaangevende regionale kunstinstellingen die volgens dezelfde formule op eigen wijze een programma van tentoonstellingen, kunsteducatie en collectievorming vormgeven op het gebied van hedendaagse kunst.

Onder de werktitel *ArtBase* gaat in 2025 een driejarige pilot van start. Hierin maken SCHUNCK (Heerlen), het Stedelijk Museum Schiedam en een mogelijk nieuw op te richten instelling voor hedendaagse kunst in Terneuzen op eigen wijze en binnen de eigen lokale context een programma dat gebaseerd is op 5 domeinen: presentatie, opdrachten en collectie, samenwerking, talentontwikkeling en betrokkenheid (in de regio). Met deze pilot onderzoeken de instellingen gezamenlijk of een gericht en herkenbaar museumprogramma voor hedendaagse kunst helpt om de positie, ontwikkeling en betekenis van hedendaagse kunst in de regio te versterken. De nadruk ligt hierbij op het werk en de positie van hedendaagse beeldende kunstenaars in de regio's buiten het Randstedelijk gebied.

Kennisimpuls provincie Zeeland

De provincie Zeeland heeft samen met de regio North Sea Port District en de gemeente Terneuzen ambities uitgesproken om een grootschalige impuls in het culturele veld in de provincie te realiseren. De provincie heeft bij het Mondriaan Fonds aangegeven extra behoefte te hebben aan kennis en expertise om deze ambities om te zetten in grootschalige culturele activiteiten en een onderscheidende regionale uitstraling. Deze behoefte sluit aan op de aandacht die het Mondriaan Fonds wil schenken aan de uitdagingen die regio's buiten de Randstad ervaren in het ontwikkelen van een onderscheidende positie in het nationale culturele landschap.

Het Mondriaan Fonds heeft in dit kader middelen ter beschikking gesteld waarmee de provincie Zeeland voor 2 jaar een kwartiermaker kan aanstellen om met deze taak aan de slag te gaan. De kwartiermaker ondersteunt de provincie in de eigen ambities om projecten goed te kunnen voorbereiden, additionele financiering te realiseren, en vanuit ervaring te komen tot een stevig organisatorisch fundament. Op deze wijze onderzoekt het fonds ook hoe trajecten kunnen worden ontwikkeld die een specifieke regionale context en kwaliteit stimuleren en of een dergelijke tijdelijke impuls kan bijdragen aan structurele verbetering van de culturele infrastructuur van een regio.

Kunstinstituut Melly - ontwikkelbijdrage awards 2025-2028

In 2020 riep Kunstinstituut Melly samen met het Mondriaan Fonds de Maker achter de Maker Award in het leven. Doel van deze prijs is het erkennen van makers die met vakmanschap en ondersteunende samenwerking een essentiële bijdrage leveren aan het realiseren van het werk van beeldend kunstenaars. In 2022 werd in dit kader ook gestart met de Berry Koedam Award, die jaarlijks wordt uitgereikt aan een beeldmaker wiens documentatie van het kunstveld bijdraagt aan de verbeterde zichtbaarheid hiervan.

In 2024 heeft Kunstinstituut Melly de ambitie uitgesproken de insteek en impact van beide awards en de uitreikingsceremonie onder de loep te nemen en deze verder te willen ontwikkelen. De doelstelling hiervan is het vergroten van de aandacht en waardering voor professionals die achter de schermen in de kunstwereld bezig zijn. Om tot een geslaagde nieuwe aanpak te kunnen komen, heeft het Mondriaan Fonds een ontwikkelbijdrage ter beschikking gesteld. Hiermee zal Kunstinstituut Melly expertise inkopen voor het vormgeven van de vernieuwde prijzen en uitreiking.

Maker achter de Maker Award en Berry Koedam Award

De Maker achter de Maker Award is een unieke erkenning voor een ambachtspersoon uit Nederland die samenwerkt met een beeldend kunstenaar om een kunstwerk of project op de best mogelijke manier te verwezenlijken. De prijs is een initiatief van Kunstinstituut Melly en het Mondriaan Fonds, en is in het leven geroepen om aandacht te vragen voor professionals en ambachtsbeoefenaars die kunstenaars in staat stellen om hun werk te realiseren; een rol die voor het publiek veelal niet zichtbaar is. In 2024 werd de Maker achter de Maker Award uitgereikt aan Marlies Crooijmans, expert in keramische materialen en het maken van mallen.

Marlies Crooijmans. Foto: Patty van den Elshout

De Berry Koedam Award werd gelijktijdig uitgereikt en erkent beeldmakers wiens uitmuntende documentatie in het kunstveld heeft bijgedragen aan de zichtbaarheid van het werk van andere kunstenaars en kunstinstellingen. In 2024 werd de prijs uitgereikt aan kunstenaar Liedeke Kruk. Veel van Kruks werk richt zich op het vastleggen van portretten van kunstenaars achterde schermen, tijdens tentoonstellingen, openingen en recepties. Beide winnaars werden op 28 november 2024 tijdens de prijsuitreiking in Kunstinstituut Melly geëerd.

Kunstvlaai - DIT-beraad

In voorbereiding op de toekomstige editie van Kunstvlaai, de manifestatie voor experimentele kunstpodia, bereidt Kunstvlaai een DIT-beraad voor. Dit beraad van kunstpodia is vernoemd naar een methode die Kunstvlaai hiervoor speciaal heeft ontwikkeld: Do It Together. Deze methode is erop gericht om samen met de deelnemende kunstpodia vanuit een non-hiërarchische manier te komen tot een gezamenlijke vorm en inhoud. Hierbij staat de vraag centraal hoe kunst een rol kan spelen in het aanpakken van urgente maatschappelijke vraagstukken.

Het Mondriaan Fonds ondersteunt Kunstvlaai met een pilotbijdrage in de organisatie van het DIT-beraad, dat in de context van Art Rotterdam zal plaatsvinden. Hier komen diverse experimentele kunstpodia samen om in verschillende programmaonderdelen te werken aan een collectieve inhoudelijke uitwisseling. Zo biedt het DIT-beraad draagvlak om onderling tot een gezamenlijke taal en een sterker netwerk te komen. Het DIT-beraad vindt plaats tijdens Art Rotterdam 2025 in Ahoy. Aanvullend op het dagprogramma voor experimentele kunstpodia organiseert Kunstvlaai ook een netwerkmoment tussen de deelnemende kunstpodia en de kunstenaars die hun werk in Prospects tentoonstellen.

Veldverkenning Nationaal Historisch Bewustzijn

Het Mondriaan Fonds kreeg de opdracht een selectie van projecten te ondersteunen die met een alternatieve vorm van storytelling een historische gebeurtenis binnen het Koninkrijk der Nederlanden belichten en zo bijdragen aan het nationaal historisch bewustzijn. Er zijn gesprekken gevoerd in het veld met verschillende partijen: van erfgoedinstellingen en creatieve makers tot samenwerkingspartners. Op basis van deze gesprekken is een selectie gemaakt van projecten die met nieuwe producties en verhalen de belangstelling wekken voor historische gebeurtenissen, op lokaal of nationaal niveau. Er zijn uiteenlopende projecten ondersteund: van VR-ervaringen en podcasts over oral history tot een interactieve game gebaseerd op archiefdata.

Noordenaars - Artist in Space 2025-2026

Noordenaars, het samenwerkingsverband tussen kunstpodia in Friesland, Groningen en Drenthe, voert het talentontwikkelingsprogramma Artist in Space uit. In het traject bundelen de instellingen hun faciliteiten, kennis en expertise om in 2025 en 2026 8 kunstenaars individueel te ondersteunen in hun ontwikkeling en het realiseren van nieuw werk. Kunstenaars krijgen op deze manier langdurige begeleiding en kunnen door een op maat gemaakt programma optimaal gebruik maken van de kennis, het netwerk en de faciliteiten van de in Noordenaars verenigde kunstpodia.

Het Mondriaan Fonds kende in 2023 een bijdrage toe aan Artist in Space omdat het traject grote kansen biedt voor de ontwikkeling van deelnemende kunstenaars en vanwege de mate waarin Noordenaars als keten van noordelijke kunstpodia bijdraagt aan het vestigingsklimaat voor kunstenaars in Friesland, Groningen en Drenthe. De opzet van het programma is voor 2025 en 2026 naast het ontwikkelingsprogramma daarom ook gericht op kennisdeling en ontmoeting tussen noordelijke makers. Hiermee beoogt Noordenaars het vestigingsklimaat in de noordelijke provincies op een brede manier te versterken. Noordenaars richt in 2025 de werkgroep duurzame financiering op, om te onderzoeken op welke manier het programma na 2026 structureel kan blijven voortbestaan. Kunstpunt Groningen is penvoerder van Noordenaars.

Standplaats Vlieland

Into the Great Wide Open, Hi-Lo en Museum Tromp's Huys Vlieland hebben in 2024 gezamenlijk het plan opgevat om een artist in residency op te zetten: Standplaats Vlieland. Dit is ontstaan uit de beeldende kunstpresentaties die eerder tijdens het festival Into the Great Wide Open op Vlieland werden georganiseerd, en uit de behoefte om de schoonheid en rijkdom van de natuur op het eiland ook voor een langere periode beschikbaar te stellen aan kunstenaars.

Met Standplaats Vlieland willen de betrokken organisaties het eiland op de kaart zetten als broedplaats voor kunstprojecten in en over het Waddengebied. Standplaats Vlieland biedt kunstenaars daarom de mogelijkheid om in interactie met het eiland, de organisaties en inwoners aan de slag te gaan, en probeert op deze manier een nieuwe kwalitatieve impuls en een nieuw perspectief aan de regio en haar inwoners te brengen. Kunstenaars worden geselecteerd middels een open call en krijgen de kans om enkele maanden op Vlieland te verblijven om daar te werken aan het nieuwe plannen voor kunstwerken. In maart 2025 gaat Standplaats Vlieland van start met 2 residency-periodes van 3 maanden, aangevuld met enkele kortere verblijven van kunstenaars op het eiland.

Street Art Pilot

Het Mondriaan Fonds ontvangt met regelmaat aanvragen van kunstenaars en organisaties op het gebied van streetart, graffiti, muralism en aanverwante praktijken. In de praktijk blijkt dat het fonds echter nog lang niet altijd als vanzelfsprekende subsidieverstrekker voor deze domeinen geldt. Om de uitdagingen en valkuilen in het aanvragen voor makers en organisaties op het gebied van streetart en graffiti in kaart te brengen, werd in 2024 de Street Art Pilot georganiseerd. Hiermee onderzocht het Mondriaan Fonds op welke manier streetart, graffiti en aanverwante praktijken passen binnen de kaders van de beeldende kunst en erfgoed die het fonds regulier ondersteunt.

Het Mondriaan Fonds stuurde Jasper van Es, Dutch Graffiti Library, Angelo Martinus en Tito Bolivar als scouts op pad om relevante kunstenaars en organisaties uit te nodigen voor het indienen van een aanvraag. Dit leidde tot 28 aanvragen die aan een speciaal geformeerde adviescommissie van het Mondriaan Fonds werden voorgelegd. Deze commissie kende een bijdrage toe aan 10 aanvragers, voor uiteenlopende projecten en doeleinden. Zo ontvingen kunstenaars Mick la Rock, DOES en Hans de Tweede een bijdrage voor praktijkondersteuning, terwijl Martinus Papilija, Boris Tellegen, Tymon de Laat en Ferry van Zijderveld als individuele aanvragers ondersteuning voor projecten ontvingen. Stichting Legacy van Nash kreeg een bijdrage voor een publicatie over het werk en leven van graffitikunstenaar Werner 'Nash' Zwakhalen, die in 2024 overleed. Het Eindhovense Kelderman en Van Noort ontving een bijdrage voor hun jaarprogramma Estafette en Be The Change Foundation Sint Maarten ontving een bijdrage voor het realiseren van 2 muurschilderingen in de context van het ColorMeSXM festival.

VOUCH IV - aanvullende ondersteuning

Stichting Vouch biedt een platform voor kunstenaars en kunstkopers. Het platform geeft kunstenaars de mogelijkheid om zichzelf en elkaar op een nieuwe manier te vertegenwoordigen. Bij Vouch verkoopt een kunstenaar niet alleen eigen werk, maar ook het werk van mede-exposanten. De kunstenaars staan zo voor elkaar in en delen hun netwerk.

In 2024 ontving de stichting een aanvullende bijdrage voor de 4e editie van Vouch. Hiermee heeft Vouch een freelancer kunnen aanstellen voor klantenonderzoek, relatiemanagement en sponsoring en een verdere stap kunnen zetten naar duurzame, financiële zelfstandigheid. Vouch IV vond plaats van 1 t/m 7 april 2024.

VVV Waterland van Friesland - Open Museum Maand 2024

In november 2024 organiseerde VVV Waterland van Friesland de Open Museum Maand. Negentien musea in de regio Zuidwest- en Zuidoost-Friesland, die in de wintermaanden gesloten zijn, waren tijdens deze maand speciaal geopend. Op vertoon van een waardebon konden bezoekers uit Friesland en gasten van logiesaccommodaties in Zuidwest-Friesland gratis naar de deelnemende musea.

Met dit initiatief onderzoeken VVV Waterland van Friesland en de deelnemende musea op welke manier lokaal museumbezoek ook buiten het toeristisch seizoen kan toenemen. Zij doen dit door de musea in november gratis toegankelijk te maken voor publiek, met een eigen marketingcampagne en samenwerking met de eigenaren van logiesaccommodaties in de regio.

In 2025 zet de VVV het onderzoek verder voort om te kijken hoe de Open Museum Maand meer voordelen voor de regio kan opleveren, zoals minder seizoensgebonden werkgelegenheid, het jaarrond aantrekkelijker maken van de regio voor bezoekers en het stimuleren van brede welvaart.

Doorstart Residentie Watersnoodmuseum

In 2022 ontving het Watersnoodmuseum een bijdrage voor het ontwikkelen van een artist in residency, waarin kunstenaars in dialoog met wetenschappers en museumbezoekers nieuw werk maakten en hun maakproces deelden. De combinatie van kunst, erfgoed, en wetenschap én de uitwisseling met het Caribisch deel van het Koninkrijk, bood een interessante nieuwe invalshoek.

Na een succesvol eerste jaar met uitdagingen en leermomenten, ontving het museum opnieuw een bijdrage voor het jaarprogramma van de residency. Het museum wil de samenwerking met zowel kunstenaars als instellingen in het Caribisch deel van het Koninkrijk verder ontwikkelen en de residency verder professionaliseren. Het doel van deze pilotbijdrage is om de residency als vast onderdeel van het museumprogramma structureel te integreren, zodat hedendaagse kunstenaars nieuwe perspectieven kunnen bieden op de Watersnoodramp, klimaatverandering en zeespiegelstijging.

Extra projectsubsidies Cultural Emergency Response

Het Mondriaan Fonds heeft dankzij een projectsubsidie van het ministerie van OCW middels 2 toekenningen aan Cultural Emergency Response (CER) kunnen bijdragen aan bescherming en herstel van Oekraïens cultureel erfgoed. Samen met het Heritage Monitoring Lab (HEMO) en Agency for Cultural Resilience (ACURE) onderneemt het CER activiteiten die zich richten op de proactieve bescherming van bedreigde erfgoedcollecties door middel van digitalisatie en ontsluiting. Met behulp van 'mobiele labs' worden collecties in Oekraïne gedocumenteerd en digitaal veiliggesteld via een gecoördineerde en gestandaardiseerde methode. Dit initiatief draagt zowel bij aan de bescherming van de collecties als aan de systematische en langdurige verbetering van de digitale documentatie van Oekraïense museumcollecties.

Daarnaast hebben de toekenningen bijgedragen aan de bescherming van geëvacueerde erfgoedcollecties, de inrichting van (tijdelijke) depots, de oprichting van lokale teams die snel kunnen reageren bij erfgoedbedreiging of -beschadiging en de ontwikkeling van een trainingscentrum en een managementteam om deze teams te begeleiden. De afgelopen jaren heeft CER zich ingezet om collecties veilig te stellen, bijvoorbeeld door ze te evacueren en tijdelijk op te slaan in nooddepots of bij andere culturele instellingen in veiligere gebieden. Gebleken is echter dat er onvoldoende ruimte voorhanden is of dat opslagruimtes niet aan de eisen voldoen om kwetsbare erfgoedcollecties (voor een langere periode) veilig te stellen. Via de toekenningen onderzoekt CER meer structurele en beter ingerichte oplossingen voor het beschermen van deze ontheemde collecties. Hierbij kan gedacht worden aan het inrichten van nieuwe tijdelijke opslaglocaties, het beter inrichten van bestaande opslaglocaties en trainingen van instellingen en individuen om collecties op een juiste manier te evacueren en veilig te stellen.

Aantal toekenningen: **2**

Totaal bedrag: **€ 600.000**

Andere financieringsvormen

Het Mondriaan Fonds speelt in op andere vormen van financiering en ondersteuning van beeldende kunst. In 2024 werd vanuit de pilotprojecten bijgedragen aan financiering via Fonds Kwadraat.

Fonds Kwadraat

Al 50 jaar verstrekt Fonds Kwadraat rentevrije leningen aan beeldend kunstenaars en ontwerpers. De leningen zijn bedoeld voor het ontwikkelen, maken en presenteren van nieuw werk, en voor benodigde apparatuur. Doel is het versterken en stimuleren van de economische en financiële onafhankelijkheid van kunstenaars.

Kunstenaars die de afgelopen 12 maanden een bijdrage van het Mondriaan Fonds ontvingen, kunnen een lening afsluiten zonder dat hun aanvraag door de commissie van Fonds Kwadraat hoeft te worden beoordeeld. Door bij Fonds Kwadraat aan te vragen kunnen kunstenaars snel over een bedrag beschikken waarmee zij een volgende stap kunnen zetten. Als onderdeel van de samenwerking neemt namens het Mondriaan Fonds een adviseur plaats als lid in de adviescommissie van Fonds Kwadraat.

In 2024 presenteerde Fonds Kwadraat een nieuwe insteek waarbij het zich richt op verdere groei en professionalisering en het vergroten van impact op zowel financieel vlak als in de ondersteuning van kunstenaars. Dit doet het fonds door het organiseren van atelierbezoeken, speeddates tussen kunstenaars en culturele professionals, voorlichtingsmiddagen over fondsenwerving en het uitbreiden van de particuliere geefkring. Ook onderzoekt het fonds de mogelijkheden om in de toekomst kunstenaars in het Caribisch Deel van het Koninkrijk te kunnen bedienen.

Activiteiten

Het Mondriaan Fonds organiseert zelf activiteiten om de sector te stimuleren. Zo financiert het fonds verschillende talentprijzen, toont het startende kunstenaars tijdens de jaarlijkse tentoonstelling Prospects en organiseert het de Nederlandse presentatie op de Biënnale van Venetië. Klik in het linker menu voor een toelichting per specifieke activiteit.

Essayreeks

Het Mondriaan Fonds publiceert met regelmaat essays over actuele thema's die raken aan de werkerreinen van het fonds. In 2023 is de opzet voor verschillende perspectieven en invalshoeken op één onderwerp. Ook is er destijds, door Studio Janneke Hendriks, een nieuw stramien neergezet voor de vormgeving.

Lancering essay *Scratching the Surface*, Pennings Foundation, Eindhoven

In 2024 verscheen *Scratching the Surface*. Een verkenning van graffiti en streetart. Deze bundel is opgebouwd uit 7 essays geschreven door toonaangevende onderzoekers, critici en (oud)makers uit de wereld van streetart en graffiti. De auteurs, Daniël de Jongh, Lene ter Haar samen met Robert Kaltenhäuser, Javier Abarca, Stephen Burke, Raenys Martis, Ana Maria Hernandez en Robin Vermeulen, nemen je in *Scratching the Surface* mee in hun professionele en persoonlijke ervaring met graffiti en streetart en bieden zo een gevarieerd beeld van de rijkdom van het veld én de potentie. *Scratching the Surface* is een volgende stap om meer grip te krijgen op de waarde van graffiti en streetart. Deze kunstuitingen hebben wellicht helemaal niet zo'n behoefte om begrepen of geïnstitutionaliseerd te worden, toch zoeken we hier naar antwoorden op de vragen die nog steeds bij ons aan tafel terugkeren.

Ana Maria Hernandez:

“Door de juiste vragen te stellen, beschermende maatregelen te nemen en verder te denken dan de esthetische impact van dergelijke muurschilderingen, kunnen we ervoor zorgen dat murals écht dienen als tool om een gemeenschap sterker te maken, in plaats van slechts bij te dragen aan gentrificatie.”

Scratching the Surface is in verschillende oplages verschenen - Nederlands en Engels. Het is verkrijgbaar via Jap Sam Books en online als eBook. De essayreeks van het Mondriaan Fonds bestaat inmiddels uit 16 publicaties.

Hollandse Meesters

De serie *Hollandse Meesters in de 21e eeuw* is ruim 10 jaar geleden begonnen als een samenwerkingsproject van regionale omroepen en beeldende kunstinstellingen. Sinds de eerste reeks van 20 films is het uitgegroeid tot een omvangrijk project waarin verschillende generaties kunstenaars worden vastgelegd. De korte filmportretten van hedendaagse beeldend kunstenaars in hun atelier of op hun werkplek zijn gemaakt door gerenommeerde filmmakers en bieden inzicht in de werkwijze en ideeënwereld van de kunstenaar. De reeks wordt geproduceerd door filmproductiebedrijf Interakt en filmmaker Michiel van Nieuwkerk.

Het Mondriaan Fonds ondersteunde de serie van aanvang tot 2016, samen met het toenmalige Mediafonds. Na het wegvallen van het Mediafonds heeft het Mondriaan Fonds tot einde 2024 samen met andere financiële partners bijgedragen aan nieuwe films.

In 2024 is een filmportret over kunstenaar Giny Vos afgerond en is gestart met een portret over kunstenaar Lara Almarcegui. Alle films uit de reeks zijn te bekijken via de website hollandsemeesters.info

Nederlandse inzending Biennale van Venetië

Het Mondriaan Fonds is als opdrachtgever verantwoordelijk voor de Nederlandse inzending van de internationale beeldende kunstmanifestatie de Biennale van Venetië (Italië). De presentatie wordt gefinancierd uit het internationale budget dat het fonds ontvangt van het ministerie van OCW. In 2024 vond de 60e editie plaats van deze internationale kunsttentoonstelling.

Deze editie is de kunstenaar Renzo Martens, in samenwerking met curator Hicham Khalidi, geselecteerd om invulling te geven aan het Nederlandse paviljoen. Dit leidde tot de presentatie van het werk van het Congolese kunstenaarscollectief Cercle d'Art des Travailleurs de Plantation Congolaise (CATPC). Op 19 april werd het Nederlands paviljoen geopend door directeur-generaal Cultuur & Media Barbera Wolfensberger van het ministerie van OCW. De tentoonstelling genaamd *The International Celebration of Blasphemy and the Sacred* was van 20 april tot en met 24 november 2024 te zien in het Rietveld paviljoen in Venetië (IT) en tegelijkertijd in de White Cube in Lusanga (DRC).

Voor beide tentoonstellingen maakte CATPC nieuwe kunstwerken uit de aarde van de laatst overgebleven bossen rond de plantage in Lusanga, waar zij wonen en werken. Deze werken zijn vervolgens gereproduceerd in de palmolie en cacao die aan soortgelijke plantages wordt onttrokken.

Film still from *The Return of Balot*, CATPC, 2024, image by Jurgen Lisse

Een belangrijk onderdeel van de tentoonstelling was de tijdelijke terugkeer van de voorouderlijke sculptuur Balot - origineel vervaardigd in Congo - dat onderdeel is van de collectie van het Virginia Museum of Fine Arts (VMFA) in de Verenigde Staten. CATPC diende in aanloop naar de gelijktijdige tentoonstelling in Venetië en Lusanga een bruikleenverzoek in bij het VMFA. Dit verzoek werd goedgekeurd en op 19 maart 2024 werd Balot verwelkomd in Lusanga door CATPC en hun gemeenschap. In Venetië was daarnaast ook de performance film *The Judgement of the White Cube* (2024) te zien. En er was een continue livestream aanwezig tussen Venetië en Lusanga waarmee beide tentoonstellingen met elkaar in verbinding stonden. Voor meer informatie over de tentoonstelling klik [hier](#).

Het hele project kreeg veel (internationale) media-aandacht. Zo deed The Guardian verslag van de terugkeer van Balot en waren Nederlandse media erg te spreken over de Nederlandse inzending:

Thomas van Huut, NRC:

“De cacaobeelden van het Congolese kunstenaarscollectief CATPC verspreiden een zoete geur door het Nederlandse paviljoen op de Biënnale van Venetië. Samen vertellen ze een indringend, samenhangend verhaal over dekolonisering.”

Marcus Woeller, Welt:

“The International Celebration of Blasphemy and the Sacred is een van de weinige projecten die activisme en kunst combineren zonder het een of het ander in twijfel te trekken. Het verdient de Gouden Leeuw.”

In aanloop naar de opening organiseerde het Mondriaan Fonds op 27 maart een speciale preview in De Balie in Amsterdam. Deze is [hier](#) terug te zien.

Publicatie

Bij de tentoonstelling is ook een begeleidende publicatie verschenen. De catalogus *The International Celebration of Blasphemy and the Sacred / La célébration internationale du blasphème et du sacré* is tweetalig (Engels en Frans) en bevat onder andere een hoofdtekst van curator Hicham Khalidi en een serie brieven van Ced'art Tamasala namens CATPC. Daarnaast bevat het beelden van alle sculpturen in cacao, gefotografeerd door Peter Tjihuis, video stills van *The Judgement of the White Cube* (2024) door Jurgen Lisse en documentatiemateriaal van de originele beelden van klei in Lusanga van CATPC. Het boek is vormgegeven door Michaël Snitker en uitgegeven door het Mondriaan Fonds in samenwerking met Jap Sam Books.

De Biënnale van Venetië trok in totaal bijna 700.000 bezoekers, van wie een aanzienlijk aantal het Nederlandse paviljoen bezocht. De sculpturen uit het Nederlands paviljoen reisden na Venetië door naar het Van Abbemuseum voor de tentoonstelling *Two Sides of the Same Coin* die tot 2 maart 2025 te zien was. De sculptuur Balot reisde mee.

Internationaal bezoekersprogramma

De Nederlandse kunstsector acteert in een snel veranderende mondiale context. Internationale aansluiting is daarom belangrijk voor de Nederlandse kunstsector. Met het bezoekersprogramma wil het Mondriaan Fonds internationale belangstelling wekken voor hedendaagse beeldende kunst in Nederland en de positie daarvan in het buitenland versterken. Doel is buitenlandse curatoren en deskundigen kennis laten maken met het Nederlandse culturele leven, zodat zij Nederlandse kunstenaars en curatoren programmeren, uitnodigen voor gerenommeerde buitenlandse festivals en instituten, publiceren in internationale tijdschriften, samenwerking en coproducties opzetten en het internationale netwerk van Nederland verruimen. Buitenlandse curatoren en deskundigen krijgen een programma op maat aangeboden, dat aansluit bij hun werkpraktijk en interesses.

Bezoek van kunstprofessionals uit China, 2024

In 2024 waren 54 kunstprofessionals uit 21 verschillende landen te gast in het bezoekersprogramma. De bezoeken werden in samenwerking met de Nederlandse ambassades in Brazilië, China, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Guatemala, Hongarije, Italië, Japan, Korea, Polen, Spanje en de Verenigde Staten georganiseerd. Veel van de bezoekersprogramma's vonden plaats rond om grote events zoals: Amsterdam Art Week, Art Rotterdam, Unseen en de openstudio's van de Rijksakademie en enkele belangrijke presentaties van Nederlandse kunstenaars.

Het bezoekersprogramma is gericht op het zaaien van kiemen voor de toekomst. Een bezoek hoeft niet direct te leiden tot een uitnodiging van kunstenaars uit Nederland. Toch zien we dat 2 bezoekers van het afgelopen jaar wel enkele kunstenaars uit Nederland hebben uitgenodigd. Zo heeft Kati Kivinen (curator Helsinki Biënnale 2025) de kunstenaars Kristiina Koskentola en Sara Bjarland uitgenodigd deel te nemen en heeft curator Marie-Anne McQuay naar aanleiding van haar bezoek de kunstenaars Jennifer Tee, Ana Navas, Antonio Jose Guzman en Iva Jankovic en ChihChung Chang uitgenodigd voor de Liverpool biënnale 2025 (Verenigd Koninkrijk).

Tussen 2021-2024 waren 211 internationale kunstprofessionals te gast, gemiddeld 53 per jaar. Uit de online evaluatie blijkt dat bijna 70% van de buitenlandse gasten na hun bezoek contact houdt met Nederlandse kunstprofessionals. Voor veel bezoekers leidt dit tot concrete, vaak langdurige projecten. Dit onderstreept de effectiviteit en waardering van het Internationaal Bezoekersprogramma.

Oriëntatiereis 2024

Het Mondriaan Fonds organiseert jaarlijks een oriëntatiereis voor beeldend kunstenaars en bemiddelaars naar buitenlandse regio's die interessante ontdekkingskansen biedt. Het doel is kennisvermeerdering, visieverbreding en netwerkvorming binnen de culturele sector. De reis biedt een overzicht van de hedendaagse beeldende kunst van de bezochte regio's, introduceert de belangrijkste actoren en laat de deelnemers kennis maken met de mogelijkheden van uitwisseling van verschillende partijen. Deelname is op basis van open inschrijving. Een adviescommissie adviseert het fonds over de selectie van deelnemers op basis van motivatie en onderzoeksvraag.

Oriëntatiereis 2024

In 2024 bezochten 15 Nederlandse, Deense, Noorse en Zwitserse curatoren en kunstenaars Ghana (Accra, Kumasi en Tamale) en Ivoorkust (Abidjan). Ghana is Focusland voor het internationaal kunst- en cultuurbeleid van Nederland. Nederlandse deelnemers waren: Raul Balai (kunstenaar), Koštana Banović (kunstenaar), Charles Esche (destijds directeur Van Abbemuseum, Eindhoven), Orlando Maaïke Gouwenberg (directeur Sonsbeek, Arnhem), en Roosje Klap (directeur Noorderlicht, Groningen) en Amanda Pinatih (design curator Stedelijk Museum Amsterdam).

Ghana is het focusland voor het internationale kunst- en cultuurbeleid van Nederland en heeft een bloeiende kunstsector met opkomend talent en groeiende internationale invloed. Dit biedt kansen om culturele netwerken uit te breiden en duurzame samenwerkingen op te bouwen. Veel initiatieven komen voort uit kunstenaars zelf, zoals de Foundation for Contemporary Art – Ghana (FCA) in Accra, Blaxtarlines in Kumasi en de projecten van Ibrahim Mahama in Tamale. In Ivoorkust ligt de focus meer op kunstproductie en marktgerichtheid, met een grotere rol voor galeries en verzamelaars. In Abidjan bezochten we Fondation Donwahi, waar kunst en educatie samenkomen, en ontmoetten we kunstenaar Jems Koko Bi, die gevonden hout gebruikt en zijn sculpturen bewust laat vervallen als onderdeel van de natuur.

Het programma bestond verder uit bezoeken aan musea, kunstpodia, galeries, artist-in-residence plekken, kunstenaars, verzamelaars en lokale sleutelfiguren in de verschillende steden. De reis was te volgen via een dagelijkse blog, op de vernieuwde website orientationtrips.org, waarmee de deelnemers kennis en visie overdragen aan vakgenoten en publiek. De uitkomsten van de oriëntatieris zijn pas de komende jaren te verwachten.

Aantal aanvragen: **40**

Gehonoreerd: **6**

Prix de Rome Beeldende Kunst

De Prix de Rome Beeldende Kunst wordt in opdracht van het ministerie van OCW georganiseerd en gefinancierd door het Mondriaan Fonds. Het is de stimuleringsprijs prijs in Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk met een geschiedenis die teruggaat tot 1806. Het doel van de Prix de Rome Beeldende Kunst is getalenteerde kunstenaars te traceren, te stimuleren en hun zichtbaarheid te vergroten. Bij de prijs hoort een geldbedrag van € 40.000 en de mogelijkheid om deel te nemen aan een werkperiode bij een artist in residency naar keuze.

In 2024 liep de Prix de Rome Beeldende Kunst tentoonstelling van 2023 nog door. Het werk van de 4 genomineerde kunstenaars – Ghita Skali, Jonas Staal, Josefin Arnell en Michael Tedja – was tot en met 3 maart 2024 te zien in het Stedelijk Museum Amsterdam. Gedurende de looptijd van de tentoonstelling waren er 236.749 bezoekers in het museum. Winnaar Jonas Staal nam de prijs eind november 2023 reeds in ontvangst. Als onderdeel van de randprogrammering, gaf Staal in 2024 een gallery talk over zijn kunstpraktijk. De bijbehorende publicatie is nog steeds verkrijgbaar via partner Jap Sam Books.

Jonas Staal voor Prix de Rome 2023. Foto: Maarten Nauw

Begin 2024 is gewerkt aan de voorbereidingen voor de Prix de Rome Beeldende Kunst 2025. De selectieprocedure is onder de loep genomen en er is een nieuwe werkwijze ontwikkeld. Voor de editie van 2025 heeft een vijfkoppige jury een jaar lang veel tentoonstellingen bezocht en zo kunstenaars gescout. In maart 2025 beraadt de jury zich over de selectie en stelt ze een shortlist samen. In april worden de shortlist en samenstelling van de jury bekendgemaakt.

Prix de Rome Architectuur

Sinds 2023 is de Prix de Rome Architectuur belegd bij het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, het rijkscultuurfonds voor onder meer architectuur.

Prospects

In 2024 organiseerde het Mondriaan Fonds de 12e editie van Prospects in de Van Nelle Fabriek tijdens Art Rotterdam. Met deze jaarlijkse tentoonstelling wil het fonds de zichtbaarheid van startende kunstenaars een extra impuls geven. Alle 86 deelnemende kunstenaars ontvingen in 2022 de Kunstenaar Start-bijdrage van het Mondriaan Fonds. Dankzij de nabijheid van Art Rotterdam kunnen kunstprofessionals, verzamelaars en een breed publiek kennismaken met het werk van deze veelbelovende kunstenaars. De tentoonstelling biedt bovendien een uitgelezen kans om te laten zien wat er mede dankzij een Kunstenaar Start-bijdrage tot stand is gekomen.

De tentoonstelling werd gecureerd door Johan Gustavsson en Louise Bjelbak Henriksen. Ook dit jaar was er weer een gevarieerd aanbod van fotografie tot wandtapijten, van video tot schilderijen, en van performances tot sculpturen. De getoonde kunstwerken verdiepen zich in thema's zoals identiteit, relaties, onze onderlinge verbondenheid met de natuur en andere levende wezens – essentiële elementen van wat het betekent om mens te zijn. De werken omvatten de universele aspecten van het bestaan. Samen bieden de werken een boeiende momentopname van de ontwikkeling van de hedendaagse kunst in Nederland.

Performance door Ahmad Mallah en Rebecca Lillich Krüger op Prospects 2024. Foto: Aad Hoogendoorn

Bij de tentoonstelling verscheen een publicatie met kunstenaarsteksten geschreven door Sarah van Binsbergen en redacteur Milo Vermeire. Voor het eerst kon het publiek via QR-codes bij de werken ook de Engelse vertalingen van de teksten raadplegen. Het campagnebeeld van de 12e editie van Prospects is een video still afkomstig het werk *Lose Voice Toolkit* (2023) van Prospects deelnemer Adele Dipasquale.

Deze editie kreeg veel media-aandacht. Voor het Museumtijdschrift tipte journalist Kees Keijer verschillende werken van Prospects. En Edo Dijksterhuis schreef in Het Parool:

“Vergeleken met de beursvloer is de experimenteerdrang groter in Prospects, de presentatie met werk van kunstenaars die afgelopen jaar een beurs kregen van het Mondriaan Fonds. Zo is er Ildikő Horváth's dansperformance, waarbij microfoons in rollende, keramische kegels zorgen voor een minimalistische soundscape. Jonathan Vervoort toont 3D-sculpturen die neigen naar klassieke beeldengroepen, maar toch blobvormig blijven.”

Jubileum-editie Art Rotterdam 2024

Art Rotterdam vierde zijn 25ste editie voor het laatst in de iconische Van Nelle Fabriek in Rotterdam, een UNESCO werelderfgoedlocatie. Na 11 edities op deze plek verhuist Art Rotterdam vanaf 2025 naar Ahoy Rotterdam. Art Rotterdam 2024 trok duizenden kunstliefhebbers, waarvan het merendeel de tentoonstelling Prospects bezocht.

Klik [hier](#) voor een compleet overzicht van alle deelnemende kunstenaars aan Prospects 2024.

Organisatie en financiën

Behandeling aanvragen

Aanvragers kunnen via een digitaal aanvraagformulier gedurende het hele jaar een aanvraag indienen, met uitzondering van enkele bijdragen die in rondes worden behandeld. Het Mondriaan Fonds kondigt de deadlines voor aanvraagrondes aan op de website, via de nieuwsbrief en op sociale media. Als een aanvraag binnen is, toetsen medewerkers deze allereerst op de formele voorwaarden die op de website vermeld staan. Aanvragen die daaraan voldoen, worden voorgelegd aan deskundige adviseurs voor een inhoudelijke beoordeling. Kwaliteit is daarbij het belangrijkste criterium. Bij een kunstenaar gaat het om de artistieke uitgangspunten en de wijze waarop deze tot uitdrukking komen in het werk. Bij een instelling gaat het om de kwaliteit van de plannen in cultuurhistorisch, of artistiek opzicht. Verder speelt de context waarbinnen een aanvraag is ingediend een rol, of het nu de artistieke context of de maatschappelijke inbedding van een project is. Ook kijken adviseurs naar het cultureel ondernemerschap, waarmee onder meer de onderzoekende en/of vernieuwende houding van de aanvrager wordt bedoeld en de activiteiten van de aanvrager op publicitair, organisatorisch en educatief gebied.

Voor het beoordelen van de aanvragen worden commissies van adviseurs met de benodigde expertises samengesteld. Zij beoordelen de aanvragen tijdens commissievergaderingen. Op basis van het advies van de commissie besluit het bestuur of een aanvraag wordt toegekend. De totale aanvraagprocedure duurt maximaal 3 maanden. In 2024 bedroeg deze termijn gemiddeld 67 dagen.

Bezwaar- en beroepsprocedures

Als een aanvraag voor een bijdrage niet wordt gehonoreerd, kan een aanvrager een bezwaarschrift indienen bij het bestuur van het Mondriaan Fonds. Ook is bezwaar mogelijk als het Mondriaan Fonds een ander bedrag toekent dan was aangevraagd of als bij het vaststellen van de definitieve bijdrage wordt afgeweken van de oorspronkelijke toezegging. De aanvrager kan het bezwaarschrift mondeling toelichten tijdens een (online) hoorzitting. Als het bezwaarschrift niet wordt gehonoreerd of als de commissie na herbeoordeling nogmaals negatief over de aanvraag adviseert, kan de aanvrager in beroep gaan bij de Arrondissementsrechtbank. Als dit beroep door de rechtbank wordt verworpen staat hoger beroep open bij de Raad van State. Ook het Mondriaan Fonds kan bij de Raad van State in hoger beroep gaan als de rechtbank een beroepschrift gegrond heeft verklaard.

In 2024 zijn er 141 bezwaren ingediend, waarvan een aantal in 2025 zal worden behandeld. Het aantal in 2024 afgehandelde bezwaren was 145. Deels waren dit bezwaren die eind 2023 waren ingediend.

Negen bezwaren waren op financiële grond. Hiervan gingen er vier over de hoogte van de toekenning in het kader van de Regeling Kunstenaarshonorarium en vijf over de lagere vaststelling omdat er geen, of een onvolledig financieel verslag was ingediend bij de eindverantwoording. Deze bezwaren zijn gehonoreerd. Zeven aanvragen die oorspronkelijk niet in behandeling waren genomen omdat deze niet aan de formele voorwaarden voldeden, zijn alsnog aan de commissie voorgelegd. Zes bezwaarschriften waren niet ontvankelijk en 115 bezwaarschriften zijn ongegrond verklaard. Tot slot zijn acht bezwaarschriften gehonoreerd. Het percentage bezwaarschriften is stabiel.

In 2024 heeft één aanvrager beroep ingesteld bij de Rechtbank en één aanvrager hoger beroep ingesteld bij de Raad van State. Beiden zijn nog niet behandeld. Eén aanvrager heeft diens beroepschrift uit 2023 ingetrokken. De rechtbank heeft één beroepschrift uit 2022 ongegrond verklaard.

Financiën

Exploitatieresultaat

Activiteitenlasten

Het bedrag aan verleende bijdragen in het verslagjaar is € 43.843.071. Dit is aanmerkelijk meer dan 2023. Dat komt door het feit dat 2024 het laatste jaar van de kunstenplanperiode is. De overige activiteiten zoals de Prix de Rome en Prospects bedragen € 7.567.015. Aan programma's en projecten, waarvoor aparte projectsubsidies zijn ontvangen, is € 5.765.803 besteed. Dit is aanmerkelijk minder dan 2023 toen daar de aanvullende projectsubsidies zoals voor Herdenking slavernijverleden en Erfgoedstarters verstrekt werden. De totale activiteitenlasten komen hiermee op € 57.175.889. Hiervan wordt € 483.143 verrekend met de bestemmingsreserves.

Apparaatskosten

Onder apparaatskosten wordt verstaan alle uitgaven voor personeel en materieel die nodig zijn om de organisatie te doen functioneren.

In 2024 is € 8.322.081 aan apparaatskosten uitgegeven. Hiervan is € 543.857 aan de programma's en projecten doorberekend en € 1.955.703 besteed aan Werk aan Uitvoering.

Het jaar 2024 is afgesloten met een positief resultaat van € 3.599.028. Dit komt overeen met de mutaties in de algemene reserve, bestemmingsreserves en het bestemmingsfonds OCW.

Financiële positie

Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2024 € 25.332.974 bestaande uit:

Algemene reserve: € 3.058.108

Bestemmingsreserve: € 11.407.082

Bestemmingsfonds OCW: € 10.867.784

Met de brief 1175435 heeft het ministerie van OCW aangegeven akkoord te zijn met het voorgestelde streefpercentage van 2020 dat boven de signaleringsgrens van 5% lag. De algemene reserve is in 2024 enigszins verhoogd. Het streefpercentage komt hiermee eind 2024 op 6,5%, aanmerkelijk lager dan het percentage van 2020.

In 2024 is de bestemmingsreserve mede dankzij een projectsubsidie van € 1.000.000 aan Aankoopfonds Collectie Nederland toegenomen.

Met de vaststelling vierjaarlijkse instellingssubsidie 2017-2020 (ref. 1124409/30921105) heeft het ministerie van OCW toestemming gegeven € 314.092 van het bestemmingsfonds OCW in te zetten voor de verbouwing van het pand aan de Brouwersgracht. Dit is eind 2024 volledig besteed. Daarnaast is het bestemmingsfonds toegenomen door lagere vaststellingen, interestbaten en de niet bestede WaU middelen voor 2024. Deze laatste kan vrijelijk en zonder voorafgaande toestemming van het ministerie in latere jaren gebruikt worden.

Het Mondriaan Fonds zou van het bestemmingsfonds OCW het deel van de reguliere lagere vaststellingen en het interestdeel (ad € 5.110.000) 2,9 miljoen willen inzetten voor het versterken van de regio middels nog te ontwikkelen Regiopilots en 1,4 miljoen voor het versterken van de nieuw te ontwikkelen interdisciplinaire regeling. Daarnaast zou het Mondriaan Fonds de resterende € 810.000 willen inzetten voor het verduurzamen van het pand aan de Brouwersgracht.

Meer weten over de jaarcijfers? Een link naar de jaarrekening volgt binnenkort.

Kwaliteitszorg

Het Mondriaan Fonds vindt het belangrijk dat de beschikbare middelen op een zorgvuldige en doelmatige manier worden uitgegeven. Het zijn publieke gelden. Bij de beoordeling van aanvragen speelt het advies van de onafhankelijke adviseurs een doorslaggevende rol. Het advies van deze experts komt tot stand op basis van inbreng en overleg.

Om de integriteit en het vermijden van (de schijn van) belangenverstremgeling binnen de hele organisatie te waarborgen zijn raad van toezicht, bestuur, medewerkers en adviseurs gehouden aan de statuten, het huishoudelijk reglement en de protocollen van het Mondriaan Fonds.

Nevenfuncties van medewerkers en rvt-leden worden gemeld en met de leidinggevendenden besproken op mogelijke belangenverstremgeling. Zoals elders beschreven, is er een klachtenprocedure voor de medewerkers, en daarnaast een voor externen. Van die laatste procedure is in 2024 tweemaal gebruik gemaakt.

Toegekende bijdragen worden, behalve rechtstreeks aan de aanvragers, bekend gemaakt middels de website, het jaarverslag en nieuwsbrieven. Besluiten zijn op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht voor bezwaar vatbaar en kunnen desgewenst aan de bestuursrechter ter toetsing worden voorgelegd.

Algemene Verordening Gegevensbescherming

In het kader van de Europese privacywetgeving Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) benoemden de 6 rijkscultuurfondsen gezamenlijk een onafhankelijke functionaris gegevensbescherming (FG) die toezicht houdt op, en adviseert over de naleving van de verordening. Net als eerdere jaren heeft deze functionaris in 2024 een controle uitgevoerd om vast te stellen of het fonds daadwerkelijk in staat is aan de aantoonplicht te voldoen. De FG concludeerde onder meer dat het fonds in staat is de AVG na te leven en adviseert de huidige praktijk van aantonen en uitvoeren voort te zetten.

Cultuurcodes

Het Mondriaan Fonds volgt de Governance Code Cultuur 2019. De code bevat 9 principes voor goed bestuur en goed toezicht. Op het gebied van transparantie en verantwoording volgt het Mondriaan Fonds de aanbevelingen uit de code. Ook de statuten van het Mondriaan Fonds zijn conform deze Governance Code Cultuur opgesteld.

Het Mondriaan Fonds hanteert tevens de Gedragscode Cultuurfondsen. Deze code bevat een reeks waarborgen voor de onafhankelijkheid van handelingen van fondsen, beoogt meer transparantie te creëren over de manier waarop de cultuurfondsen hun publieke taak uitoefenen en draagt zo bij aan het vertrouwen van aanvragers en burgers in de cultuurfondsen. Bij het opstellen van de gedragscode is in het bijzonder aandacht besteed aan de positie van de aanvrager. De code wordt door de fondsen gehanteerd onder het motto pas toe of leg uit. Dit waarborgt transparantie van beleid, zorgvuldige samenstelling van commissies en vermindering van belangenverstremming.

Bij afweging van belangen tussen volledige openheid over de behandeling van bij het fonds ingediende aanvragen enerzijds en privacy van aanvragers anderzijds, wordt in afwijking van de Code Cultuurfondsen geen publieke informatie verstrekt over afgewezen aanvragen. Individuen die een afwijzende beslissing hebben ontvangen kunnen om een nadere motivering daarvan vragen. De reden dat het fonds deze besluiten meestal niet direct volledig motiveert, zoals in de Code Cultuurfondsen is vastgelegd, is dat veel aanvragers die afgewezen zijn daar geen prijs op stellen. Instellingen ontvangen deze informatie wel rechtstreeks.

Diversiteit & Inclusie

Diversiteit, inclusie en toegankelijkheid vormen een belangrijk fundament voor de versterking van het Mondriaan Fonds en het creëren van een omgeving, waarin iedereen, zowel medewerkers als aanvragers, zich welkom, gehoord en gewaardeerd voelt. Daarbij is het van belang dat diversiteit, inclusie en toegankelijkheid niet als losse onderdelen of afzonderlijke projecten worden gezien, maar zoveel mogelijk zijn geïntegreerd en verankerd in alle lagen en processen van de organisatie.

In 2020 is gestart met het ontwikkelen van een nieuwe communicatiestrategie om het Mondriaan Fonds toegankelijker te maken voor een brede groep aanvragers en de bekendheid ervan bij het grote publiek te vergroten. In de beleidsperiode 2021-2024 is het aanbod van regelingen vereenvoudigd, is de online uitleg toegankelijker gemaakt en is een op maat gemaakte online filterfunctie ontwikkeld die het vinden van de juiste subsidieregeling eenvoudiger maakt. Ook zijn er aanpassingen gedaan ter bevordering van de digitale toegankelijkheid en is er een inclusieve, heldere beeldtaal ontwikkeld. Om aanvragers op weg te helpen in het aanbod van mogelijkheden organiseert het Mondriaan Fonds plenair online spreekuren en in aanvulling hierop ook speciale thema-informatiebijeenkomsten. Daarnaast gaan we ook regelmatig het land in om fysieke bijeenkomsten te organiseren en (potentiële) aanvragers te ontmoeten. We merken dat de mix van online en live een brede, grote gemêleerde groep mensen de gelegenheid geeft de informatie te ontvangen op een manier die bij hen past en handig is.

Om meer expliciete aandacht te kunnen geven aan diversiteit, inclusie en toegankelijkheid heeft het fonds ervoor gekozen om vanaf 2023 te werken met aandachtspunten. Het aandachtspunt van 2023 was het Caribisch gebied. De initiatieven die op dit thema zijn ondernomen zijn in 2024 doorontwikkeld. Zo was er een open oproep Medewerkers Erfgoed Cariben voor publiekstoegankelijke erfgoed- en beeldende kunstinstellingen om de inzet van erfgoed- en beeldende kunstprofessionals in het Caribisch deel van Koninkrijk te stimuleren. Ook heeft het Mondriaan Fonds de afgelopen tijd gewerkt aan de nieuwe website rijkscultuurfondsen.org, de subsidie-aanvraaghelp voor culturele instellingen en makers op de ABCSSS-eilanden. Tijdens een bezoek van de fondsendirecteuren aan het Caribisch gebied werd een preview gegeven. De website is begin 2025 gelanceerd.

Het aandachtspunt voor 2024 was de regio. Om de inzet van het Mondriaan Fonds in de regio's van Nederland verder te versterken heeft een ad-interim regiocoördinator, een advies geschreven voor een nieuwe invulling van de regiofunctie binnen het Mondriaan Fonds. Naar aanleiding van dit advies is een nieuwe regiocoördinator geworven die de regiofunctie binnen het fonds zal aanjagen en de regiomakelaars zal coördineren. Op dit moment zijn voor het fonds, op freelance basis, 3

regiomakelaars werkzaam. Naar aanleiding van het advies is het aantal regio's uitgebreid van 3 naar 5 en zullen er vanaf 1 januari 2025 dan ook 5 regiomakelaars op freelance basis werkzaam zijn voor het fonds. Met deze additionele investering in de regiofunctie hopen wij de regio en het Mondriaan Fonds dichter bij elkaar te brengen en een nieuwe impuls te geven aan beeldende kunst en erfgoed in de regio.

Een ander aandachtspunt voor 2024 was ouderschap. Het is voor kunstenaars lastig om een residency aan te gaan op het moment dat er sprake is van de zorg voor een jong kind, maar ook de opbouw van een tentoonstelling of het aangaan van een buitenlandse reis kan hierdoor lastiger worden. Voor een kunstenaar kan het een reden zijn om een residency niet te ondernemen of een opdracht niet aan te nemen. Om deze reden heeft het Mondriaan Fonds de voucher Kunstenaar met Kind gelanceerd. Met deze voucher kan tot op een bepaald bedrag zorg ingekocht worden om de ouder tijdelijk te verlichten of kunnen de meerkosten vanwege de zorg voor een kind tijdens een reis of productie gedekt worden.

Bovendien heeft het fonds in het kader van diversiteit en inclusie een pilot over street art ontwikkeld. De centrale vraag binnen deze pilot was wat de kaders voor ondersteuning aan streetart zouden kunnen zijn, maar ook welke drempels het Mondriaan Fonds en aanvragers zouden tegenkomen bij deze ondersteuning. Het was bijvoorbeeld ingewikkeld om te bepalen wat binnen streetart als de juiste ontwikkeling geldt. Om voldoende expertise te kunnen betrekken bij de beoordeling van de aanvragen is een commissie samengesteld bestaande uit vaste en ad-hoc adviseurs van het Mondriaan Fonds met kennis van streetart. De pilot heeft tot verschillende toekenningen geleid.

Effectmeting

Het fonds zorgt voor monitoring, reflectie en effectmeting van zijn regelingen en activiteiten. Belangrijkste doel is te bekijken of de gestelde doelen van het fonds zelf en van de bijdragen worden behaald. In dit jaarverslag staan per regeling de resultaten van die effectmeting vermeld.

Het Mondriaan Fonds vindt effectmeting essentieel. Om te monitoren of de eigen doelstellingen worden behaald, maar vooral ook om te laten zien welke rijkdom ontstaat via de investeringen van het fonds. Het gaat daarbij vooral om de directe resultaten en effecten van bijdragen, en niet zozeer om de maatschappelijke impact die door het fonds is veroorzaakt.

De afgelopen jaren maakt het fonds gebruik van een complex eigen instrumentarium om de beoogde effecten van het beleid te meten. Dit instrumentarium bestaat onder meer uit gerichte vragenlijsten aan aanvragers, enquêtes, maar ook aparte commissies die de resultaten van gehonoreerde of afgewezen aanvragen onderzoeken. In de jaarverslagen vermelden we telkens per regeling de specifieke resultaten van die effectmeting.

Het fonds vraagt jaarlijks een zogeheten Kunstenaar Start-effectmetingcommissie de bijdragen die aan startende kunstenaars werden verstrekt te onderzoeken. Dit gebeurt bij de presentatie Prospects, de jaarlijkse startersexpositie tijdens Art Rotterdam. De Kunstenaar Start-effectmetingscommissie was in 2024 van mening dat het niveau van de kunstenaars hoog was. De commissie gaf aan dat het duidelijk te zien was dat corona voorbij is aangezien kunstenaars minder introvert waren en er veel grootse installaties en stevige werken te zien waren. Daarnaast gaf de commissie aan dat er veel politiek geëngageerd werk was en makers met zeer uiteenlopende achtergronden hun werk tentoonstelden.

Interne evaluaties

Alle bijdragen worden continu en structureel intern geëvalueerd en waar nodig aangepast. Aan het eind van iedere vergadering kijken de adviseurs terug op de manier waarop de beoordeling is verlopen. Dit verslag gaat naar het bestuur dat zo nodig actie onderneemt. Aan het einde van het jaar voert het Mondriaan Fonds jaarlijks een interne evaluatie van alle bijdragemogelijkheden uit.

Externe onderzoeken

In 2024 heeft Blueyard het onderzoek *FRAC-musea in Nederland: een verkenning* afgerond. Het doel van het onderzoek was om te verkennen welke kansen en belemmeringen er zijn voor het landelijk ondersteunen van een selectie regionale kunstpodia/musea om zo de aandacht voor en aankoop van regionale kunstenaars te stimuleren. Als inspiratiebron voor dit onderzoek dient het Franse model van de regionale 'FRAC-Musea'.

Daarnaast is in 2024 door Blueyard het onderzoek *Inspelen op 'grenzeloze' creativiteit* uitgevoerd. Dit onderzoek, waartoe zowel het Letterenfonds, het Fonds Podiumkunsten en het Mondriaan Fonds de opdracht toe hebben gegeven, verkent de ervaringen, knelpunten en behoeften ten aanzien van de ondersteuning van interdisciplinaire culturele projecten en initiatieven.

Tenslotte heeft Berbel Lippe in 2024 onderzocht op welke manier de band tussen de regio en het Mondriaan Fonds versterkt kan worden en op welke manier beeldende kunst en erfgoed in de regio nog beter ondersteund kunnen worden door het Mondriaan Fonds.

Communicatie

Het Mondriaan Fonds wil vindbaar en benaderbaar zijn voor een brede groep mensen: divers in opleiding, leeftijd, achtergrond, voorkeuren, overtuigingen, disciplines, ambities en gender. Het fonds richt zich op aanvragers en publiek uit alle delen van Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk. Hoe breder de opvatting over beeldende kunst en erfgoed bij het Mondriaan Fonds is en wordt uitgedragen, des te rijker het aanbod en de sector worden.

Toegankelijkheid

Het doel van alle communicatie is, in lijn met het beleidsplan 2021-2024, het Mondriaan Fonds toegankelijk te maken voor deze bredere groep aanvragers én de resultaten van de bijdragen en activiteiten van het fonds meer bekend te maken bij het publiek.

Om dat te bereiken, is er een heldere merk- en communicatiestrategie ontwikkeld. De focus ligt op toegankelijkheid in alle facetten. Sinds 2021 is het aanbod van regelingen vereenvoudigd en is de online uitleg geschreven in heldere taal. Er is een herkenbare huisstijl en een overzichtelijke website. Zo biedt het fonds een Aanvraaghulp: een praktische online tool waarmee gebruikers eenvoudig de juiste subsidieregeling kunnen vinden.

Op deze manier geeft het Mondriaan Fonds invulling aan de toegankelijkheid die in het beleidsplan 2021-2024 als ambitie is beschreven. Eind 2022 heeft het Mondriaan Fonds de A-status voor toegankelijkheid gekregen, wat betekent dat de website mondriaanfonds.nl volledig voldoet aan het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid.

Diverse gebruikers, een gerichte contentstrategie

Met de communicatie wil het Mondriaan Fonds vooral beeldend kunstenaars, curatoren en beschouwers, musea en erfgoedinstellingen, kunstpodia, galleries, private en publieke opdrachtgevers en kunstkopers informeren over de mogelijkheden die het fonds biedt. De communicatie zet actief in op het vergroten van het bereik door de uiteenlopende doelgroepen op maat te bedienen. Deze contentstrategie is in de periode 2021-2024 verder uitgewerkt en toegepast.

Het Mondriaan Fonds is actief op de kanalen Facebook, X, Instagram en LinkedIn, met in totaal bijna 89.000 volgers. Er worden doelgerichte keuzes gemaakt. Zo is de content afgestemd op het soort mediakanaal en type gebruiker. De website met bijna 177.000 unieke bezoekers per jaar, de tweewekelijkse nieuwsbrief met bijna 10.000 abonnees en de sociale mediakanalen bedienen ieder een eigen doelgroep en hebben ten opzichte van elkaar een versterkend effect. Uit gebruikersonderzoek blijkt dat de homepage van de website een belangrijk vertrekpunt is voor mensen die op zoek zijn naar de mogelijkheden bij het fonds. De sub-sites KunstKoop.nl, Biënnale van Venetië en prixderome.nl zijn sinds 2023 geïntegreerd in de website mondriaanfonds.nl.

Populaire berichten op social media waren in 2024 de toekenning van 38,5 miljoen euro aan 44 kunstpodia voor hun publiekstoegankelijke programma's, de nieuwe Voucher Kunstenaar met Kind, de presentatie van Cercle d'Art des Travailleurs de Plantation Congolaise (CATPC) samen met kunstenaar Renzo Martens en curator Hicham Khalidi op de Biënnale van Venetië in 2024 en de starterstentoonstelling Prospects.

In 2024 is op de website de rubriek [Mogelijk Gemaakt](#) verder aangevuld met een afwisselend overzicht van projecten die mogelijk gemaakt zijn met financiering van het Mondriaan Fonds. Deze rubriek dient enerzijds als voorbeeld voor aanvragers en is op jaartal en regeling te filteren. Anderzijds fungeert de rubriek als wekelijkse rapportage; wat er gebeurt met de financiering van het Mondriaan Fonds?

Om de toegankelijkheid te vergroten, is de rubriek Q&A op Instagram voortgezet. Via Instagram stories kunnen aanvragers vragen insturen, waar het fonds elke derde dinsdag van de maand publiekelijk op antwoordt. Sociale media wordt zo laagdrempelig ingezet als voorlichting en als eerste contactmoment voor toekomstige aanvragers.

Het Mondriaan Fonds heeft een eigen podcastserie. In elke aflevering wordt een van de regelingen van het fonds uitgelicht en besproken aan de hand van voorbeelden uit de praktijk. In totaal heeft de podcastserie ruim 1.500 luisteraars. In 2024 is de Mondriaan Fonds Podcast uitgebreid met een [aflevering](#) over de regeling Aankopen. In 2025 wil het Mondriaan Fonds in ieder geval een aflevering maken speciaal voor het Caribisch deel van het Koninkrijk en een Engelstalige versie van de aflevering over de regeling Kunstenaar Start.

Online spreekuren en informatiebijeenkomsten

De afgelopen jaren hebben we gezien dat online bijeenkomsten het beste werken voor toegankelijkheid. Waar we in 2023 en 2024 alle provincies en Caribische eilanden bezochten om kennis uit te wisselen, merken we nu dat algemene voorlichting beter tot zijn recht komt in een online omgeving. Om aanvragers op weg te helpen in het aanbod van mogelijkheden organiseert het Mondriaan Fonds maandelijks een plenair online spreekuur, afwisselend voor makers en instellingen. Medewerkers vertellen over de subsidiemogelijkheden bij het Mondriaan Fonds en geven antwoord op vragen. In totaal zijn de maandelijkse spreekuren van het Mondriaan Fonds in 2024 door ruim 200 deelnemers bijgewoond. In aanvulling hierop werden speciale informatiebijeenkomsten georganiseerd voor onder meer 50 medewerkers van erfgoed- en beeldende kunstinstellingen op Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten over de open oproep Medewerkers Erfgoed Cariben. En in het kader van de open oproep Digitalisering Erfgoed een online informatiebijeenkomst voor medewerkers van musea, archieven en andere collectiebeherende erfgoedinstellingen met ruim 160 deelnemers. Ter voorbereiding op de nieuwe beleidsplanperiode organiseerden we 2 online informatiebijeenkomsten in het Nederlands en Engels over de belangrijkste thema's binnen het beleid 2025-2028 en hoe deze zich vertalen naar de regelingen en activiteiten. De bijeenkomsten werden door 250 deelnemers bijgewoond. Dit jaar hebben medewerkers bij 6 onderwijsinstellingen voorlichting gegeven aan kunstacademie studenten.

Get a Grant voor startende kunstenaars

In 2024 werd samen met het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie één keer een online Get a Grant-bijeenkomst georganiseerd voor 145 bijna startende kunstenaars en ontwerpers. Een kunstenaar en ontwerper vertelden over hun ervaringen bij het aanvragen van financiering en waar je als beginnend kunstenaar of ontwerper op moet letten. Fondsmedewerkers waren aanwezig om vragen te beantwoorden.

Slotsessie Power up. Foto: Maarten Nauw

Power up – programma voor afgestudeerden 2020-2022

In 2023 stelde het ministerie van OCW extra geld (via het coronaherstelbudget) beschikbaar voor startende kunstenaars die in de periode 2020-2022 zijn afgestudeerd. Met deze extra middelen is *Power Up* ontwikkeld, een speciaal programma voor het verder verdiepen van de artistieke praktijk en de professionele positionering. Binnen een uitgebreid workshoptraject werden de deelnemers door ervaren kunstenaars, curatoren en museumprofessionals begeleid bij hun entree binnen de kunstwereld. Het programma vond plaats tot maart 2024 in 5 verschillende steden. Alle kunstacademies droegen bij aan het traject en hielpen hun alumni te bereiken en betrekken. *Power Up* werd afgesloten met een slotsessie waaraan 165 kunstenaars deelnamen.

Rijkscultuurfondsen bezoeken Caribisch deel van het Koninkrijk

In 2024 bezocht het Mondriaan Fonds samen met de andere rijkscultuurfondsen de ABCSSS-eilanden. Dit bezoek was een vervolg op eerdere reizen, waarbij de behoeften en wensen van (toekomstige) aanvragers op de eilanden in kaart werden gebracht. Tijdens deze reis deelden fondsmedewerkers wat er met die informatie is gedaan. Op elk eiland vonden netwerkbijeenkomsten en speeddates plaats met makers en culturele instellingen, waaraan ruim 370 deelnemers deelnamen. Daarnaast werd een preview gegeven van de nieuwe website [Rijkscultuurfondsen.org](https://rijkscultuurfondsen.org), de subsidie-aanvraaghelp voor culturele instellingen en makers op de ABCSSS-eilanden. Het Mondriaan Fonds is penvoerder. De website wordt in 2025 gelanceerd.

Mondriaan Fonds presenteert

Het Mondriaan Fonds organiseert activiteiten om kunst en erfgoed, maar ook de resultaten van de bijdragen zichtbaar te maken bij een breed publiek. Zo financiert het fonds de stimuleringsprijs Prix de Rome, toont het startende kunstenaars tijdens de jaarlijkse tentoonstelling Prospects, organiseert het de Nederlandse presentatie op de Biënnale van Venetië en publiceert het essays waarin actuele onderwerpen geagendeerd worden en kunnen worden uitgediept. Deze activiteiten staan apart vermeld in dit jaarverslag, zie [hier](#).

Vorbereitung op de beleidsplanperiode 2025-2028

Begin 2024 is het nieuwe beleidsplan voor 2025-2028 gepresenteerd, zowel digitaal als in boekvorm. Onder de titel *Vorbij het centrum, voorbij de norm* blijft het Mondriaan Fonds zich inzetten voor een veelzijdige en veerkrachtige beeldende kunst- erfgoedsector. De relevantie en het belang van cultureel erfgoed en beeldende kunst worden extra benadrukt door de dialoog tussen publiek, instituten en makers te faciliteren en versterken. De aandacht voor de specifieke context in relatie tot het nationaal belang staat daarin centraal. Het kan dan gaan om de lokale context van de regio's binnen het Koninkrijk, maar ook om genres binnen de beeldende kunst of om de verschillende culturele perspectieven binnen het erfgoedveld.

Ter voorbereiding op de nieuwe beleidsplanperiode organiseerde het fonds 2 online informatiebijeenkomsten in het Nederlands en Engels over de belangrijkste thema's binnen het beleid 2025-2028 en hoe deze zich vertalen naar de regelingen en activiteiten. De bijeenkomsten werden door 250 deelnemers bijgewoond. Ook werd de voorlichtingsvideo het beleidsplan in 15 vragen met directeur Eelco van der Lingen gemaakt.

In de loop van 2025 organiseert het Mondriaan Fonds ook weer een aantal live bijeenkomsten in het land.

Dit/Daar - videoreeks over de provincies

In de beleidsplanperiode 2025-2028 speelt de lokale context een nog belangrijkere rol. Om hierover in gesprek te gaan met adviseurs en voorzitters, ontwikkelde het fonds in 2024 de videoreeks *Dit/Daar*. De reeks bestaat uit 12 video's, waarin telkens één provincie wordt uitgelicht. Denk aan de typische kenmerken, kansen en uitdagingen van de provincie. In iedere video delen 3 sprekers met verschillende ervaringen en achtergronden. Hun inzichten. Deze video's zijn bedoeld om het gesprek op gang te brengen over de norm, wat daarbuiten gebeurt en wat er nodig is. In 2025 wordt de reeks uitgebreid met video's over de Cariben.

Interne communicatie

Ook de fondsmedewerkers zijn aandachtspunt binnen de communicatie. Op basis van medewerkersonderzoeken wordt de interne communicatie verder aangescherpt om zo de betrokkenheid van medewerkers te optimaliseren. Er is sprake van intensieve informatievoorziening via onder meer intranet, de wekelijkse nieuwsflits en via presentaties van eigen medewerkers en ondernemingsraad, alsook door bezoekers van buiten, bijvoorbeeld gasten uit het bezoekersprogramma. De doelen van het interne communicatiebeleid worden jaarlijks vastgelegd in een jaarplan.

Partners

Het Mondriaan Fonds vervult een netwerkrol binnen het erfgoed- en beeldende kunstveld. Het brengt partijen samen, deelt kennis en laat zich inspireren door de ervaring en expertise van anderen. Daarom werkt het fonds nauw samen met talloze partners.

Regiomakelaars

Drie regiomakelaars zijn aan het Mondriaan Fonds verbonden. Zij werken aan het bereik van nieuwe potentiële aanvragers, opdrachtgevers en adviseurs in de regio en zijn aanspreekpunt voor vragen over subsidies van het Mondriaan Fonds. Ook signaleren zij nieuwe initiatieven, doelgroepen en actuele ontwikkelingen op het gebied van beeldende kunst en cultureel erfgoed in hun regio. Het team regiomakelaars bestond in 2024 uit Rebecca Nelemans (Zeeland, Noord-Brabant en Limburg), Erna aan de Stegge (Flevoland, Overijssel, Gelderland) en Andrea Möller (Friesland, Groningen, Drenthe). Elk op andere wijze, inspeland op de kansen en behoeftes per regio, hebben deze makelaars hun werkzaamheden verdiept en hun netwerk uitgebreid.

Medewerkers van het Mondriaan Fonds raadplegen regelmatig de regiomakelaars over de specifieke context van aanvragen die voorliggen in de vergaderingen. Er is een maandelijks overleg om de gesignaleerde geluiden en behoeftes uit de verschillende regio's door te geven. Los van informerende gesprekken en het actief contact zoeken met sleutelfiguren, potentiële aanvragers en opdrachtgevers, organiseerden de regiomakelaars spreekuren, netwerkbijeenkomsten en werksessies.

De afgelopen jaren hebben de regiomakelaars het fonds geholpen de verbinding met uiteenlopende plekken in Nederland te versterken en een bredere groep aanvragers te bereiken. Voor potentiële aanvragers die een afstand tot het fonds ervaren, hebben de regiomakelaars een drempelverlagende werking. Potentiële opdrachtgevers worden door de regiomakelaars geattendeerd op de mogelijkheden die het Mondriaan Fonds biedt. In 2025 zal het fonds deze ervaring en kennis uitbreiden en beter verankeren door een regio-coördinator aan te stellen en vijf regio's te vormen. Dit betekent dat in 2025 in totaal 5 regiomakelaars de opdracht zullen hebben om de banden tussen het Mondriaan Fonds en de regio te versterken.

'Eenheid door diversiteit': samenwerking cultuurfondsen 2024

De strategische en beleidsmatige samenwerking van de 6 rijkscultuurfondsen – het Filmfonds, Fonds voor Cultuurparticipatie, Fonds Podiumkunsten, Mondriaan Fonds, Nederlands Letterenfonds en Stimuleringsfonds Creatieve Industrie – is structureel ingebed. Relevante ontwikkelingen worden met elkaar gedeeld en daar waar gezamenlijk optrekken zinvol en effectief is, weet men elkaar snel te vinden. Deze paragraaf geeft uitdrukking aan die samenwerking en is opgenomen in de jaarverslagen van de 6 fondsen.

Beleidsperiode 2025-2028 en verder

Op 1 februari 2024 presenteerden de fondsen hun beleidsplannen 2025-2028 aan het ministerie van OCW. Daarin schetsen ze de contouren van het beleid voor de komende jaren met onder meer aandacht voor de codes, toegankelijkheid, het Caribisch deel van het Koninkrijk en geografische spreiding. Ook zijn de aanbevelingen verwerkt die de visitatiecommissie in januari 2024 deed op basis van hun evaluatie van het beleid en de praktijk van de rijkscultuurfondsen van 2018 tot en met 2022. 'De cultuurfondsen vormen een eenheid door diversiteit,' aldus het visitatierapport.

Enkele dagen voor de presentatie van de beleidsplannen, op 26 januari, bracht de Raad voor Cultuur zijn stelseladvies uit, getiteld Toegang tot cultuur; Op weg naar een nieuw bestel in 2029. De Raad benoemt in dit advies een aantal knelpunten en weeffouten die ze ziet in het huidige, historisch gegroeide, bestel en doet voorstellen deze aan te pakken. Hiervoor is structureel 200 miljoen extra per jaar voor nodig. De Raad pleit voor een wettelijke verankering van verantwoordelijkheden voor de verschillende overheden en een beter systeem van afstemming. Ze roept daarbij op tot meer investering van rijksmiddelen in de regio's. Ze ziet daarbij tevens een alternatieve inrichting van de fondsstructuur voor zich. Ook pleit de Raad voor een scheiding van haar brede beleidsadvisering en de advisering over subsidieaanvragen. In april stelde de toenmalig staatssecretaris van Cultuur en Media vast dat er nader onderzoek nodig is, ook naar eventuele alternatieven. De fondsen, als belangrijke actor in het bestel, zijn gesprekspartner voor het ministerie waar het gaat over een mogelijke stelselwijziging.

Basisinfrastructuur 2025-2028, meerjarige subsidies

De beleidsnota Uitgangspunten Cultuursubsidies 2025-2028 (juni 2023) zet uiteen hoe er de komende beleidsperiode – na de zware coronajaren – rust en ademruimte voor de sector wordt nagestreefd, onder meer door behoud van huidige functies in de basisinfrastructuur, middelen voor fair pay, loonprijsbijstellingen, onderzoek naar mogelijkheden tot vermindering prestatiedruk en het afstemmen van aanvraagprocedures van het Rijk met andere overheden. Mede op basis hiervan ontwierpen de fondsen hun meerjarenregelingen en ging per 1 februari de advies- en besluitvorming van start. Om de integrale rijksvisie beter over het voetlicht te brengen, werden de besluiten van de rijkscultuurfondsen en de Raad voor Cultuur gelijktijdig op 3 juli 2024 openbaar gemaakt.

Codes

De 3 gedragscodes in de culturele sector, te weten de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit & Inclusie, zijn een belangrijke basis voor het rijksbeleid. Onderwerpen die raken aan de codes zoals eerlijke beloning, toegankelijkheid, sociale veiligheid en bestuurlijke verantwoordelijkheid spelen in alle (deel)sectoren.

De fondsen droegen in 2024 als kennispartner bij aan programma's ten behoeve van een eerlijker arbeidsmarkt van Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst (Platform ACCT) zoals In The Mix en FairPACCT. Op basis van de Kamerbrief Verdeling fair pay middelen en regionale spreiding in de Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur 2025-2028 ontvingen de fondsen extra middelen ten behoeve van fair pay. Omdat de fondsen bij het schrijven van de beleidsplannen hierover nog niet concreet konden worden, stelden zij in mei op verzoek van het ministerie van OCW een addendum fair pay op waarin de inzet en verdeling van de fair pay middelen (plus de bijbehorende beleidsacties) wordt toegelicht.

In 2021-2024 droegen de fondsen via het LKCA, de beheerder van de Code Diversiteit & Inclusie bij aan de jaarlijkse &Awards, voor personen en projecten die zich op het gebied van diversiteit en inclusie hebben onderscheiden. In 2024 won regisseur, scenarist, theatermaker en actrice Fadua el Akchaoui de persoonsprijs (€ 5.000) en het impactproject Ook mijn plek de projectprijs (€ 20.000).

Stimulering HR-expertise culturele en creatieve sector en regeling Stage Cultuur Inclusief

Zowel de HR-vouchers als Stage Cultuur Inclusief vinden plaats met het oog op de arbeidsmarktagenda van de sector. Namens de 6 fondsen is het Nederlands Letterenfonds penvoerder. Voor meerjarig gesubsidieerde instellingen zijn via de uitvoeringsorganisatie CAOP middelen beschikbaar om hun HR-expertise te vergroten en de 3 codes beter na te kunnen leven. Hierdoor kunnen instellingen laagdrempelig aan de slag met het personeelsbeleid. Juli 2024 was de derde en laatste ronde van de regeling Stimulering HR-expertise culturele en creatieve sector (budget

€ 1.315.000). De regeling werd overvraagd, waardoor het loket al in augustus sloot. In totaal werden 77 HR-vouchers toegekend. De regeling Stage Cultuur Inclusief stond dit jaar ook open voor organisaties en studenten uit het Caribisch deel van het Koninkrijk. In 2024 kwamen 53 succesvolle matches tussen een culturele instelling en een stagiair tot stand. Dit brengt het totaal op 88 matches sinds de opening van de regeling in 2022.

Werk aan Uitvoering (WaU)

Werk aan Uitvoering is een overheidsbreed programma ter verbetering van de publieke dienstverlening. Bij verschillende trajecten binnen dit programma trekken de fondsen samen op. Zo zijn er trajecten gericht op uitwisseling van ervaring en kennis op het gebied van ICT. In 2024 werd onder meer tot een marktverkenning van subsidieaanvraagssystemen besloten. Ook ontwikkelden de fondsen samen een curriculum met een breed trainingsaanbod waarvoor een Leermanagement Systeem werd aangeschaft. Het gezamenlijk leerplatform is gericht op versterking van de professionele ontwikkeling van medewerkers, het optimaliseren van operationele processen en vergroting van de flexibiliteit. In 2024 werden de volgende trainingen aangeboden: gespreksleiding (2x), doelgerichte & toegankelijke communicatie (4x), effectief notuleren (2x), beargumenteerd schrijven (1x) en basiscursus subsidierecht (1x). Verdeeld over de 6 fondsen namen 100 medewerkers aan deze trainingen deel. In februari 2025 werd de Fonds Academie gelanceerd – het online leerplatform voor alle medewerkers van de rijkscultuurfondsen, met keuze uit ruim 600 trainingen.

Mores.online

Bij Mores.online, het meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag, kunnen mensen uit de culturele en creatieve sector terecht bij een vertrouwenspersoon voor advies en ondersteuning. De afgelopen jaren droegen de fondsen jaarlijks bij aan Mores.online. Per 2024 ontvangt Mores.online een tweejarige projectsubsidie van het ministerie van OCW. Gezien het belang van een dergelijk meldpunt besloten de 6 fondsen eveneens tot een gezamenlijke tweejarige bijdrage, zodat continuering van het meldpunt voor de jaren 2024 en 2025 is veiliggesteld.

Innovatielabs

Namens de 6 fondsen zette het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie samen met CLICKNL het programma Innovatielabs voort, dat een impuls wil geven aan nieuwe veerkracht en wendbaarheid in de culturele en creatieve sector. In 2024 werden op de Dutch Design Week de uitkomsten gepresenteerd van de zeventien projecten die via de tweede open call werden ondersteund. Ook werd een bijeenkomst georganiseerd waar onderzoekers hun belangrijkste bevindingen van twee edities Innovatielabs deelden. Aan de hand van concrete casussen en overkoepelende thema's reflecteerden ze op de ontwikkeling van de Innovatielabs-projecten. Samen vertegenwoordigen de 33 ondersteunde projecten meer dan 200 partijen uit uiteenlopende culturele en creatieve disciplines.

Cross-sectorale vragen & onderzoek interdisciplinaire aanvragen

Sinds 2017 bieden de 6 fondsen één aanspreekpunt aan voor cross-sectorale vragen, met het Mondriaan Fonds als uitvoerder. Zowel projecten die meerdere cultuurgebieden combineren als projecten met een duidelijk maatschappelijke component, kunnen er terecht voor advies. Jaarlijks maken 150 potentiële aanvragers gebruik van dit loket. In mei deed Blueyard, in opdracht van het Mondriaan Fonds, het Nederlands Letterenfonds en Fonds Podiumkunsten, een verkennend onderzoek naar de ondersteuning van interdisciplinaire culturele initiatieven. De 6 rijkscultuurfondsen streven naar een toegankelijke, klantgerichte, inclusieve en toekomstgerichte behandeling van (subsidie)aanvragen. Vanuit dat perspectief was er behoefte aan meer inzicht in hoe dat ook bij aanvragen met een kenmerkende interdisciplinariteit toe te passen. Momenteel onderzoeken de fondsen of en hoe met een gezamenlijk budget een regeling is te openen.

Minister Eppo Bruins en laureaat Marit Törnqvist. Foto Anne Reitsma

Johannes Vermeerprijs

De Johannes Vermeerprijs wil uitzonderlijk artistiek talent eren en verder stimuleren. De staatsprijs voor de kunsten bestaat uit een geldbedrag van € 100.000 bestemd voor een speciaal project. De jurybegeleiding en algehele coördinatie is in handen van het Mondriaan Fonds, namens de 6 rijkscultuurfondsen. Laureaat in 2024 was illustrator en kinderboekenschrijver Marit Törnqvist. Zij ontving de prijs op 4 november uit handen van minister van OCW Eppo Bruins. De prijs werd aan Törnqvist toegekend vanwege haar 'uitzonderlijke artistieke vermogen om universele emoties in taal en tekeningen te verbeelden en dicht bij de belevingswereld van de lezer te brengen'.

Caribisch deel van het Koninkrijk

In 2021 startten de fondsen een pilot voor het duurzaam verbeteren van de communicatie en toegankelijkheid voor aanvragers op de Caribische landen Curaçao, Aruba en Sint Maarten en de bijzondere gemeenten Bonaire, Saba en Sint Eustatius. De pilot kreeg vorm in het zogeheten Verbindingsloket Caribisch gebied, waarvoor de samenwerking werd aangegaan met het Cultuurfonds Caribisch Gebied. De afgelopen jaren is de inzet van de fondsen individueel en gezamenlijk verbreed en versterkt. Het Mondriaan Fonds (penvoerder) lanceerde begin november rijkscultuurfondsen.org, een gezamenlijke website voor de ABCSSS eilanden. Deze website ontsluit de meest relevante subsidieregelingen van de zes fondsen voor aanvragers in het Caribisch gebied in het Nederlands, Engels, Papiamentu en Papiamentu. In november bezochten de fondsdirecteuren en enkele medewerkers de Cariben waarbij alle zes eilanden werden bezocht. Naast de vele gesprekken en presentaties werd op elk eiland een presentatie van de website verzorgd en konden potentiële aanvragers hun ideeën bij de fondsen pitchten in speeddates.

Steunfonds Oekraïense makers

In 2022 opende het Nederlands Letterenfonds namens de 6 rijkscultuurfondsen een loket voor tijdelijke ondersteuning aan professionele makers en gezelschappen die uit Oekraïne en Rusland naar Nederland zijn gevlucht. Dit steunfonds kreeg in 2024 met 2 aanvraagrondes een vervolg. Via de eerste ronde in januari (subsidieplafond € 465.000) konden 39 aanvragen voor 63 makers worden ondersteund. In september opende een tweede ronde (subsidieplafond € 180.000). Hierin werden 17 projecten voor 24 makers ondersteund. In beide rondes lag de nadruk op beeldende kunst, podiumkunsten en film.

Collegiale samenwerking en overleg

Afgezien van de hieronder beschreven lijst programma's, regelingen en trajecten, is er structureel collegiaal overleg tussen uiteenlopende afdelingen en medewerkers van de zes fondsen. Zo spreken de directeuren elkaar zeswekelijks over strategie en beleid. Verder hebben verschillende afdelingen en vertegenwoordigers van de fondsen (juristen, beleidsadviseurs, communicatieadviseurs etc.) geregeld overleg. In het kader van de Europese privacywetgeving Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) maken de fondsen gezamenlijk gebruik van een onafhankelijke functionaris gegevensbescherming die toezicht houdt op en adviseert over de naleving van de verordening.

Overzicht samenwerkingsverbanden en -regelingen fondsen 2024

Samenwerkende fondsen	Samenwerking / regeling	Beschrijving
Alle 6 rijkscultuurfondsen	Aanspreekpunt interdisciplinaire aanvragen	Gezamenlijk aanspreekpunt voor (potentiële) aanvragers van projecten die meerdere cultuurgebieden combineren en projecten die een duidelijke maatschappelijke component hebben.
Alle 6 rijkscultuurfondsen	Johannes Vermeerprijs	De staatsprijs is bestemd voor een opmerkelijk getalenteerde, actief werkende kunstenaar die in Nederland geboren en/of werkzaam is, en heeft als doel een verdiepende impuls te geven aan de artistieke praktijk van de laureaat. Het Mondriaan Fonds is penvoerder.
Alle 6 rijkscultuurfondsen en het Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied	Verbindingsloket voor vergroting bereik Caribisch deel Koninkrijk	Samen met het PBCCG stelden de fondsen een extra aanspreekpunt open voor het Nederlands Caribisch gebied. Penvoerder namens de fondsen was het Fonds voor Cultuurparticipatie, dat dit eind 2023 aan het Mondriaan Fonds heeft overgedragen.
Fonds Podiumkunsten en Letterenfonds	Kwartiermaker Zeeland	Pilot per 2021, afgerond begin 2023, gericht op het versterken van de culturele infrastructuur in Zeeland. De kwartiermaker richt zich op het creëren van samenwerkingen waarin cultureel veld, gemeenten en provincie zich gezamenlijk mede-eigenaar voelen van de culturele infrastructuur, inclusief nieuwe initiatieven.
Fonds Podiumkunsten en Nederlands Letterenfonds	Werkbijdrage theatertekst	Gezamenlijke werkbijdrage voor theatertekst met het doel de kwaliteit, diversiteit en ontwikkeling van het Nederlands theaterrepertoire te stimuleren.
Fonds Podiumkunsten en Nederlands Letterenfonds (ism Literatuur Vlaanderen, Lira en Sabam)	Toneelschrijfprijs	Heeft als doel de Nederlandstalige toneelschrijfkunst en de opvoering van Nederlandstalig toneelwerk onder de aandacht te brengen en te stimuleren. De prijs wordt uitgereikt aan de auteur van het beste oorspronkelijk Nederlandstalig toneelwerk.
Fonds Podiumkunsten t.b.v. alle sectoren	Slecht Weer Fonds	Revolverend fonds waaruit festivalorganisaties die een tekort hebben opgelopen als gevolg van onvoorziene omstandigheden een bijdrage kunnen krijgen. Het staat open voor festivals uit alle sectoren.
Nederlands Filmfonds en Mondriaan Fonds	De Verbeelding	Films (speelfilm lengte) op het snijvlak van beeldende kunst en cinematografie, gemaakt in een samenwerking tussen kunstenaars en producenten.

Nederlands Filmfonds en Nederlands Letterenfonds	Books on Screen	Organisatie internationale netwerkbijeenkomsten voor filmproducenten en rechtenmanagers van literaire uitgeverijen.
Nederlands Filmfonds en Stimuleringsfonds Creatieve Industrie	Immerse\Interact / Immerse\Interact XL	Met samenwerkingsregeling Immerse\Interact stimuleren het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Nederlands Filmfonds projecten binnen het interdisciplinaire medialandschap, waarbij projecten op het vlak van digital storytelling en de inzet van interactieve of immersieve media centraal staan. Voor de aanvraagronde in 2023 gold de mogelijkheid voor een (aanvullende) realiseringsbijdrage: Immerse\Interact XL.
Nederlands Letterenfonds en Fonds Podiumkunsten	#NieuweStukken	Subsidierегeling sinds november 2018 voor beginnende schrijvers (ook dichters en woordkunstenaars) waarvan de verhalen nog te weinig te horen zijn op de Nederlandse podia. Er wordt samengewerkt met vijf partners die ervaring hebben met het produceren van teksten voor het podium, en een netwerk hebben dat aanvullend is op het netwerk van de fondsen. Jaarlijks is er ruimte voor tien beginnende schrijvers.
Nederlands Letterenfonds t.b.v. alle sectoren	HR-voucherregeling voor de culturele en creatieve sector / Regeling Stage Cultuur Inclusief	Subsidierегeling per februari 2021 gericht op het bevorderen van de kwaliteit van het HRM bij meerjarig gesubsidieerde instellingen bij de fondsen. Een HR-voucher kan worden aangevraagd voor o.m. het ontwikkelen van opleidingsbeleid voor medewerkers, advies over de optimale inzet van vrijwilligers, algemene scan van het personeelsbeleid en mogelijke verbeteringen, begeleiding bij de verdere verankering van het diversiteitsbeleid in de organisatie, etc. In 2023 is het programma geëvalueerd en is de editie van 2024 voorbereid.
Nederlands Letterenfonds tbv alle sectoren	Stage Cultuur Inclusief	Culturele organisaties kunnen gebruikmaken van platform Stage Cultuur Inclusief voor het plaatsen van vacatures voor stage- en startersplekken. Het platform is bedoeld om de instroom van divers talent te bevorderen. Stage Cultuur Inclusief is een initiatief van de 6 rijkscultuurfondsen, en is verlengd tot 2024.
Nederlands Letterenfonds tbv alle sectoren	Steunfonds Oekraïense makers	Kunstenaars die voor de Russische agressie in Oekraïne gevlucht zijn en in Nederland verblijven, kunnen een bijdrage ontvangen voor de uitoefening van hun werkpraktijk.

Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Fonds Podiumkunsten	Upstream	Met Upstream ondersteunen zowel het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie als het Fonds Podiumkunsten (de laatste in samenwerking met Sena) vernieuwende artistieke formats en samenwerkingen binnen de Nederlandse pop-/urban muziek. De fondsen en Sena willen met behulp van Upstream de muziekindustrie in Nederland verbreden en versterken, internationaal sterker voor de laten dag komen en crossovers naar andere disciplines stimuleren.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Letterenfonds	Literatuur op het Scherm	Dichters/schrijvers maken met vormgevers nieuw werk in het digitale domein. Er is eens in de twee jaar een open oproep. In 2023 was de laatste editie. In 2024 presenteren de deelnemers het resultaat van de samenwerking.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds	Voorlichting talent binnen en buiten het kunstvakonderwijs (Get a Grant)	De fondsen geven gezamenlijk voorlichting over o.a. talentontwikkeling en regelingen bij de fondsen. Dit gebeurt binnen en buiten het kunstvakonderwijs.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds	Residency Arita/ Japan	Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Mondriaan Fonds bieden sinds 2016 gezamenlijk twee residency perioden aan in de Japanse keramiekregio Saga. De werkperiode in Japan biedt aan veelbelovende kunstenaars en ontwerpers de ruimte om onderzoek te doen op artistiek en technisch gebied en hun eigen werk te ontwikkelen. Een belangrijk uitgangspunt van deze residency is om speciale technieken te leren binnen de oudste keramische industrie van Japan en deze in het eigen werk toe te passen.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie tvb alle sectoren	Innovatielabs	Namens de 6 rijkscultuurfondsen voerde het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie samen met CLICKNL een open call Innovatielabs uit; makers en instellingen uit alle artistieke en creatieve disciplines waren welkom een bijdrage aan te vragen voor plannen die een impuls geven aan veerkracht in de culturele en creatieve sector.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Fonds Podiumkunsten, Filmfonds, Letterenfonds en Mondriaan Fonds	Residency Van Doesburghuis	Fondsen bieden sinds 2017 via open oproepen gezamenlijk een residency aan in het Van Doesburghuis in Meudon-Val-Fleury/Parijs waar professionele makers hun artistieke praktijk verder kunnen ontwikkelen. Gezien de doelgroep van professionele makers, neemt het FCP geen deel aan deze samenwerking.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Mondriaan Fonds en Fonds voor Cultuurparticipatie	Digitaal erfgoed	Samenwerking met betrekking tot regelingen rondom digitaal erfgoed.

<p>Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Mondriaan Fonds, Fonds voor Cultuurparticipatie</p>	<p>Stimuleren Eigentijds gebruik ambachten</p>	<p>Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds hebben in 2020 een open oproep ontwikkeld voor ontwerpers en beeldend kunstenaars om een samenwerking aan te gaan met één of meerdere ambachtlieden en zo eigentijds gebruik van ambachten te stimuleren. Het Fonds voor Cultuurparticipatie zet in op eigentijdse beoefening en het borgen van onder andere ambachtelijke kennis en vaardigheden via de regeling Immaterieel erfgoed. De samenwerking kreeg in 2023 een vervolg.</p>
---	--	---

Global Commissioners Meeting

Het Mondriaan Fonds heeft zich in 2024 aangesloten bij de Global Commissioners' Meeting, de vereniging van landen die op de Biënnale van Venetië presenteren. De Global Commissioners' Meeting is 2024 voor het eerst bijeengekomen.

DutchCulture

Op advies van de Raad van Cultuur is het Mondriaan Fonds, samen met de andere rijkscultuurfondsen, in gesprek gegaan met DutchCulture om uitwisseling en samenwerking te versterken. Het eerste gesprek heeft inmiddels plaatsgevonden. Het Mondriaan Fonds streeft ernaar deze gesprekken in 2025 voort te zetten.

Samenwerkingspartners

Zie [hier](#) een selectie van verschillende partners waarmee het Mondriaan Fonds samenwerkt.

Personeel en organisatie

Het Mondriaan Fonds heeft medewerkers, een bestuur, een raad van toezicht en werkt met adviseurs. Klik in het linker menu voor een toelichting per specifiek onderdeel.

Raad van toezicht

Algemeen

Het Mondriaan Fonds heeft een bestuursmodel met een bestuur en een raad van toezicht (rvt). De raad van toezicht heeft statutair tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken. De leden staan het bestuur met raad terzijde.

In 2024 bestond de raad van toezicht uit Geneviève Lieuw (voorzitter), Hester Alberdingk Thijm (vice-voorzitter), Karin Kersten (lid raad van toezicht en voorzitter auditcommissie), Noraly Beyer, Rune Peitersen, Marga Weimans en Willem Bijleveld. In de loop van het jaar (maart) is afscheid genomen van Marga Weimans. De raad kijkt met dankbaarheid terug op de waardevolle bijdrage die zij heeft geleverd aan zowel de raad als aan het Mondriaan Fonds. Samen vertegenwoordigen de leden een rijke kennis van het (internationale) veld van beeldende kunst en van cultureel erfgoed; van cultureel ondernemen; van financiën; van juridische zaken en van corporate governance. De bevoegdheden, taken, werkwijze en samenstelling van de raad van toezicht staan beschreven in een reglement.

De raad van toezicht vergaderde in 2024 viermaal met het bestuur. Ook buiten de bijeenkomsten was regelmatig contact tussen het bestuur en diverse leden. Zo woonden zij regelmatig de activiteiten van het Mondriaan Fonds bij.

De kerndoelen van het Mondriaan Fonds, zoals ieder jaar geformuleerd in het zogeheten jaarplan zijn leidend voor de agenda van de rvt-bijeenkomsten. Dit maakt een beter gestructureerde reflectie op kwalitatieve en kwantitatieve kerndoelen mogelijk, en komt tegemoet aan een veranderde informatiebehoefte.

Concreet bepaalden de visitatie van de 6 rijkscultuurfondsen en de ontwikkeling van het beleidsplan 2025-2028 deels de agenda, net als de introductie van een aantal nieuwe regelingen en de extra budgetten in het kader van Werk aan Uitvoering (WaU). Verder werden de jaarrekening 2023 en de herziene begroting 2021-2024 goedgekeurd. Ook is regelmatig gesproken over het nieuwe adviesplatform dat in 2023 werd geïntroduceerd. Andere onderwerpen tijdens de bijeenkomsten waren onder meer de naleving van de AVG en de risicoanalyses van het Mondriaan Fonds.

De rvt heeft in 2024 gesproken met de Ondernemingsraad (or). Vast contactpersoon voor de or vanuit de rvt was Noraly Beyer. Zoals de Code Diversiteit & Inclusie aanraadt, stelde het fonds de toezichthouders op de hoogte van de activiteiten die in 2024 zijn ondernomen om het fonds over de gehele breedte inclusiever en toegankelijker te maken.

In 2024 kwam de auditcommissie van de raad van toezicht viermaal bijeen. De auditcommissie bestond uit Karin Kersten en Willem Bijleveld. Tijdens deze bijeenkomsten waren de directeur-bestuurder en het hoofd financiën van het Mondriaan Fonds aanwezig en werd bijvoorbeeld de uitgebreide jaarrekening 2023 besproken. Ook sloot tweemaal de accountant van het Mondriaan Fonds aan bij de auditcommissie, eenmaal in het kader van de interim- en jaarrekeningcontrole. De auditcommissie spreekt jaarlijks een keer apart met de accountant.

De directeur-bestuurder en de (voltallige) raad van toezicht hebben in 2024 4 keer vergaderd. Delegaties van de raad, de auditcommissie en de remuneratiecommissie zijn op andere momenten samengekomen met de directeur-bestuurder. Tijdens de vergadering zijn vaste thema's als het jaarplan, het jaarverslag, de jaarrekening, de begroting, de risicoanalyse en het beleidsplan aan de orde geweest. Daarnaast heeft (een delegatie van) de raad van toezicht gesprekken gevoerd met de accountant, de controller en de or. Vertegenwoordigers van de raad van toezicht hebben de opening van Prospects en de uitreiking van de Johannes Vermeerprijs bijgewoond. Ook waren leden van de raad van toezicht aanwezig bij de opening van de Biënnale in Venetië en ervoeren dat naar eigen zeggen als een bijzonder moment.

De raad van toezicht kijkt ook dit jaar met grote tevredenheid terug op een jaar waarin het fonds onder leiding van de directeur-bestuurder, Eelco van der Lingen en in samenwerking met het managementteam en alle medewerkers, na enkele intensieve jaren wederom op indrukwekkende wijze uitvoering heeft gegeven aan zowel de reguliere werkzaamheden als de taken voortvloeiend uit de speciale regelingen, evenals het verzorgen van het financiële huishouden van het fonds.

De beleidsplan periode 2021-2024 is tot een eind gekomen, het fonds is een nieuwe digitale weg ingeslagen en de directeur en zijn team hebben de Fair Pay en Fair Practice structureel op de agenda kunnen zetten. Eind 2023 verwachtte de raad dat het fonds in verschillende opzichten een uitdagende periode tegemoet zou gaan, zeker toen bleek dat in het Hoofdlijnenakkoord het woord 'kunst' niet voorkwam. De raad zegt onder de indruk te zijn van de wijze waarop de directeur en het fonds met de

verschillende veranderingen zijn omgegaan en zijn erg blij met de herbenoeming van Eelco van der Lingen op 1 maart 2024. De raad verwacht dat Van der Lingen als ervaren directeur samen met het team dat hem daarbij ondersteunt prima in staat is om uitdagingen die zich de komende periode mogelijk kunnen voordoen het hoofd te bieden. De raad stelt dan ook het komende jaar opnieuw uit te kijken naar de samenwerking met hem en zijn team.

De raad van toezicht werd in 2024 gevormd door:

Geneviève Lieuw, voorzitter (herbenoemd op 16-03-2024 tot 16-03-2028) en lid van de remuneratiecommissie.

Toezichthouder en zelfstandig (internationaal) consultant.

Nevenfuncties in 2024:

- lid bezwaarschriftenadviescommissie CAF11 en vergelijkbare zaken (kinderopvangtoeslagen) bij de Belastingdienst
- lid raad van toezicht Stichting Vrouwenopvang Rosa Manus
- lid raad van toezicht Stichting Reclassering Caribisch Nederland
- bestuurslid Stichting Pride Amsterdam
- lid raad van toezicht en de members assembly Plan International Nederland
- lid Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)

Hester Alberdingk Thijm, vice-voorzitter (herbenoemd per 01-11-2022 tot 01-11-2026) en voorzitter van de remuneratiecommissie.

Directeur AkzoNobel Art Foundation.

Nevenfuncties in 2024:

- lid International Association of Corporate Collections of Contemporary Art (IACCCA)
- bestuurslid Van Doesburghuis, Meudon – Parijs
- lid van bestuur en jurylid Sikkens Foundation
- adviseur Stedelijk Museum Fonds
- lid comité Ruigoord 50 jaar
- lid klankbordgroep kunstopdrachten Stichting Kathedrale Basiliek St. Bavo
- voorzitter Wolvencampprijs
- Voorzitter van de jury van de Nouveau Grand Tour NL

Noraly Beyer, lid (herbenoemd per 01-02-2022 tot 01-02-2026).

Journalist en programmamaker.

Nevenfuncties in 2024:

- lid werkgroep Caraïbische Letteren, een zelfstandige Werkgroep binnen de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde.
- Voorzitter Griffeljury
- jurylid van de Mary Dresselhuysprijs
- voorzitter JC Bloemprijs
- bestuurslid stichting Nina de la Parra
- voorzitter klankbordgroep Diversiteit & Media bij de NPO
- voorzitter Stichting Vrienden van De Nieuwe Kerk

Willem Bijleveld, lid en lid auditcommissie (benoeming 01-04-2021 tot 31-12-2024 met mogelijkheid tot herbenoeming).

Nevenfuncties in 2024:

- voorzitter Veluwe Board en Veluwe Alliantie
- voorzitter raad van toezicht Museon|Omniversum
- juryvoorzitter Vriendenloterij Museumprijs
- lid stuurgroep Regiodeal Veluwe
- lid raad van toezicht Stichting Rijksmuseum Boerhaave
- lid raad van toezicht, en lid auditcommissie Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen BV
- lid raad van advies Stichting Geldersch Landschap en Kasteelen
- lid raad van advies Hortus Amsterdam
- lid raad van advies Nederlands Zuivelmuseum Erve IJzerman

Karin Kersten, lid en voorzitter auditcommissie (herbenoemd op 01-08-2024 tot 01-08-2028)
Tot 1 november 2024 Chief Executive Officer (CEO) van ASA International Plc, Executive Director van de Board van ASA International Plc.

Nevenfunctie in 2024:

- lid van de Selectie Commissie van Hotelschool Den Haag

Rune Peitersen, lid (herbenoemd van 01-04-2024 tot 01-04-2028)
Beeldend kunstenaar en docent aan de AKV|St. Joost Academie, Breda.

Nevenfunctie in 2024:

- lid van de Projectencommissie Beeldende Kunst Gemeente Dordrecht

Fondsbestuur

Het bestuur vertegenwoordigt het Mondriaan Fonds en is belast met het besturen van de stichting en het beheer van en de beschikking over het vermogen. Het stelt op en herziet zo nodig: een jaarlijkse begroting met toelichting; een beleidsplan voor een periode van vier jaar; subsidiereglementen en een adequaat planning- en controlesysteem.

Het fondsbestuur beslist over het toekennen van (financiële) bijdragen en wordt hierbij geadviseerd door experts, de adviseurs van het fonds. De bevoegdheden, taken en werkwijze van het bestuur staan beschreven in de statuten, te vinden op de website van het fonds.

Het fondsbestuur wordt vanaf 1 maart 2019 gevormd door Eelco van der Lingen. Hij vervulde in 2024 geen nevenfuncties.

Wet Normering Topinkomens

Binnen het Mondriaan Fonds zijn als topfunctionarissen aangemerkt de raad van toezichtleden en de directeur-bestuurder. De bezoldiging van deze personen valt binnen het kader dat door de Wet Normering Topinkomens en de regeling nr. 538765 (10382) van de minister van OCW ten aanzien van bezoldigingsmaximum voor topfunctionarissen is voorgeschreven. Voor 2024 werd door de minister van OCW het bezoldigingsmaximum voor de categorie cultuurfondsen op 194.000 euro bepaald. Voor de voorzitter van de rvt geldt een bezoldigingsmaximum van 15% van dit bedrag, voor de overige leden een maximum van 10% van dit bedrag. De bezoldiging van deze personen overstijgen de vastgestelde maxima niet.

Medewerkers

Per 31 december 2024 werkten bij het Mondriaan Fonds:

Akkemay Lammers - projectmedewerker (0,84 fte)
Ana Arroyo Hoebens - medewerker administratie (0,84 fte)
Ñnanda Hegeman- jr. medewerker communicatie (0,84 fte)
Astrid van Loon - medewerker administratie (0,74 fte)
Bart Fuijkschot - senior medewerker financiën (0,95 fte)
Bonnie Dumanaw - senior projectmedewerker (1 fte)
Brianne Wind - medewerker communicatie (0,84 fte)
Carmen Muskee - projectmedewerker (0,95 fte)
Caroline Soons - communicatieadviseur (0,63 fte)
Daan Strating - hoofd IT en informatiemanagement (1 fte)
Douke IJsselstein - senior projectmedewerker (0,84 fte)
Duygu Wijnen - bestuurssecretaris (0,84 fte)
Edgar Tepe - hoofd financiën en facilitair (1 fte)
Emma Parmentier - projectmedewerker (0,84 fte)
Emily Visser- hr-manager (0,63 fte)
Esmée Ruijgrok - management en operationeel assistent (1 fte)
Esther Schussler - communicatieadviseur (0,8 fte)
Eva Postema - hoofd bureau en administratie (0,95 fte)
Fenna Lampe - projectmedewerker (0,84 fte)
Florence Riel - medewerker administratie (0,42 fte)
Gijs de Visser - medewerker administratie (0,84 fte)
Haco de Ridder - senior projectmedewerker relaties buitenland (0,85 fte)
Heleen de Hoog - projectmedewerker (0,84 fte)
Henk Bangma - IT medewerker (0,84 fte)
Hilde Jansen-Schippers - archief medewerker (0,84 fte)
Ichmarah Kock - medewerker administratie (0,84 fte)
Ingrid Mokiem - medewerker receptie en secretariaat (0,84 fte)
Ingrid Senff - medewerker financiën (0,84 fte)
Iris van Hest - projectmedewerker (1 fte)
Jasmijn Farag - informatie en procesmanager (1fte)
Jeanette Wagenaar - medewerker administratie (0,84 fte)
Jelle Nagelkerken - senior medewerker administratie (0,84 fte)
Joyce Poot - projectmedewerker (0,84 fte)
Judith de Jonge - jurist (0,95 fte)
Katja Ganicheva - medewerker administratie (0,63 fte)
Lara Riga - projectmedewerker (0,84 fte)
Liesbeth Enzer - medewerker administratie (1 fte)
Liesbeth Filius - applicatiebeheerder (0,84 fte)
Linda-Ellen Boateng - medewerker administratie (0,89 fte)
Lotte Hemelrijk - projectmedewerker (0,84 fte)
Mada Bakarbesy - medewerker administratie (0,84 fte)
Madelon van de Pas - hoofd communicatie (0,84 fte)
Maria Lopes David - medewerker financiën (0,63 fte)
Marjolein van Heemstra - medewerker receptie en secretariaat (0,84 fte)
Martien de Groot - beheerder (0,84 fte)
Menno Vuister - projectmedewerker (0,84 fte)

Milo Vermeire - redacteur (0,84 fte)
Minouche Wardenaar - projectmedewerker (0,84 fte)
Mirthe Wacki - projectmedewerker (0,84 fte)
Mouin Mcharrafieh - medewerker applicatiebeheer (0,84 fte)
Nina Fransen- medewerker administratie (1 fte)
Noura Habbab - projectleider Johannes Vermeerprijs (0,53 fte)
Priscilla Tosari - projectmedewerker (0,84 fte)
Rebecca Roskam - projectmedewerker (0,84 fte)
Rodney Aalse - medewerker huishoudelijke dienst (0,86 fte)
Sandra de Boer - coördinator administratie (0,84 fte)
Sandra Nicolai - juridisch- en projectmedewerker (0,84 fte)
Sjoerd Houben - projectmedewerker (0,84 fte)
Sreymom Korng - projectmedewerker (0,84 fte)
Stacey Carrilho - medewerker administratie (1 fte)
Talitha van Ooyen - projectmedewerker (0,84 fte)
Tessa Ebbers - projectmedewerker (0,84 fte)
Tessa Ver Loren van Themaat - projectmedewerker (0,84 fte)
Tibisay Sankatsing Nava - senior projectmedewerker (1 fte)
Veysel Yüce - senior projectmedewerker (0,84 fte)
Wouter Koelman - hoofd Beeldende Kunst & Erfgoed & Internationaal en receptie (0,84 fte)
Zuzana Hermanova - medewerker financiën (0,84 fte)

Personeelsbeleid

Het personeelsbeleid is gericht op het creëren van een werkomgeving waarin medewerkers zich gewaardeerd, betrokken en gemotiveerd voelen. In 2024 hebben we ons verder toegelegd op het bevorderen van duurzame inzetbaarheid, verbetering van toegankelijkheid en persoonlijke ontwikkeling van ons personeel.

In 2024 zijn er 5 nieuwe medewerkers in dienst gekomen en is er van 9 medewerkers afscheid genomen.

Op 31-12-2024 zijn er 67 medewerkers in dienst, waarvan 34 met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd en 33 met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd.

Het Mondriaan Fonds investeert in preventie (onder andere door het aanbieden van stoelmassage en een vitaliteitsweek) en probeert ziekteverzuim zoveel mogelijk te voorkomen. Het ziekteverzuim was in 2024 4,9%.

Duurzame inzetbaarheid

Gezonde en tevreden medewerkers dragen bij aan het succes van een organisatie. Daarom is er dit jaar extra aandacht besteed aan vitaliteitsprogramma's en is geïnvesteerd in verbeterde werk- en stilteruimtes.

Ontwikkeling en groei

Om de medewerkers te ondersteunen in hun professionele groei, is geïnvesteerd in een breed scala aan opleidingsmogelijkheden. Medewerkers konden deelnemen aan cursussen, coachingstrajecten en interne ontwikkelingsprogramma's vanuit de 6 rijkscultuurfondsen.

Het meten van medewerkersbetrokkenheid is een belangrijk onderdeel van ons personeelsbeleid. Het tweejaarlijkse medewerkersonderzoek levert daarbij waardevolle inzichten op.

Werken aan Uitvoering

In 2024 heeft het fonds verder gewerkt aan het verbeteren van de dienstverlening en toegankelijkheid, zowel van het fonds zelf als van de sector, in het kader van de WaU (Werken aan Uitvoering). De WaU is gericht op de klantbeleving van de aanvrager, het efficiënter maken van processen en meer uitwisseling van kennis en ervaring tussen medewerkers, tussen het fonds en relevante externe organisaties waardoor medewerkers de aanvragers beter kunnen helpen en te woord kunnen staan.

Een voorbeeld van een WaU-traject is dat medewerkers een dag konden meelopen bij een instelling om zich verder te verdiepen in bovengenoemde punten. Instellingen hebben enthousiast en in groten getale gereageerd op de oproep om medewerkers te ontvangen. De ervaringen uit de bezoeken worden breed gedeeld binnen de organisatie, waarbij de leerpunten ter harte worden genomen. Inmiddels hebben een aantal medewerkers in 2024 een 2e meeloopdag gehad, waarna zij hun bevindingen hebben teruggekoppeld.

Tevens is onder de WaU een gezamenlijk project met de 6 rijkscultuurfondsen gestart. De fondsen stimuleren trainingen, opleiding en coaching van hun medewerkers. Trainingen worden ingezet voor het ontwikkelen van competenties die de kwaliteit van het werk verbeteren en de fondsen beter in staat stellen aanvragers en aanvragen goed te benaderen en te begrijpen. De fondsen zorgen zo voor vernieuwing van hun werkpraktijk, voor flexibiliteit en inzicht bij dienstverlening en voor een verbeterde benadering en beoordeling van werk van verschillende typen aanvragers. Een aantal gezamenlijke trainingen zijn gevolgd en heeft ook tot een verbreding van netwerken geleid. Inmiddels hebben de fondsen een gezamenlijke aankoop gedaan van een leermanagementsysteem: de Fonds Academie. Via dit platform kunnen medewerkers een breed scala aan trainingen, podcasts, webinars en cursussen gaan volgen. Ook het toevoegen van eigen content en thema's is mogelijk. De lancering van de Fonds Academie heeft in februari 2025 plaatsgevonden.

Vertrouwenspersoon

Het Mondriaan Fonds heeft een externe vertrouwenspersoon die gevraagd en ongevraagd kan adviseren ten aanzien van beleid op het gebied van ongewenst gedrag. In 2024 is de externe vertrouwenspersoon 1 keer geraadpleegd. Er werden geen klachten ingediend.

Ondernemingsraad

Sinds 2023 heeft het Mondriaan Fonds een ondernemingsraad (or). In 2024 is de or actief geweest op verschillende onderwerpen en heeft zij meerdere overleggen gevoerd met de bestuurder, HR en hoofd bureau. De or heeft onder andere vragen gesteld en geadviseerd over thema's als ziekteverlof, het klokkenluidersreglement en de opzet voor beoordelingsgesprekken.

Risicobeheer Mondriaan Fonds

De risico's zijn voor zo ver mogelijk geïnventariseerd en er zijn adequate beheersmaatregelen genomen zoals veiligheidsprotocollen en een back-up procedure. Waar nodig zijn uit voorzorg afgewogen reserves gevormd. Voor de overige risico's zoals arbeidsongeschiktheid van het personeel zijn verzekeringen afgesloten.

Jaarlijks maken het hoofd financiën en het hoofd IT een risicoanalyse die met de directie en raad van toezicht wordt besproken. Daarnaast heeft het Mondriaan Fonds een actieve bedrijfshulpverlening (bhv) die jaarlijks een bijscholingscursus volgt.

Administratieve Organisatie / Interne Beheersing

In januari is de organisatie gewisseld van IT-dienstverlener. Hierop is een IT-moderniseringstraject gestart en zijn er projecten uitgevoerd gericht op de vernieuwing van IT-hardware en de uitbreiding van het informatieveiligheidsbeleid.

Halverwege 2024 is gestart met het herzien van de werkprocessen binnen het subsidieaanvraagstelsel AIMS. Er is een aparte functie gecreëerd om dit project te begeleiden.

Het Adviesplatform, dat wordt gebruikt ter ondersteuning van de commissievergaderingen, is uitgebreid met een module om documentatiemateriaal te beheren.

In 2024 heeft 1 datalek geleid tot melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De functionaris gegevensbescherming heeft geconstateerd dat dit datalek tijdig en op correcte wijze is afgehandeld.

Adviseurs

Bij het beoordelen van de aanvragen is het advies van onafhankelijke adviseurs doorslaggevend. Zij worden geselecteerd op basis van deskundigheid en ze functioneren in commissies. Bij het samenstellen van adviescommissies wordt gestreefd naar een goede afspiegeling van de opbouw van de samenleving en rekening gehouden met de competentie interculturele sensitiviteit. Daarbij wordt waar mogelijk gelet op leeftijd, gender en de geografische spreiding van woon- en werkplaats. Mede gelet op de adviseurs die kunnen worden herbenoemd is voor de werving in 2024 gekozen om met name in te zetten op nieuwe adviseurs met kennis en expertise van het veld in regio's anders dan de regio Randstad.

Om verschillende visies en perspectieven op kunst en erfgoed te waarborgen rouleren de commissies van samenstelling en zijn alle leden telkens slechts tijdelijk betrokken bij het Mondriaan Fonds. In principe wordt een adviseur benoemd voor 2 jaar, met een mogelijke verlenging van nog eens maximaal tweemaal een jaar.

Het Mondriaan Fonds kent vele bijdragemogelijkheden. Wanneer een adviseur zelf een aanvraag heeft ingediend of de organisatie waarvoor de adviseur werkt of wanneer de adviseur privé of zakelijk betrokken is bij een aanvraag van anderen, kan een adviseur niet deelnemen aan de betreffende adviesvergadering. De adviseur wordt hiervoor dan niet uitgenodigd of de uitnodiging wordt alsnog ingetrokken. Is er sprake van betrokkenheid bij een aanvraag, dan dient de adviseur het fonds hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte te stellen. Dit is vastgelegd in een protocol dat door alle adviseurs wordt ondertekend.

De wervingscampagne in 2024 leverde 119 sollicitaties op. De selectiecommissie heeft met 36 kandidaten gesprekken gevoerd en uiteindelijk 23 kandidaten uitgekozen voor benoeming van 2 jaar. Van de huidige adviseurs zijn 13 niet voor herbenoeming aan het bestuur van het Mondriaan Fonds voorgedragen; dit in verband met het bereiken van het einde van de benoemingstermijn. Er zijn 37 adviseurs voorgedragen voor herbenoeming voor de periode van maximaal 1 jaar. Er zijn 10 voorzitters. 39 adviseurs zitten nog in de eerste benoemingstermijn van 2 jaar en behoeven niet herbenoemd te worden.

Zie hieronder een overzicht van de voorzitters, adviseurs en selectiecommissie van het Mondriaan Fonds op 31 december 2024.

Voorzitters:

Christian Braak
Maarten Doorman
Peter van der Es
Raul Balai
Rita Ouédraogo
Sandjai Bhulai
Thomas Bakker
Youri Appelo

Adviseurs:

Afaina de Jong	Johannes Schwartz	Maurice Seleký
Alessandra Laitempergher	Jonathan van Doornum	Maziar Affrasiabi
Alex van Stipriaan Lućius	Josine Siderius	Michel Hommel
Anna Tiedink	Julius Thissen	Mieke Conijn
Anne Elisabeth Witsenburg	Katja Mater	Mirelva Berghout
Ardjuna Candotti	Kevin Osepa	Mohamed Boujara
Arjen Boerstra	Kevin van Braak	Neeltje Timmers
Arnold Lubbers	Klasien van de Zandschulp	Nicolette Bartelink
Barbara Strating	Koštana Banović	Petra Boonstra
Benoit Mater	Krien Clevis	Petra Noordkamp
Chantal Tjin	Leana Boven	Rik Meijers
Claudio Ritfeld	Lema Salah	Robbie Schweiger
Daniella Britt	Lidwien van de Ven	Robin Waart
Danielle Lokin	Liesbeth Labeur	Roos van Haaften
Davida de Hond	Lieven Hendriks	Sharelly Emanuelson
Dieke Venema	Liza Voetman	Stefanie van Gemert
Dorothe Orczyk	Maike Kool	Stephanie van Heijningen
Elise 't Hart	Maike Pilgram	Sylvana Terlage
Ellen de Haan	Marcel van den Berg	Tanja Smeets
Ellen ter Hofstede	Margriet van Klinken	Tom Van Veen
Esther Polak	Maria Roosen	Ton Kruse
Gabriel Lester	Marianna van der Zwaag	Toos Arends
Hans Wilschut	Marie Civikov	Tsjalling Venema
Henny Overbeek	Marieke Wiegel	Urok Shirhan
Iris Kensmil	Mariska van den Berg	Vesuhely Americaan
Jason Hendrik Hansma	Marlon Reina	Wafae Ahalouch el Keriasi
Jasper Hagenaar	Martha Jager	Wendeline Flores
Jasper van Es	Martijn Jean Antoine van Boven	Willemijn van Drunen
Jean Bernard Koeman	Martin Brandsma	Willum Geerts
Jenny Smets	Marwan Magroun	

Selectiecommissie:

Agnes Vugts
Aspha Bijnaar
David Bade
Hicham Khalidi
Steven ten Thije
Wouter Koelman (voorzitter zonder stemrecht)

Ad hoc-adviseurs:

André van Schie	Irene Hübner	Paul Devens
Anne Hoogewoning	Iris Ruisch	Paulo Martina
Anneke van Veen	Isa van Boss�	Pieter Biesboer
Annemiek Rens	Isabel Driessen	Quirine Rack�
Anouk van Klaveren	Jannet de Goede	Rashid Novaire
Aronnette Martis	Jenny Salmean	Roomyla Choenni
Arthur Steiner	Johan ter Molen	Sam Uittenbogaart
Astrid Heligonda Roemer	Judith Spijksma	Sandra Bechtholt
Brigitte van der Sande	Kim Knoppers	Sigmar Vriesde
Christiaan Jorg	Kimberly Willems	Susanne Kriemann
Claartje van Dijk	Liesbeth Helmus	Suzanne van Leeuwen
Constanze M�ller	Louise Schouwenberg	Tessel van Elferen
Diana Natermann	Marten Jan Bok	Tiong Ang
Dirk Snauwaert	Martijn Storms	Willemijn van Noord
Emiel van der Pol-Engels	Martine van Lier	Wim Manuhutu
Fabienne Chiang	Mary Tupan-Wenno	Xander Karskens
Frank Koolen	Max Popma	Yasmijn Jarram
Frank Peijnenburg	Mayken Jonkman	
Guus Kusters	Nathalie Dubois	

Colofon

Tekst: Mondriaan Fonds

Beeld: aanvragers, tenzij anders vermeld

Ontwerp: [Das Buro](#)

Techniek: [F19 Digital Reporting](#)

©Mondriaan Fonds, maart 2025

Aan de inhoud van deze tekst kunnen geen rechten worden ontleend. Het Mondriaan Fonds heeft zich ingespannen aan alle auteursrechtelijke verplichtingen te voldoen. Voor zover iemand echter meent alsnog rechthebbende te zijn, kan deze zich tot het Mondriaan Fonds wenden. Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam.